

తప్పక చూడండి!

బారెడైనా సరే, ఎక్కడున్నా సరే, మీరు ఈ అత్రుంలో పాత్రలే
ఈ ఉదాత్త కుటుంబాధిబాది.

నాగిరెడ్డి - పద్మపాణి సమర్పించు విజయ ఇంటర్నేషనల్ వారి

ఘర్ ఘర్ కి కహాని

దర్శకత్వం
టి. ప్రకాశరావు

సంగీతం
కె. జానకిబి - ఆనంద్ బి

(ఇంటింటికీ కథ)

ఈస్టమన్ కుర్

తప్పక
చూడండి!

JYOTTI

NOVEMBER 71

ప్రతి నెలా చదువు
'యు. పి. వి. జ. యు. పి. వి.
పాఠశాల - నువ్వో మా పాఠశాల
చి. రా. (హామిల్టన్)

సచిత్ర మాస పత్రిక

7 A. వాణి స్ట్రీట్

టి. నగర్, మద్రాసు-17.

పోస్ట్ : 442001

విడి ప్రతి వెల

ఒక రూపాయి

నిజాది నిజా

వర్షం గురువారములు

సంపుటి 1

సంపుటి 1971

సంచిక 11

సంస్థాపకులు :

క్రీ. శ్రీ. వి. వి. రాఘవయ్య

మేనేజింగ్ ఎడిటర్ :

శ్రీమతి వి. లీలావతి రాఘవయ్య

తొలిమాట	3
అనురాగవల్లరి	4
—కొల్లకుడులు రాజశేఖరరెడ్డి	
మనసు జారితే (నాటకం)	17
—విజయవాణి	
కుమారి వాణిశ్రీ జవాబులు	20
డూడిల్స్	32
సిరాజ్ స్వప్నం	33
—చాగంటి తులసి	
స్వర్గంలో అర్ధరాత్రి సూర్యదర్శనం	48
—డాక్టర్ మహీధర నగసి మోహన్ రావు	
ప్రముఖ రచయితల చింత అలవాట్లు	55
—అంగరకృష్ణారావు	
పచ్చిక (పెద్దకథ)	56
—పోత్తంపల్లి రాంతాదేవి	
పనివీరాని చక్రజ్ఞానం	70
—డాక్టర్ రాజేంద్ర	
పద్యం	72
—గోవిందరాజు సీతాదేవి	
శిక్ష (సినియర్)	85
—డాక్టర్ సులోచన	
ఇది కంకతా	86
—దాష్టూరి సుబ్రహ్మణ్యం	
పదబంధ ప్రహేళిక	98
—శ్రీ శ్రీ	
నినిమా	101
రాజకీయాలు	111
—కృష్ణవేణి	

Edited & Published by

V. Leelavaty Raghavaiah 7-A,
Sivaji Street Madras-17 and Printed
by B. V. Narasimha Rao, at
Sri Krishna Chitra Printers, 7,
Nageswara Rao Road, Madras-17

ముఖచిత్రం

సత్యచిత్ర శాల

'తానీల్దారుగారి అమ్మాయి'

తొలిమూల

స్థాపతి సులోచనరాణి అస్వస్థతగా హాస్పిటల్‌లో
పున్నందున ఈ నెల 'అశల శిఖరాణి' సీరియల్
పాఠకులకు అందికవలేక బోయినందుకు విచారిస్తు
న్నాము. వారు త్వరలో ఆరోగ్యవంతులవారిని
'శోభి' మనసారా కోరుకుంటుంది.

* * *

ద్రీపావళి సంచికను సర్వోంగసుందరంగా తీర్చి
దిద్దిటంలో మాకు సహకరించిన రచయిత
రచయిత్రులకు, ఏజంట్లకు, ప్రకటనదర్శకు, పంచి
కను ఆదరించిన పాఠకులకు మో హృదయపూర్వక
అభివందనలు.

* * *

త్రిసకొన్న విధంగా కొన్ని శీర్షికలు ఈ నెల
ప్రచురించలేకపోయాం. అందుకు కారకులు
ఎవరైనా పాఠకుల దృష్టిలో మాత్రం మేమే
ఉన్నాం. వచ్చేనెల నుంచి మా మాట వింటెట్లు
కొంటాము.

హరిహర రావు వారి

అమరా వల్లరి

కొల్లకుమరు-
రాజకేళిరెడ్డి

లూడ్ బజార్ గల్లీలోంచి హడావుడిగా రాము పరుగెత్తు కొంటూ వచ్చాడు. అప్పుడే బయలుదేర పోబోతున్న డబుల్ డెక్కర్ బస్ లో ఎక్కబోయాడు. ఫుట్ బోర్డు ప్రయాణీకులతో కిక్కిరిసి వుంది. ఎక్కేందుకు తావే కను పించలేదు. “సలామ్ వాబూజీ! నన్నెక్కనివ్వండి” అని అడిగాడు.

ఇంతలో ఆ బస్ దగ్గరికి సడన్ బ్రేక్ తో కారాగింది. గబగబా ఓ యువతి కారు దిగి బస్ కేసి నడిచింది. జనం కళ్ళన్నీ ఆమె వైపు తిరిగాయి. ఆమె రాగానే ఫుట్ బోర్డుపై వ్రేలాడు తున్న కొందరు కిందకు దిగారు. “ఎక్కమ్మా” అన్నారెవరో!

రాము ఆమెను చూసి ఉత్సాహితుడై య్యాడు. ఏవో ఆశ్చర్యం కళ్ళలో పొరగమ్మింది. ఆమెను వెంటిడిస్తూ జొరబడాలని ప్రయత్నించారు. అప్పటికే దిగిన వారు ఎక్కేశారు. ఆమెకు ఏర్పరిచిన దారి మూసుకు పోయింది. బస్సు బయలుదేరింది.

‘పీచే బస్ మె ఆవ్ లే’ అన్నాడొక ప్రయాణీకుడు.

ఆ మాటలు వినిపించుకోలేదు. కదులు

తున్న బస్ తో పాటూ పరుగెత్తాడు. అంత లేదు. అయినా వట్టుదంతో వెంటవడ్డాడు. చివరకు రాద్ చిక్కించు కొని ఒక కాలు లోవల పెట్టి వ్రేలాడాడు. లోవలనుండి ఎవరో పైకి రమ్మని లాగారు.

పై అంతస్తులో సీట్లన్నీ నిండి వున్నాయి. రాము ఊసూరు మన్నాడు. అతడి కళ్ళు ఎవరి కోసమో వెతికాయి. అమె కూర్చోని వుండడం చూచి తృప్తి పడ్డాడు. ఏవో ఆలోచనలు పలుకరించాయి.

బయట నన్నని వాన తుంపర పడుతోంది. నేల ఈచి నట్టు జనం తిరుగాడు తున్నారు. బడికి పొయ్యే పిల్లలతో రోడ్లు కళకళలాడు తున్నాయి. రాము కళ్ళు విప్పారెప్పి ఉత్సాహంతో వారిని చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

బస్ ఆప్ జల్ గంజ్ లో నిలచింది. ఇద్దరు లేచి నిలబడ్డారు. అటుకేసి రాము రివ్యూన దూసు కొంటూ పోయాడు. ఆ సీట్లో జారపడ్డాడు. తను కోరిన వారి చెంత సీటు దొరికి నందుకు సంబర పడుతూ ఆమె కేసి చూశాడు

ఆమె కిటికీలోంచి చూస్తోంది. వర్షంలో పరుగులు తీసే పిల్లల్ని చూస్తూ మువ్వలు పడుతుంది. కళ్ళతో నవ్వుతోంది. ఆమె మనస్సులోని సువాసన లేవో అంటినట్లు రాము బలంగా గాలి పీల్చాడు. బస్ కొటి దగ్గర ఆగింది. కొందరు దిగిపోయారు. కొత్తవారు పై

కొచ్చారు. రాము కుడివైపు కూర్చున్న యువతిని చూసి “హలో లీలా హా ఆర్ యూ” అన్నాడో ప్రయాణీకుడు విష్ చేస్తూ. లీల తలతిప్పి ‘ఫ్రైయిన్’ అని నవ్వింది. రాముకు ఆ నవ్వు ఎంతో బలం ఇచ్చినట్టు అనిపించింది. అతని అంతరాత్మకు ఆనిర్యచనీయమైన ఆనందం కలిగించింది.

ఒక లావు పాటి ప్రీ తన శరీరాన్ని మోయలేక మోస్తు వచ్చింది. రొప్పతూ రాము పక్క కూలబడింది. ఆ బరువు రాముపై బడి నన్నగా మూలిగాడు.

“యాడకే ఎల్లమ్మా”: అంది ముందు పీల్లో కూర్చున్న ముసలావిడ లావు పాటి ప్రీని పలుకరిస్తూ.

“పోవమ్మ గుడికి” అంది ముక్త నరిగా.

ఎల్లమ్మ ఎందుకో కోపంగా ఉంది. రుసరులాడుతోంది. మళ్ళీ పలకరిస్తే మీదబడి కరిచేట్టు కొరకొరా చూస్తోంది. ఆమెకు పెళ్ళయి వదేళ్ళు, పిల్లలు లేరు. భర్త రెండో వివాహం తల పెట్టాడు. ప్రతి రాయకీ రప్పకీ మొక్కుకుంది. రకరకాల నాటు మందుల్ని వాడింది. ఎల్లమ్మకు పసిపిల్లల్ని చూస్తే చిరాకు. తనకు పుట్టలేదని కోపం. ఎక్కడ చూచినా పిగిలిన ఉపిళ్ళ పుట్టల్లా కను పించి, తనకు పిల్లలు లేరని వదేనదే జ్ఞపిక్తి తెస్తుంటారని క్రోధం.

ఎల్లమ్మ తన మధ్యలో కూర్చున్న రాము కేసి కోపంగా చూసింది. అటు వైపు జరగమన్నట్టు కళ్ళతో సైగచేసింది. ఆ చూపులు రాముని భయపెట్టాయి. ఒక సారి తన కేసి చూసుకొని కుడివైపు ఒదిగాడు. బయటకు తొంగిచూచాడు.

వర్షం పెద్దదైంది. చల్లని గాఢి ఈడ్చికొట్టు తోంది. రోడ్డుమీద ఒకామె బిడ్డపై చెంగు కప్పి తను తడుస్తూ వరుగులు తీస్తోంది. సావల్ని ఒడిలో కూర్చో పెట్టి ఆయా రిజెక్టి వరదా కట్టిస్తోంది. విచ్చగత్తై చంటిబిడ్డను అక్కున చేర్చుకొని జరిగిన పైట కప్పి చేయచాపి యాచిస్తోంది.

వర్షపు జల్లు బస్ లో ఎగిరి పడుతోంది. “ఆ కిటికీ అద్దం మూయండి అంది ఎల్లమ్మ లీలను ఉద్దేశించి ఉల్లాసంతో బయటకు తొంగి చూస్తున్న రాము గతుక్కుమన్నాడు. మూసిన అద్దంలోంచి బయటకు నిక్కినిక్కి చూశాడు. అంతా అస్పష్టంగా కనుపిస్తోంది.

రాముకు లీలను చూస్తుంటే చెప్పలేనంత హాయి అనిపించింది. కట్టూ.... బొట్టూ.... ఆ తీరు చూసి తన అత్తీయూ లెవరో గుర్తు కొచ్చి కమల ముండు నిలిచారు. రాము మనోఫలకంపై లీల రూపం కొట్ట వచ్చినట్టు ప్రతిబింబించింది. రాము ఆలోచనా అలల నుండి ఏడో రూపం పైకి వచ్చింది.

ఊహ లేనో రాములో బొంగరంలా
గుక్కపెట్టి గిరువ తిరిగాయి. మనస్సుకు
రెక్కలు మొలిచాయి. ఎక్కడెక్కడికో
పరుగులు తీయించాయి. తారా జావ్వలా
తారావదం అందుకొన్నాయి.

రాము తన కుటుంబం విడిచాడు.
ఊహారాజ్యంలో పాదం మోపాడు.
అక్కడ రాముకి.... కావలసినంత స్వేచ్ఛ!

కోరినంత హాయి! ఏ చీకా చింతా
వుండదు! తిట్లూ .... దండింపులూ లేవు.
యిష్టం వచ్చినట్టు తిరుగుతాడు. కోరిక
దాన్ని అందుకొంటాడు. తన బాహుల
రెక్కలు ఒక్కొక్కటివిప్పికదవదం
మొదలుపెట్టాడు.

అక్కడ.... రాము కోచిన్న గుడిసె
వుంది. కుక్కి మంచంపై వెచ్చగా పడు

తెలుగు భాషా పత్రిక

(తెలుగు భాషా సేవకై కంకణం కట్టుకున్న అమెరికా ఆంధ్రుల పత్రిక)

విర్వహిస్తున్న

సైన్సు పిక్షను కథల పోటీ

ఆధునిక విజ్ఞాన ప్రచారానికి సైన్సు ఫిక్షను (సైన్సు నూత్రాలను ఆధారం
జేసుకుని వస్తున్న కథలు, నవలలు) ఎంతైనా ఉపకరిస్తుందని, అట్టి సాహిత్యం
తెలుగులో అంతంతమాత్రంగా ఉందని “తెలుగు భాషా పత్రిక” సంపాదక వర్గం
గ్రహించి సైన్సు ఫిక్షను కథల పోటీ నిర్వహిస్తున్నది.

నిబంధనలు:

1. స్వీయ రచనలే కాని అనువాదాలు పంపరాదు.
2. ప్రాతలో పదిహేను పేజీలను మించరాదు.
3. బహుశుతి పొందిన కథలు ‘తెలుగు భాషా పత్రిక’

శుచిలో ప్రచురించబడతాయి.

4. రచనలు పంపుటకు ఆఖరు తేదీ జనవరి 31, 1972.

మొదటి బహుమతి: 300 రూపాయలు (మూడు వందల రూపాయలు)

రెండవ బహుమతి: 150 రూపాయలు

తెలుగు భాషా పత్రిక వివరాలకోసం దిగువ చిరునామాకు వ్రాయండి. రచన
అను రిజిష్టరు నుండి పోస్టులో పంపండి.

శ్రీ రెడ్ల శేషగిరిరావు, M. A., B. A. I. I. B.

‘తెలుగు భాషా పత్రిక’ గౌరవ ప్రతినిధి,

బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా,

విశాఖపట్నం-1, ఆంధ్రప్రదేశ్.

కొని ముసుగు తప్పిపెట్టాడు. మంచం క్రింద కుక్క విదురబోతోంది. బారెడు పొద్దెక్కింది. మంచి గొధం సువాసనలా తల్లివచ్చి నిబిడిది 'నా బంగారు కొండా విదురలేరా' నాచిట్టితండ్రి మేలు కోరా.' అని మేలుకొలుపులు పొడింది. చిద్ధకంగా ఒత్తిగిల్లాడు. మారాం చేశాడు. తల్లి బ్రతిమలాడింది. ఏవేవో తియ్యని ఆళలు పెట్టింది. చివరకు ముసుగు లాగేసింది.

అరమోద్దు కన్నులతో తల్లిని చూసి చిరునవ్వులు ఒలకబోశాడు. తల్లి మొహంలో అనురాగం....వాత్సల్యం చిందాడుతోంది. అప్యాయంగా రాముని ముద్దుపెట్టుకొంది. చిట్టి చేతులతో తల్లిని చుట్టివేసి గారాలు గువిశాడు.

తల్లి స్నానం చేయించింది. దొర బాబులా సింగారించింది. గోరుముద్దలు కలిపి అన్నం తినిపించింది. ఆకులో తొన్నరొట్టెలు పెట్టికట్టింది. గూట్లో వుస్తకాల్ని తెచ్చిఇచ్చింది. బయట 'బెల్' వినిపించింది. రాము పరగెత్తుకొంటూ వచ్చి 'నేను రెడీ నాన్నా.' అన్నాడు. ఇంతలో తల్లివచ్చి మురిసెంగా తండ్రి వద్దకు తీసుకెళ్ళి నైకిల్ పై కూర్చో బెట్టింది. ఒక్కసారిగా ముగ్గురు పిల్లల నవ్వులు. ఆ నవ్వులు గుడిసెంతా ప్రతి ధ్వనించాయి. సంతోషంతో చుక్కతోక ఆడించింది. తల్లివెయ్యి వూపుతూ టాటా

చెప్పతోంది. రాముకన్నుల్లో తల్లి రూపం కదిలాడుతోంది.

రాములో కన్నీళ్ళు తిరిగాయి. సాయం కాలండాకా తల్లివియోగంతవ్వదు. పైకిర సాగిపోయింది. తండ్రి స్కూల్లో దిగవిడి చాడు. స్కూలు మెట్లెక్కుతూ వున్న కాల్లోనుండి తల్లిఫోన్ తీశాడు. చూసు కొని తృప్తిగా నవ్వాడు. ఫోన్లోని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

"అలా మోచేతితో పొడస్తావేం; అటు జరిగి కూర్చో" అంది ఎల్లమ్మ కసిరి రాముని నెట్టేస్తూ.

రాము ఊహలఉండ జారిపడింది. కమ్మవికలలు చెదిరిపోయాయి వాస్తవ ప్రపంచంలోకి వచ్చాడు. బిడియపడుతూ లీలవైపు వొత్తిగిల్లాడు. అప్పుడే లీల రాముకేసి చూసింది. ఇద్దరి కనులూ క్షణంనేపు కలుసుకొన్నాయి. ఆ చూపులో అప్యాయత వుంది. అనురాగం వుంది. వాత్సల్యం వుంది. ఆ చూపులోని ఏదో వెలుగు రాముని ఒళ్ళంతా తడిమింది. పులకరించాడు. లీలకత్తను రాము ఆమె కన్నుల్లో చూసినట్లయింది. ధనికుడు ధనం కోరుతాడు. దరిద్రుడు హృదయం వాంక్షిస్తాడు.

రాములో ఎంతో ప్రైడ్ వున్నది. ఉత్సాహంతో ఉరకలు వేశాడు. తన ఆత్మీయులైన వారెవరో తనచెంత వున్నట్టు తబ్బిబ్బు అయ్యాడు. లక్కపై

....నీలు హత్తుకున్నట్లుగా రాము వాదిగి వాదిగి లీలమ హత్తుకొన్నాడు. మళ్ళా తియ్యవి ఆలోచనల్లో మునిగాడు.

లీల రాముని గమనిస్తూనే వుంది. తను చూసిన చూపుతో ఒక్కసారిగా వచ్చిన మార్పు కనిపెట్టింది. రాములో మారుతున్న భావాల్ని తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ కనుగొనల్లోంచి చూపు సారించింది. అతడి మహాదానందం చాటున దాగిన రహస్య మేమైఉంటుంది? ఈ పసివాడు తననుండి ఆపిస్తున్న దేమిటి? ప్రపంచాన్ని జయించిన తృప్తి ఆ మొహంలో ఎందుకు కనిపిస్తున్నది?

లీల కుడిచేయ్యి చూపుడు వేలితో గెడ్డంపై రాసుకొంటూ ఆలోచించ సాగింది. ఆమెకు అంతుచిక్కలేదు. లీల బయటకు చూసింది. వర్షంతగ్గింది. కిటికీ గ్లాసు పైకెత్తింది. రోడ్డుపై పిల్లలు గుంపులు గుంపులుగా కదిలిపోతున్నారు. ఈ ప్రపంచమంతా పిల్లలమయం అని పిస్తున్నాయి. హరి విల్లువిరిపినట్లు రంగు రంగుల డుస్తుల్లో మెరుస్తున్నారు.

ఈ పసిపాపల్ని కనిపెంచే తల్లిదండ్రులు ఎంత ఆదృష్టవంతులు! ఎంతో పెట్టి పుట్టివుండాలి! పసిపాప నట్టింట పారాడే ఆదృష్టం తనకు లేదు. సమస్త భోగాలున్నాయి. ఏరి కోరి వలచినట్లర్థ సీదలోనే జీవితం సాగుతోంది. తన జీవితం నందనవనంలోకి విసిరివేయబడిగ

దని అందరూ మురుస్తారు. అక్కడ.... కనువిందవి ముక్కమందలున్నాయని వారి కేం తెలుసు?

తనకు మనస్తత్వ శాస్త్రంలో డిగ్రీ లుంటేనేం? తన అంతరాంతరాల్లో పేరు కున్న అతృప్తి తొలగించుకో కలిగిందా? జీవితంతో రాజీపడి నెట్టుకొస్తోంది! లీలలో ఏవేవో కోరికలు మోసులెత్తాయి. తను తల్లిఅయి.... లాలిస్తున్నట్లు.... ముద్దుమరి సాలు తీర్చుకొంటున్నట్లు .... ఊహలు కలిగాయి.

బస్ నడన్ బ్రేకుతో కీచుకొంటూ ఆగింది. అబివ్ సర్కిల్ దాటి శాశిమహల్ దగ్గర విలబడింది. రాము నిక్కినిక్కి చూచాడు. అక్కడ ఎన్నో స్కూళ్ళకు కూడలి. వారికోసం ట్రాఫిక్ అంతా పెద్ద జామ్ అయింది. కాన్స్టేబిల్ మరీ చిన్న చిన్న పిల్లల్ని రోడ్డు దాటిస్తున్నాడు.

పైజాలవారిగా సాగిపోతున్న పిల్లల్ని చూస్తూ రాము ఉల్లాసంతో ఊగాడు. పైకి లేచి నిలబడి కిటికీలోంచి బయటకు చూచాడు.

“తప్పకో పాపా! అ...రె....రె రిజై వచ్చేస్తోంది! ఓయ్ రిజై చాలా.... అలా స్పీడుగా పోనిస్తావేం! నెమ్మతి .. నెమ్మతి అ....మ్మ ...య్య! పాపవాడే సింది” అని కేకలు పెట్టాడు.

“ఓ....య్ పాపా! అలా దిక్కులు చూస్తూ నడుస్తావేం! వీ వెనుక సైక్లి

లొస్తుంటే! తప్పుకో .... తప్పుకో.....
అయ్య! బాబోయ్ ఎంత చెప్పినా వినిపించు
కోదేం! ఏడు పైకిల్వాలా! ఏంటా
విసురు! పాపాయి కనుపించడం లేదూ.
కళ్ళు నెత్తి కెక్కాయా" అని అరుస్తూ
చప్పట్లు చరిచాడు.

"ఓ....బాబూ చెల్లని వదిలేసి అలా
పరుగిడతావేం! పీకో తీసుకపో! ఆ....
రె....రె పాప ఏడుస్తున్నదే! కానిపెబుల్
గదూ! ఆ పాపను రోడ్డు దాటించండి"
అని రాము చెప్పకుంటూ పోయాడు.

ఎదురుగా గ్రామర్ స్కూలు ఆవర
జలో క్రికెట్ ఆట సాగుతుంది. వారిని
చూస్తూ....తను అలా ఎప్పుడు ఆడ
గలరూ! అట చూస్తూ....నేనైతేనా!....ఆ
బంతిని ఫోర్ కొట్టెవాణ్ణి ఆ....రె....రె
కాన్.... కాన్ .... పట్టుకో .... పట్టుకో
చీ....చీ వదిలేశాడు!"

బస్సుకదిలింది.రామువచ్చి కూర్చొన్నాడే
కానీ మనస్సుంతా పిల్లల పైనే వుంది.
తల్లిదండ్రులు చిన్న పిల్లల్ని వదిలి ఎలా
వుంటారో! వారి కేమైనా ఐతే ఏమో
తారో! స్కూళ్ళన్నీ పిల్లల ఇళ్ళ దగ్గరే
పెడితే ఎంతో మేలు—అనుకున్నాడు.
రాము.

బస్సు మెల్లగా సాగుతోంది. చర్చిలో
చెట్టుపై కోతులు గెంతుతున్నాయి.పెద్దకోతి
తన పొద్దు కింద పిల్లలు కరుచుకొని
వుంది. రాము ఆ కోతిని వదేపడే ఆళ్ళ

ర్యపోతూ చూచాడు. జాన్స్ బేకరీ గోడ
పై ఓ పిల్లితన రెండవ కూనను నోటకరుచు
కొని పరుగులు తీస్తోంది. ఆ....రె....రె
ఆ కూన ఎక్కడైనా జారిపోతే! ఆను
కొన్నాడు రాము. పిల్లాడిని వీపుకు కట్టు
కొని తోపుడు బండిపై భర్తను పెట్టు
కొని నెట్టు కొంటూ విచ్చగత్తి అడు
క్కుందోంది చిన్న . చిన్న పిట్టలు
ఆ కాళం లో ఎగురుతూపోతున్నాయి.
కుక్క తన పిల్లలకు పాలిస్తోంది.

ఇవి చూస్తున్న రాములో వింత వింత
ఊహలేవో ఉబికి వచ్చాయి. కళ్ళు
మూసుకున్నాడు—వాడు కోతిగా పిల్లిగా
వుట్టాడు. కాసేపు కుక్కపిల్లిగా మారాడు.
మరి కాసేపు పిల్లికూనగా అవతరించాడు.
పక్షిరూపంలో ఆకాళంలో ఎగిరిపో
యాడు. చుక్కల్ని తాకుతూ పక్కకు
వారిగాడు.

రాముని చూపిస్తూ "మీ బురద
కాళ్ళతో ఎలా తొక్కుతున్నారో
చూడమ్యా" అంది ఎల్లమ్మ లీలను
ఉద్దేశించి.

ఆకాళంలో పక్షి రూపంలో విహ
రిస్తున్న రాము పూర్తిగా ఎల్లమ్మనైపు
తిరిగిపోయివున్నాడు.బురదబాట్లతో ఆమె
చీరను తొక్కుతున్నాడు.

అలోచనాదాహంలో దప్పిక తీర్పు
కొంటున్న లీల ఎల్లమ్మ మాటలకు తేడ
కొంది. కానీ తనను ఉద్దేశించి కావట్లు
చూసి ఊరుకుంది.

ఏమిటో తమకున్నా!
అయితే తాము మనసు
అడివిపంబి 'అంటున్నావన్నేమాట!

GEN. MANAGER

“మీ కేనమ్మోయ్! చెప్పేది! పోరణ్ణి
అలా జరుపుకోండి” అంది రామును
గట్టిగా నెట్టివేస్తూ.

ఆకాశంలో చెక్కెల్లుకొడుకున్న రాము
ఆ కేకలకు తెప్పరిల్లాడు. కన్నులు తెరి
శాడు.

“బెల్లం కొట్టిన రాయిలా చూస్తూ
వేమ్మా! మీ విల్లోడికాళ్ళు తీయమనండి”
అంది ఎల్లమ్మ కోపంగా చూస్తూ.

ఏవో ఆలోచనల్లో మునిగిన రీల
కిదేమీ అర్థం కాలేదు. ఒక్కసారిగా
నిత్రరవోయి తికమక పడింది. ఏం
చెప్పాలో తోచలేదు. “మా అబ్బాయి
కాదమ్మా” అంది వటుక్కున. అనకూడని
మాట గమక్కున శారి అన్నప్పుడు కలిగే

మచ్చితమైన సంకోచావస్థతో రీలమనన్ను
తహతహ లాడింది.

మీ పోరడుకాడా! అరేయ్! ఆ దోళ్ళ
సీట్లో ఎందుకొచ్చినవో! రేచిపో!” అంటూ
ఎల్లమ్మ రాముచొక్కా పట్టుకొని రేవదీసి
నెట్టిబోయింది.

రీల అన్నమాట రాములో వెన్నులో
కూలంపెట్టి గుచ్చి ఎత్తినట్లయింది. కష్ట
పడి కట్టుకొన్న అనకట్ట ఒక్కసారిగా
కట్టుకెగి కొట్టకపోయింది. అశాస్త్రవంధం
తల్లక్రిందులైంది. పరకాయ ప్రవేశాలు
ముగించుకొని వాస్తవంలోకి వచ్చాడు.
నిరాశ.... విస్మయ.... భయం ఒక్క
మృదగా నొక్కాయి.

మాతాత్తుగ కాలు శారి నీళ్ళలో పడబో-

తున్నప్పుడు ఎలాంటి భయమేస్తుందో—
అచారం కోసం శరీరం ఎలా తపిస్తుందో
అలాంటి భయం లోపలనుంచి పొగ
వలెకమ్మి వేసింది.

రాములో కలుగుతున్న మార్పును
చూస్తూ లీల విత్తర పోయింది. ఏదో
ఊహించు కోవడానికి ప్రయత్నించింది.
“పోనీలేమ్మా! ఎవరైతేనేం పనివాడు!
ఇలా కిటికీ వద్ద వచ్చి కూర్చోం
టాడులే” అంటూ లీల రాముని చెయి
పట్టుకొని కూర్చో పెట్టింది. కానీ ఆమె
మనస్సంతా రాముపైనే కేంద్రీకృత
మైయింది.

రాము మనస్సంతా బోపిగా దోబూచి
గావుంది. కళ్ళుమూసు కొన్నాడు. వెళ్ళని
కన్నీరు ఉబికివచ్చింది. ధారాపాతంగా
కురిసింది. రాముకళ్ళు తెరిచాడు. చూపుకు
నీళ్ళు అడ్డం వచ్చాయి. ఏమీ కనపడ
లేదు. మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకొన్నాడు.

రాము చీకటి గుయ్యారంలోకి అడుగు
పెట్టాడు. అక్కడ ఒంటరి వాడై య్యాడు.
అసహాయంగా శూన్యంలోకి చూశాడు.
ఇప్పుడక్కడ రాముడి ఇల్లు లేదు. తల్లి
లేదు. తండ్రి లేదు. స్కూలు లేదు.
కుక్కలేదు. అన్నీమాయమై పోయాయి.
గుడ్డివాడు దారి కోసం తడుము కొన్న
ట్టుగా రాము అక్కడ తప్పటడుగులు
వేశాడు.

అక్కడ... రాముని ఎవరో వెక్కి

రించారు. ఎద్దేవా చేశాడు. అగారంలోకి
వడదోశాడు. రాము మొహంలో ప్రతి
నిమిషము ఏవేవో భావాలతో పరుగులు
తీశాయి.

బస్సు కనాడిగూడ వద్ద నిలచింది.
ప్రయాణీకులు చాలామంది దిగి పోయారు
క్షణక్షణమూ రాములో మారి పోతున్న
ముఖ కవళికల్ని చదవ ప్రయత్నిస్తోంది.
పనివాడి మనస్తత్వం పనిగట్ట ప్రాకులాడు
తోంది.

రాము చొక్కా తడిసి పోయింది.
వెక్కిళ్ళ కన్నీళ్ళు అప్పు కోవాలని
చూశాడు. వాడి దైన్యం బాధ లీల గుం
డెల్ని పిండింది. ఆమె మనస్సు అస్త
వ్యస్తమైంది. తను చేసిన తప్పు సరిగ్గా
అర్థంకాక వాపోయింది.

రాము తలపై అప్యాయంగా చేయి
వేసింది దగ్గరకు తీసుకొని “ఎందుకు
బాబూ! ఏడుస్తున్నావ్! అంది లీల సుతి
మెత్తనగా.

రాము జవాబేమీ చెప్పలేదు. మూగ
చూపులతో గుచ్చెల్లాడు. కన్నీరు వర్షంలా
కురుస్తూనేఉంది.

“అ....రె....రె! అలా ఏడవచ్చునా!
అవిడ....దిగిపోయింది లే” అంది బుజ్జ
గిస్తూ.

లీల లాలనచేసే కొద్దీ—రాములో
వెక్కిళ్ళు ఎక్కువయ్యాయి. బిగపట్టుకో

లోంచి గుక్కలు మ్రొంగారు. మింగివట్టు
మ్రొంగి చుట్టి వెక్కిరివెక్కిరి ఏడ్చాడు.

లీలలో జాలి....దయ.... వాత్సల్యం
ఒరికిపోయింది. తన చెంగుతో కన్నీళ్లు
తుడిచింది. తలపై చేయివేసి నిమిరుతూ
కూర్చుంది. కొంతసేపు నిశ్శబ్దంగా ఓదా
క్కింది. పాపాత్ములు పాపాలను పాపవరి
హారం చేసిన జీనన్ హస్తంలా కారు
జ్వంతో....వాత్సల్యంతో....దువ్వించింది.

రాములో కొంత స్వార్థం వచ్చింది.
ఏడుపు దిగమింగాడు. ఆమెలోని ఏదో
అనిర్వచనీయమైన శక్తి ఆకట్టుకొంది.
కన్నీరు తుడుచుకొన్నాడు. కానీ....
ఎక్కడో ఏదో గాయం తెలకవేసింది. అది
....మానవి గాయం .... సరి పెట్టుకోక
తప్పదు.

లీల మొహంతో ఆలోచనా రేఖలు
దట్టమయ్యాయి పవనాధీలో రేగిన షోభకు
మూలం వెతుకుతోంది. అంతు చిక్కక
ఆరాటపడుతోంది.

“నీ పేరేంటి బాబూ” అంది లీల
ఎంతో ప్రేమగా.

“రా....ము” అన్నాడు మెల్లగా ఆ
మాట పాముబుడలా విపపించింది.

“ఎక్కడికెళ్తున్నావ్ స్కూలుకా?”
అంది నిజంకానెట్లు ఊహిస్తూ.

కాదన్నట్లు తలఊపాడు. కాసేపు లీల
నిశ్శబ్దంగా వుంది. రాము తేరుకుండు
న్నట్లు గ్రహించింది.

“నీ చేతిలో ఆ....వలతి.... ఏంటి?”

“అన్నం.”

“ఎవరికోసం?”

“మా బాబాయికి. సికింద్రాబాద్ లో
పోస్టాఫీస్ లో పని.”

“అయితే ఇంతదూరం తీసుకెళ్ళాలా
ఇంటికి రాదూ?” అంది విస్తుకోతూ.

“సరిగ్గా రాదు; ఎప్పుడో వస్తాడు.
రానప్పుడు నేను అన్నం తీసుకపోతా.”

“ఇంటికి ఎందుకు రాదు రామూ?”
అంది.

రాము కాసేపు మౌనంవహించాడు.

“బాబాయి పేకాడలాడు. తాగుతాడు.
సిమ్మితో ఎప్పుడూ పోట్లాడతాడు. జీతం
ఇంట్లో ఇవ్వడు దోస్తలతో కూడి ఖర్చు
చేస్తాడు. అన్నం తీసుకరావోలే నన్ను
చావగొట్టాడు ఆ....భయంకో తీసుకు
పోతా” అన్నాడు రాము.

బాధ....దిగులా .... భయమూ అన్నీ
ఒకటై మొహంలో పేరుకొన్నాయి.

“నీ కంటె పెద్దవాళ్ళు ఎవరూలేరా?”
అంది లీల బాధగా.

“ఉన్నారమ్మా. కానీ ఎవరూపోరు.”

“అయ్యో! ఇంత పవిత్రాధీగో అంత
దూరంనుంచి ఎలా ప విస్తున్నారు?
ఈ మహాపట్నంలో లా ఇక్కడెవరు
కొని ఎలా పోగిలుగుతున్నావ్ రామూ?”
అంది లీల జాలిండుతూ.

“నా కేం భయంలేదమ్మా! ఒక్కజేష్టె వెళ్ళిరాగలను” అన్నాడు రాము తేలిగ్గా.

“ఇలా తిరుగుతుంటే స్కూలు కెవ్వడు పోతావ్!” అంది.

“నేను చదవటం లేదమ్మా” అన్నాడు దిగులుగా.

“అదేం రాము! చదువుకోకపోతే ఎలా! మీ అమ్మా నాన్న ఎలా వూరు కొంటున్నారు” అంది.

రాము మౌనం వహించాడు. ఆ మౌనం వెనుక ఏదో దాగివున్నట్టు లీలకు అనిపించింది. కొంతకాలం అనిపించింది రాము ఏదో చెప్పాలని తపనపడుతున్నాడు. దిగిపోయాడు. ప్రజ్ఞగా వుండిపోయాడు, చివరకు తెలియలేదు.

“నా .... ఉ .... అమ్మా .... నాన్నా లేరమ్మా” అన్నాడు వట్టుకొన్న కొమ్మల వరిగి జారిపడినట్లుగా విట్టూరుస్తూ.

లీల గుండెపై ఏదో బరువుపెట్టి నొక్కినట్టు అనిపించింది. రాము విడిచిన విట్టూరులోని వేడి లీల హృదయంలోకి సోకి కాలినట్లు అనిపించింది.

“స్కూలు కేళ్ళకుండా ఇంట్లో రోజూ ఏం చేస్తూంటావు” అంది లీల.

రాము గట్టిగా పూపి పీల్చుకొని భారంగా విట్టూర్చాడు. ఇప్పుడు పూర్తిగా మామూలుమనిషి అయ్యాడు. వాంచిన కల పై కెత్తాడు.

“రోజూ అంటు తోముతాను. కనువు ఊడుస్తాను. వంపునుంచి నీళ్లు తెస్తా. బజారుకెళ్ళి సామానులు తెస్తా. పిల్లల్ని ఆడిస్తా” అన్నాడు మామూలుగా.

లీల పై సమాజంలో వ్యక్తి. ఆమెకు ఊహకు అందనివర్గంలో వాడు రాము. బుక్కెడు మెతుకులకోసం ఎంత బండ చాకిరి ఎలా చేయిస్తున్నారో అని అశ్చర్య పోయింది.

“ఇ....న్ని పనులు నీ చాక్కాడివే ఎలా చేస్తున్నావు” అంది విచారిస్తూ సానుభూతిగా.

“చెయ్యకపోతే మా పిన్ని వూరు కొంటుందా!” అన్నంపెట్టిన తింతుంది. ఇ....న్ని చేస్తున్నా .... రోజూ .... ఏదో సామాన్ కొడుతూనే వుంటుంది.

“నీ ... అమ్మ పెండ్లిలాంటిది నా యదాన పారేసింది” అని చూ ఆమ్మను తిరుతుంది” అన్నాడు రాము జీరపోయిన గొంతుతో కన్నీరు ఆ ప్రయత్నంగా కారింది.

లీల మనస్సు ఏకీకరణ దూరైంది. హృదయం గిరిగిరిమని కొట్టుకొంది, ‘మా అమ్మను తిడుతుంది’ అని చెప్పినప్పుడు రాము కనిపించినతీరు. ఆమెను చలించజేసింది. పసివాడిలో మరణించిన తనకల్లిపై ఎంత ప్రేమ దాగివుందో చూచి కరిగిపోయింది.

“ఈ మాత్రం చాకిరిచేస్తే ఎవరింట్లో
అయినా బతకొచ్చుగా” అంది లీల అపే
దనవదుటా. అమె తన గొనల్లో కప్పి
కొంగిచూపింది. సమాజంలో ఇలాంటి
వర్గం ఒకటి వుందని తన కెన్నడూ తట్ట
వందుకు సిగ్గుపడింది.

“బానమ్మ! కాని మా పిన్నికూతురు
నాలుగేళ్ళది. అదంటే నాకు భలేయిష్టం!
అరదజను మందిలో ఆదొక్కటి నాలా
నోరూవాయీ లేనిపిల్ల. పైగా అందరూ
దాన్ని ఆడిపోసుకొంటారు. తిడతారు.
కొడతారు. దాన్ని.... నేను పెంచుతున్నా
అనుకోండి. నేను వెళ్ళిపోతే అది చిక్కు
లేకుండా చచ్చిపోతుంది కదమ్మా—నిలా
వదలివెళ్ళను” అన్నాడు రాము.

లీల ఆతని అంతకంటం చూసి అల్లి
పోయింది. ఊహించలేక పోయింది. తన
క్రింది వర్గంలో ఇంతటి త్యాగమూర్తులు
పుట్టి పెరుగు తున్నారని తనెప్పుడూ
ఎక్కడా చదవ లేదే! పేదరికంలోని
బాధల్ని ఊహించగలదే కానీ వారి బాధల
అడుగున వాగిన పరమార్థాన్ని తనెప్పుడూ
వసికట్టలేదే! ఒక విధమైన సంతోషంతో
లీల హృదయం కొట్టుకొంది. ఏదో ఒక
కొత్త సత్యాన్ని కనిపెట్టినపుడు కలిగే
స్పందన ఆమెలో కలిగింది. అనాధుడైన
మహిళా కష్టాన్ని ఓర్పుతో సహిస్తున్నాడు
అక్కడ నుండి రాతేక పోయే అనుబం
ధాన్ని పెంచుకుని సరిపెట్టు కొంటున్నాడు

చాతక పక్షి మేఘాన్ని కోరుతుందే కానీ
పిరు తాగదు. అనుకొంది లీల.

లీల కురిపించిన వాత్సల్యం....తాత
జ్యం...లాంస రాముణ్ణి దుఃఖం నుండి
...భయం నుండి వెదికి వెళ్ళి పోవడం
నట్టపించింది. ఇన్ని ప్రశ్నలు ఇంత
ఓపిగ్గా ఇంతకు మునుపు ఎవరూ అడిగి
తెలుసుకోలేదు. సానుభూతి చూపలేదు.
తనను ప్రేమించ గల ఆమృత హృద
యలు నిజంగా వుంటారని ఊహించ
లేదు అలాంటి బావన కేవలం పిచ్చి
ఊహలకే పరిమితం చేసుకొన్నాడు.

గాలి లేక ఊహరాదక చెమటలు పోసి
తడిసి ముద్దయైనపుడు ఎక్కడో ఉండో
చల్లని గాలి ప్రసరించినపుడు కలిగే పీడి
రాములో కలిగింది. లీల మనోహర్యచి
వలననే చేపతలా అనిపించింది.

లీలను వేదిస్తున్నది మరొక అంశం.
అది లీలలో అంతకంతకూ క్యూరి
యాపిటీ పెంచుతోంది.

“రాము! ఇండాక అలాపిద్దా వెం
దుకూ” అంది లీల.

రాము వెంటనే జవాబు చెప్పలేదు.
అలా చెప్పడానికి యిష్టపడటం లేదని
లీల కనిపెట్టింది. “ఫరవాలేదు. రాము”
అంది.

అమె గొతులోని మార్దవం వివని
తుణ్ణి చేసింది. “అమ్మా నాన్న రోయి

నవ్వుటి మండి అడరించేవాళ్ళేరమ్మా. నా బోవతి ఎవరూ కోరదు. వాకో ఎవరూ నరిగా మాట్లాడరు. నేను ఎవరికీ అవసరం లేదు. ఎప్పుడూ ఒంటరిగానే వుంటాను. ఎక్కడికెళ్ళినా తోడుపీడా లేదు. వా కెవరూ లేరని అనుకుంటే ఒక్కసారి భయమేస్తుంది. దిగులు. నాకు కావల్సిన వాళ్ళు నాతో ఉన్నారని ఊహిస్తుంటాను. వారికోకలని ప్రయాణం చేస్తున్నట్టు అనుకుంటూ పోతాను. ' అని రాము అపి తలవొంచు కొన్నాడు, కాసేపటి తరువాత అండుకే....మిమ్మల్ని ఆ....లా అనుకొని కూర్చోన్నా ఎందు కంటే చూసే వారికి మీతో కలిసి ప్రయాణం చేస్తున్నానని అనుకుంటారు కదమ్మా "అన్నాడు రాము కాసేపు అగి గారి పీల్చుకొని మీరు ఆ....మెతో అన్నమాట విన్నప్పుడు.... ఏడు పొచ్చిందమ్మా" అన్నాడు రాము జాలాగా ఆమె కేసి చూస్తూ ఆ చూపులు చాలా లోతుగా ఎక్కడ నుండో చూస్తూ న్నట్టుగా వచ్చాయి. ఆ చూపుల్లో పైకి చెప్పకో లేక ఎప్పటి నుండో దాచుకొన్న బాధ దాగివుంది.

రీల మనస్సు వెన్నముద్దలా కరగి పోయింది, పసివాడు తినెనకొ ఒకరికి చెంది వుండాలని తపిస్తున్నాడని విని మనస్సు తరుక్కుపోయింది. ఈ సరమ సత్యాన్ని నోటి గుండా రావడంతో ఆమె మనస్సు అర్ధమైంది.

ఒప్పు సింధ్రావాద్ ఫ్లేషన్ కొచ్చి విలిచింది ప్రయాణికులందరూ ఓగి పోయారు. రీల రాముణ్ణి నడిపించుకొంటూ మెల్లగా వెళ్ళిపోయింది. రాముని చూసే కొద్దీ ఆమెలో ప్రేమ పొంగి పొలు

తోంది. పొదివి వట్టుకొని భుజంపై చేయి వేసి దగరకు తీసుకొంది.

ఉన్నట్టుండి రాము 'అబ్బా' అని అన్నాడు. రీల నితర పోయింది. రాము తలదించు కొన్నాడు. "ఎందుకలా అరిచావు. రామ్మా" అంది రీల రాము ఏమీ చెప్పలేదు. కాసేపు రాముణ్ణి చూస్తూ అలోచించి వెంటనే ఏదో తట్టి చొక్కా తొలగించి చూసింది. ఏవో వాతలు కనుపించాయి. "అబ్బే అదేం లేదులేమ్మా మొన్న మా ఏన్ని దంబోణ్ణి అడిగి లేదని కోపం వచ్చి గరిచెతో కార్చింది"

రీల హృదయం గిరిగిలా కొట్టికొంది. ఎంత తమాయించు కొన్నా కన్నీరు చింది పడింది. ఆమె పడుతున్న బాధ రాముకు అశ్రుర్యమేసింది. వింతగా ఆమె కేసి చూశాడు.

ఈ దిక్కులేవి వాడికోసం మీరెండుకు ఏడుస్తారమ్మా; ఇవన్నీ నాకు మామూలే "అన్నాడు రాము జొక్క సరిచేసుకుండగా రీల గట్టిగా గారి పీల్చుకొని నువ్వు ఎప్పటికీ దిక్కులేవి వాడివి కావు రామ్మా! దేవుడనే వాడుంటే నీలాంటి అనాదుల దగ్గరే వుండాలి విన్ను కొడు కని చెప్పుకోవడాని ఏ తల్లి సిగ్గుపడదు. ఈ ప్రపంచం మీదే! మీదే! ఇదంతా మీ కోసమే! నీకేం భయం లేదు. ఇక నుంచి ....నే....ను....న్నా" అంది అక్కున చేర్చుకొని పసిపాపల్ని పసిపి మనసుతో ప్రేమించిన మనిషి పునీతుడౌతాడనుకుంటూ.

(ప్రముఖ నటుల నటించిన ప్రముఖ దంబో మరణించిన అనాధ బాలుడు యాచిగిరికి)

మనసుజారితే

(కేంద్రప్రభుత్వ అవార్డు పొందిన నాటకం)

మొదటి రంగం

సమయం: రాత్రి 10 గంటలపైన.

(తెర తీసేసరికి ఒక గది. గదిలో ఒక మూల శేబిలు. కర్చిలు రెండు డెరి ఒక ప్రక్క ఉన్నాయి. శేబిలుపైన టేబిల్ లాంప్. ఇందరవందరగా పుస్తకాలు పడివున్నాయి. గోడలపై వివేకానంద, రామకృష్ణ పరమహంస, గాంధీ, బుద్ధ భగవానుల ఫోటోలున్నాయి. ఒక మూల కూజాలో నీళ్ళు, గ్లాసువున్నాయి. గదికి ఒక ప్రక్క తొలుగమీద చొక్కాలు, పేంట్లు. పేంగర్లతో శ్రేలాడుకూ వున్నాయి.

మనోహర్ ఒక కుర్చీలో కూర్చొని చదువుతూ ఉన్నాడు. చదవటానికి నిద్ర ఆపటానికి చాల ప్రయత్నపడతూ వున్నాడు. మధ్యలో చేతిపైన వోమ వ్రాలితే కొట్టి చుంపాడు. రక్తాన్ని చూచి అసహ్యించుకొని, తొలుగుపైని తువ్వాయి. తీసి తుగచాడు. మళ్ళీ కూర్చుని చదివాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఉక్కాడుస్తున్నట్లు కీలయి విసురుకున్నాడు చేతి తోనే. పుస్తకం మార్చి మరో పుస్తకం

తీసుకున్నాడు. వెంటనే ఆపులింపాడు. కొద్దిక్షణాలు ఆలా సతమత మయ్యాక... పెద్దగా అరుస్తూ-)

మనోహర్: మనసా! ఏమిటో రభస! (మృగతో) ఒరేయ్ మధ్యాహ్నం పాడు మనస్సు నిలకడగా నీలిచి చావడంరా?

మధు: (తల ఎత్తకుండానే) దాని బుద్ధి అంత.

మనో: (సంతోషంగా) అయితే నా తప్పేం లేదుగా?

మధు: ఉంది దాన్ని నిలకడగా నిలిపివుంచడానికి ప్రయత్నించక పోవడమే.

మనో: (కోపంగా) పోతడమే (వెక్కిరించాడు) ఒరేయ్! యిత సేపటి నుండి ఆ మనస్సుని వెలికివెలికి పట్టుకొచ్చి ఈ పుస్తకింపై పెట్టాలి ఎంత ప్రయత్నిస్తున్నానో, దాన్ని ఎంత బుజ్జగించి బ్రతిపూలుతున్నానో, అది నా మోటు వినక ఎలా జావలాగ బానిసోతున్నదో కళ్ళారా చూస్తూ నువ్వేదా...)

మధు: మనసు జారితే తప్పు ఆ స్పంది కాదురా.

మనో: మనిషి దంటావు! సరే ఈ సారి ఆ మనస్సుని జారనివ్వకుండా ఇనప సంకల్పం. కాదు టైయిన్ లెస్ స్టీల్ సంకల్పం వేసి బంధించేస్తాను. (చప్పట్లు కొట్టి నాటకీయంగా) ఎవరక్కడ?

మధు: (చటుక్కున లేచి చేతులు జోడిస్తూ) ప్రభూ!

మనో: తక్షణమే వెళ్ళి = దుర్మార్గు రాలు, చంచల అయిన నా మనస్సుని వెతకి పట్టుకుని టైయిన్ లెస్ స్టీల్ సంకల్పంలో బంధించి తీసుకురండు, పొండు.

మధు: చిత్తము మహా ప్రభూ! (రెండడుగులు వెనక్కి నడిచివెళుతూ) ఎక్కడ? మనసా నువ్వెక్కడ? మారాజుగారి మనసా! రాజ్యా లేలేమనసా! ఎక్కడ? ఎక్కడ? ...ఆం యిడిగోనిన్న పట్టుకుని... (అంటూ మనోహర్ తలని రెండుచేతులతో పట్టుకుని జాట్టు పేతున్నాడు.)

మనో: (బాధ పడ్తూ) ఓరీ సేవకుల్లారా! మనస్సును బంధించమంటే జాత్తు పీకుతారేంరా! మనసు, మనస్సునిరా!

మధు: జారిపోతున్నది ప్రభూ!

మనో: టైయిన్ లెస్ స్టీల్ సంకల్పం సంకల్పానుకరరా!

మనో: ఆగ్రహించకండి ప్రభూ! కొంచెం ఓపికపట్టండి, యిప్పుడే పట్టుకుంటాము. మీ పాదన్నానికి నెట్టుకొస్తాము (జారిపోతున్నట్లు నటించి

ఇందులో

1. మధు....

మెడికల్ స్టూడెంట్లు-వయస్సు 11

2. మనోహర్....

మధు స్నేహితుడు-వయస్సు 25

3. రాజారావు....

మధు స్నేహితుడు-వయస్సు 30

4. రఘురామయ్య....

మధు బాబాయి-వయస్సు 50

5. కారడ....

అనాథ-వయస్సు 18

వస్త్రాలు.

✱

రంగాలు—2

స్థలం—ఒక టే

మనోహర్ ముక్కు పట్టుకుని) ఆ దొరికింది ప్రభూ! దొరికింది.

మనో: (గింజాకుంటూ) ఒరేయ్, ఒరేయ్! ఊపిరాడటంలేదు, వదలరా...

మధు: (నవ్వుతూ వదిలేశాడు.)

మనో: అమ్మయ్యో, మనస్సు సంగతేమోగాని నిద్రమత్తుమాత్రం పూర్తిగా వదిలాయేమిరా. ముక్కు పట్టుకుని బాధపడ్తూ అబ్బి! ఎంత గట్టిగా పీకా. పురా పరాయివాడి ముక్కుని!

మధు: పరాయా? ఊహించుకోవడామైన ప్రాణస్నేహితుడి ముక్కు.

మనో: అండుకే స్వంత వస్తువులాగ
ముచ్చటైన నా ముక్కని పిండి
పారేశావు.

మధు: పారేయలేదు లేవోయ్. ఉన్న
చోటనే వుంది.

మనో: ఉందా? ఉండనీయ్ పాపం.

మధు: ఒరేయ్ ఫూల్! నా చదువు
సాడు చేశావు కదరా.

మనో: ఒరేయ్ యిడియట్! నా
ప్రదీప్ డిప్టర్లు చేశావు కదరా.

మధు: ఆహా! సరే చదువు.

మనో: అయ్యోపాపం ఫూల్ తుమ్మ!
తమ్ముడు లేడని ఎంత బాధపడుతున్నావో!

మధు: చ్. చ్. చ్. ఆ తుమ్ము
తమ్ముడిలాగ నువ్వెందుకు బాధపడతావు
గాని తమ్ముడూ. పరీక్షలు దగ్గరి
కొచ్చాయి. చదువుమీద మనస్సు పెట్టి
చదువు.

మనో: మనసా? (విసుక్కుని) ఓ
మనసా! ఏమిటే నీరభస! మళ్ళీ మొదట
కొచ్చాం. సరే, చదవొచ్చులే, ఎప్పుడూ
చదివేదేగా! ఒరేయ్ మధు! ఏవైనా

రచన: విజయబాబు

మనో: సరే చదువు (పుస్తకం తీసు
వని) ఎంతయిందిరా టైం?

మధు: (రిస్టవాచ్ చూచి) టెన్ ఫర్టీ.

మనో: అబ్బ! అలాగే అంతయిందిరా?
(ఆవలించాడు)

మధు: ఏం అప్పుడే నిద్రా?

మనో: నో, నో దానిముక్క పిండి
పింపేశావుగా.

మధు: (ఆవలించాడు)

మనో: నీకుడా నిద్రొస్తున్నదన్న
మాట.

మధు: నిత్రమర్తువాడివి ప్రక్క
పంటే రాకేం చేస్తుంది. పైగా ఆవులిం
తకు అన్నదమ్ములున్నారని తుమ్ముకు
తమ్ముడు లేదన్నాడు.

కబుర్లు చెప్పరా.

మధు: కబుర్లా?

మనో: (తలాడించాడు ముద్దుగా)

మధు: యింత నేపూ ఆడింది.

మనో: కాలక్షేపం.

మధు: ఓహో! అయితే నీతో కబుర్లు
కాలక్షేపాలుచేస్తూ కూర్చోగానికి తీరిక
లేదుగాని, నువ్వు హాయిగా నిద్రపోరా
నాన్నా.

మనో: ఒరేయ్! ఒరేయ్! పరీక్షలు
దగ్గరపడుతున్నాయి. ప్రాణమిత్రుడివి.
నిద్రపోమ్యని సలహా ఇస్తావా!

మధు: ఒరేయ్ మిత్రమా. కబుర్లు
పత్రమా! వీరారెడ్డి సత్రమా! వన్నె
మైనా చదవనిస్తావా లేదురా?

మనో: ఒరేయ్ మిత్రమా! గాడిద గాత్రమా! చదువుకొరా నన్ను కూడా చదువుకోసియ్యరా. అందుకే వై నాకబుర్లు చెబితే నా నిద్ర కూడా. నీ కబుర్లు వింటూ మేలుకునే వుంటుంది.

మధు: నీ నిద్ర కబుర్లు వింటూ మేలు కోదురా పది పైసల బఠానీలు తెచ్చు కని తింటూ కూర్చో నీతో పాటు ఆ నిద్ర కూడా తింటూ కూర్చుంటుంది.

మనో: ఆ! తినడం అంటే జాపకం వచ్చింది. ఒరేయ్ ఈ రోజు మా అమ్మ బిరియానీ చేసింది. ఓహో ఎంత బ్రహ్మాండంగా వుందను కన్నావ్. అలాగే ప్లేటులో పెట్టించుకుని తెచ్చి నీకు రుచి చూపిద్దామను కన్నాను. కాని వెంటనే నువ్వు ఫ్యూర్ వెజిటేరియన్ వని గుర్తించి నీ గుర్రద్రుష్టానికి చాల బాధ పడకురా.

మధు: మాంగం తినే వాళ్ళే అదృష్ట వంతులంటావు?

మనో: అసను. కానీ మా అమ్మ చేసిన బిరియానీ లేకుండా చేయడానికి నోరుకోని వాడు. కంట్రీ పర్సంటి రుర్రుష్ట వంతుడంటాను. ఒరేయ్! నా కోసం మా ఆమ్మ ఫురోజు ఏవో ఒక స్పెషల్ చేస్తానా చెబుతుంది. ఏంచేసినా అంత బ్రహ్మాండంగా వుంటుంది. మొన్న పాయసం చేసింది. నీకో! వండర్ ఫుల్! ఆమె చేసిన వంట ఏనాడైనా సరేగా తినక యానా. ఆరోజు మా అమ్మ మొహం పో

చూడాలి. ఏడుపాక్కలే కక్కువనుకో ఒక్కొక్కసారి కావాలని ఏడిపిస్తుంటాను మా అమ్మని నామీద మా అమ్మ కన్న ప్రేమ ఈ ప్రపంచంలో ఏ తల్లికీ ఏ కొడుకు పైనా వుండదు.

మధు: ఊం. అయిందా?

మనో: అప్పుడే అవుతుందిరా! మా అమ్మ గురించి చెబుతూ వుంటే ఎన్ని రోజులైన చాలవు. కాలేజ్ నుంచి ఏ రోజైనా యింటికి రావడం కాస్త ఆలస్యమైందా యిక గుమ్మం దగ్గరే కాపలా! చంటిపిల్లాడ్ని వెతికించినట్లు యింట్లో వాళ్ళందర్నీ వీధిలోకి పంపడం. వీధిలో వెళ్ళే వాళ్ళందర్నీ నా గురించే అడగడం నేను వచ్చి కనిపించిన తర్వాత గాని ఆమె ఆరాటం ఆగదు. ఒక రోజు మా అమ్మ...

మధు: (విసుగ్గా) యిక చాల్లేరా.

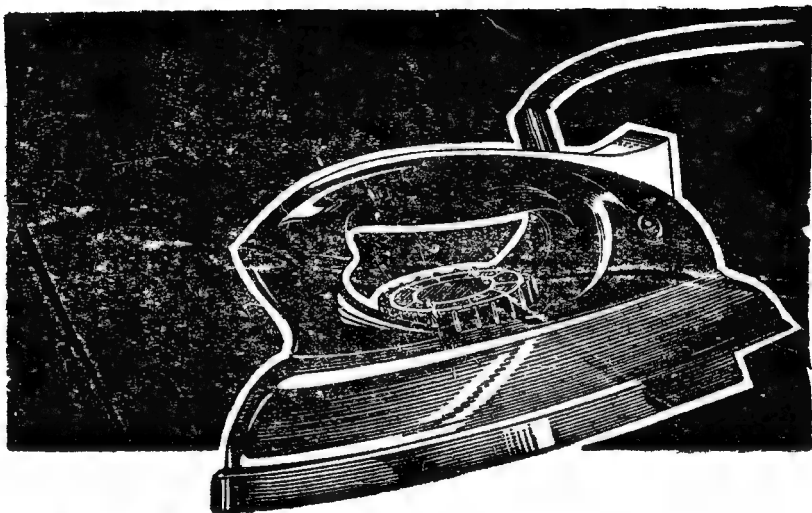
మనో: వివరా మా అమ్మ ఒకరోజు ఏంచేసిందంటే...

మధు: ఒకరోజు ఒకరోజు అంటూ అన్ని రోజులూ వినిపిస్తూనే వున్నావు కదరా ఆరిగిపోయిన రికార్డు లాగ!

మనో: ఆహూం యిది కొత్త సంగతి ఏమిటంటే మా అమ్మ...

మధు: ఒరేయ్! ప్రపంచంలో నువ్వు మీ ఆమ్మా కప్పితే యింకెవరూ లేరేంటిరా?

మనో: ఉన్నారుగాని, వివరా మా ఆమ్మ...

Klean Tone

క్లీన్ టోన్ ఆటోమేటిక్ ఇస్త్రీపెట్టె వాడి విద్యుత్తు పై ఖర్చు తగ్గించుకోండి

ఆంపిరియర్ ఆటోమేటిక్ ఇస్త్రీ

- 230 / 250 వోల్టేజీలు ఎ ఏ గాని లేక ఎ.సి/డి.సి ల పై గాని పనిచేస్తుంది
- 800 వాటు కంటి
- 2.7 కిలోగ్రాముల బరువుగలది.
- ఇస్త్రీ పెట్టె అంతా సమానంగా వేడెక్కుతుంది.

Klean Tone

క్లీన్ టోన్ — సాటి లేని
విద్యుత్ ఉపకరణాలు

నేషనల్ రేడియో & ఎలక్ట్రానిక్స్ కం. లిమిటెడ్

(జనరల్ రేడియో & ఎలక్ట్రానిక్స్ డివిజన్)

హోదాయ • కంకర • ధర్మ • మద్రాసు

మధు: ఒరేయ్ నాన్నా! నీకో నమస్కారం, మీ అమ్మకో నమస్కారం గాని దయచేసి నన్ను చదువుకోసీయరా

మనో: చదువుకోరా కానీ, మా అమ్మ సంగతి విని...

మధు: (కోపంతో అరుస్తూ) షట్ యిడియట్! వద్దని చెప్తూంటే అర్థం చేసుకునే జ్ఞానం వుండాలి.

మనో: (షాక్ తిని, తర్వాత పెద్దగా నవ్వి) అబ్బ! ఎంతకోపం వచ్చేసిందిరా బుజ్జినాన్నకి! యిడియట్ అంటి యిడి యట్! ఘోర్! బ్రూట్! స్కాండ్రల్! డాంకీ! మంకీ! డుబ్! డబ్! ... (అలిసిపోయి) అబ్బ! యిన్ని తిట్టినా నా నిద్రమత్తు వదలలేదేంటిరా!

మధు: నన్ను తిడితే నీ నిద్రమత్తు వదులు తుందన్న మాట!

మనో: యస్!

మధు: యింకా వదల లేదుగా?

మనో: నో!

మధు: అయితేరా వదిలిస్తాను. (చెవి పట్టుకున్నాడు.)

మనో: ఆల్ రైట్! (అని మళ్ళీ భయంతో వెనక్కి తగ్గి) వద్దరాబాబూ! యిండాక ముక్కుకి మూడింది. యిప్పుడు చెవి ఊడి చేతిలోకి వస్తుంది. దాన్ని మళ్ళీ అతికించి రిపేరు చేయాలంటే చాల పెద్దపని. నువ్వు బుద్ధిగా బుద్ధి మంతుడిలా చదువుకో నేను మత్తుగా గమ్మత్తుగా నిద్రపోతాను.

మధు: అయినా నీకు నిద్రచెలా పడుందిర! దోమలు కుడుతూ, గాలిలేక యింత ఉక్కపోస్తుంటే...

మనో: దోమలా! నిద్రపోయేవాడికి దోమలూక లెఖా! ఆనాడు మా పెద్దన్న కంభకర్లుడు నిద్రపోతూ వుంటే, శూలాలతో పొడిస్తేనే లేవలేదు. ఈ నాడు నేను, ఆఫ్ బ్రూల్ దోమలు కుడితే లేచిపోతే (చేతిమీది తోమని కొట్టాడు) అన్నట్లు ఈ సంగతి విన్నావుకా?

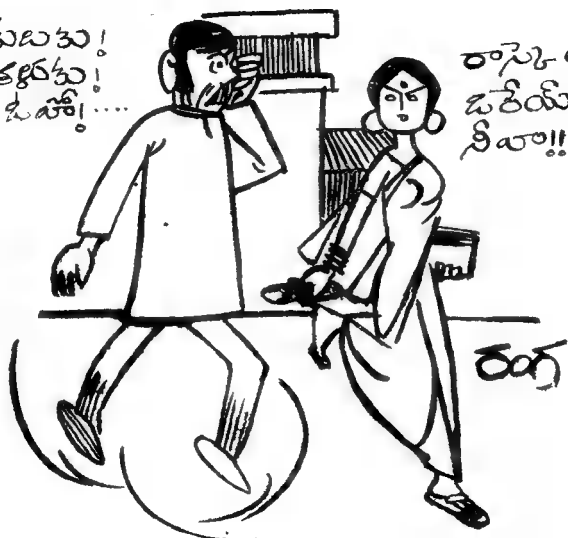
మధు: ఏ సంగతిరా?

మనో: నీ లవ్, యింతి, వాసంతి...

మధు: నా లవ్వా? ఏం, ఒళ్ళు యిన్నూర్ చేశావా?

మనో: ఆఁ ఆఁ కాదులే నువ్వా మెను ప్రేమించడం లేదుకదూ! వన్ వే ట్రాఫిక్ లాగ ఆమె నిన్ను ప్రేమించే స్తుందిలే గాని, అసలు విషయం వినరా! ఆ వాసంతిగారికి యింజెక్షన్ యివ్వడంలే చాల భయం కానీ, రాత్రి డ్యూటీలో ఎవరో పేషెంట్ కి యింజెక్షన్ యివ్వాలి వచ్చి భయపడుతూకి మూడు పొట్లు పొడిచి, నాలుగోపొట్లు, ఫీన్ దొరికిందనుకుని యింజెక్షన్ యిస్తే కాస్తేటికి ఆ మందు ఎక్కక ఆ పేషెంట్ చెయ్యియింత వాచిపోయిందంట! పాపం, ఆ పేషెంట్ బాధ అపరమాత్ముడికి తెలియాలి. ఆఁ చెప్పాచ్చేదేమంటే, యిన్ని సంవత్సరాలు మెడిసిన్ చదువుకునే మనికాంటి డాక్టర్

ఏమి కుటకు!
ఏమి అక్కకు!
అదేక్క! అదేక్క!....

రాస్కెట్.....
ఒకేయే అక్కకు!
నీహా!!.....

రథ కంటే, ఇదోమలే ఎంత నైస్ గా,
నదురూ బెదురూ లేకుండా, నొప్పి
లేకుండా యింకెత్తున్న యిస్తాయి. కాబట్టి
అవే మన కంటే తెలివైనవి, గొప్పవీని!

మధు: మరింకేం. నీ రీసెర్చ్ పైన
ఫీజీస్ వ్రాసి డాక్టరేట్ సంపాదించు

మనో: వద్దులే ముందీ డాక్టరు
కానీయే, ఆ రివ్యూతే డాక్టరేట్,

మధు: ఈ రేటులో చదివితే ఆ
డాక్టరేట్ వచ్చినట్లే!

మనో: ఏ రేటులో చదివినా నేను
తప్పకుండా డాక్టర్ని అవుతానని నా
జాతకంలో వుంది గాని, ఒక చిన్న
జోబురా.

మధు: (విసుగ్గా) ఏమిటిగా?

మనో: నీకు ఆడపురుషులంటేనే పడదు
కదా, మరి నీ రూంలో యిన్ని ఆడ
దోమలతో...

మధు: అవి నువ్వొచ్చిన దగ్గర్నుంచే
ఎక్కువైనాయిరా! దయచేసి నాటిని
కూడా నీతో పాటే తీసుకుపోవా
బాబు,

మనో: ఈ జోబులో? డబ్బుల్లో
రైట్ ఐ విల్ లేక్ దం ఎవే, జోంట్
ఫియర్ అభయ వాస్త మిచ్చితి.

మధు: కృతార్థుడ నైతిని.

మనో: అట్లయిన నేను చరితార్థుడ
నైతిని ఇచ్చేదగాక.

మధు: మళ్ళీ రావొద్దు, పోరా
నాన్నా!

మనో: వెళ్తున్నా, (వెళ్ళబోయి తిరిగొచ్చి) అది సరేగానీ, పాపం ఆ వాసాలి నీ మీద కన్నేసి కలవరిస్తూండే మరి నీ కన్ను కాస్త తెరవకూడదురా?

మధు: (కళ్ళు ప్రేలితో విప్పి చూపించి) తెరిచానురా.

మనో: అది కాదురా బ్రహ్మచారి! నీ కోసం ఆ కాంత అంత తపస్సు చేస్తున్నదే కొంత కరుణించి వరం ప్రసాదించ కూడదురా?

మధు: వరాలిచ్చేది దేముడి పనిరా!

మనో: ఆమె పాలిటికి నువ్వేకదరా దేముడూ, రాముడూ, నవమహర్షుడూ అన్నీని...

మధు: ఒరేయ్! దెయ్యంలాగ పట్టు పని వదలవేరా!

మనో, వదుల్తగాని, ఒరేయ్! ఆ మహేశ్వరాడు నీ నిగ్రహ శక్తిని, నీ ప్రిన్సిపల్స్ ని తారుమారు చేస్తానని, అడదానికి లొంగని మగవాడు లేడని, అన్ని కబుర్లు చెప్పి, నీ మీద పంతం పట్టి కంకణం ధరించాడే మరి యింత వరకూ నీ వ్రతభంగం చేయడానికి ఏ ఊర్వసిని, మేనకనీ పంపించి ప్రయత్నం చేయలేదే?

మధు: అది వాన్ని అడగాల్సిన ప్రశ్నరా! అయినా నా వ్రతభంగం చేయడానికి అలాంటి మహేశ్వరుల వంద మంది పంకం పట్టి వెయ్యి ప్రయత్నాలు చేసినా నెగ్గలేదు. నా నియమాల్ని, నిశ్చ

యాన్ని ఎవ్వరూ మార్చలేదు. నా మనస్సు కొన్ని విషయాల్లో ఎంత కోమలమో, కొన్ని విషయాల్లో అంత కఠినం అని తెలుసుకో.

మనో: ఒక కఠినమా! కఠోరం. నీ సంగతి నాకు తెలిదూ? అయినా ఎందుకురా అంత కఠిన శిక్ష. కాదు కాదు దీక్ష?

మధు: తర్వాత చెప్తాగాని, నువ్వెళ్ళి విశ్రాంతి తీసుకోరా బాబూ!

మనో: అలాగేలేరా పోతున్నా నిద్రపోతున్నా (వెళ్ళబోయాడు)

మధు: మనూ! మనూ! అగరా. యిక్కడి దోమ గొరసానుల్ని తీసుకత్తానన్నావు కదరా!

మనో: దోమ గొరల్ని యిక్కడే వుంచనా?

మధు: తప్పవ్వా! వాటికి ఎడబాటు కలిగించకు.

మనో: సరే కమాన్ మైడియర్ మస్కిటోస్! దోమ వొరల్లారా! వొరసానులారా! రండు. నేను శయనించేద కంభకరుణిలా అపర కరుణిలా నా రక్తము దానము చేసేద రండు. ఎటెన్షన్! మార్చ్! లెఫ్ట్! రైట్! లెఫ్ట్! రైట్! (అంటూ లోపలికి వెళ్తున్నాడు.)

మధు: స్వీట్ డ్రీమ్స్!

మనో: (ఆగిపోయి, తిరిగొచ్చి) ఆ డ్రీమ్స్ అంటే గుర్తొచ్చింది. నిన్న రాత్రంతా అందమైన అపూర్వంగాంటి అమ్మాయిలు నలుగురు...

మధు: ఎక్కడ?

మనో: కలలో!

మధు: కలలో కనిపించినా నీకు సంతోషమేగా!

మనో: ఏం సంతోషం! ఆ కలలో ఆ అమృతంలో పాటు నేను కూడా అమృతం లాగ కనిపిస్తే!

మధు: చ-చ-చ ఈ రాత్రి అబ్బాయిలాగే కనిపిస్తావులే, వెళ్లు.

మనో: (సంతోషంగా) ధేంక్యూ:- కానీ యింతో డాక్టర్ ఆ అమృతంలు కూడా అబ్బాయిలాగ కనిపిస్తే...

మధు: అది నీ ఖర్చు పోరా!

మనో: (అలాగా అన్నట్లు తలచి) ఓ.కే (అంటూ వెళ్ళాడు లోపలికి)

మధు: (నవ్వుకుని) నిల్లే ఫెలో!

(పుస్తకం తీసి చదువుతూ కూర్చున్నాడు. తర్వాత మజా దగ్గరి కెళ్ళి, గ్లాసులో నీళ్ళు పోసుకుని త్రాగాడు. మళ్ళీ కుర్చీలో కూర్చుని చదువుతూ వున్నాడు. దూరంగా మక్కలు మొరిగాయి. మధు విసుక్కున్నాడు. కొన్ని క్షణాల తర్వాత తలుపు బాదిన శబ్దం. మధు విసుక్కుంటూ లేచి)

మధు: అబ్బబ్బ! పిరికి సన్నాని! మక్కలు మొరిగినా భయమే!

(లోపలి తలుపు తీయబోయాడు. బయట తలుపు బాదిన శబ్దం అయ్యే

సరికి, తన పొరపాటు తెలుసుకుని, వెళ్ళి బయటి తలుపు తీశాడు. కారడ, భయంతో అలసటతో రొప్పకుంటూ పరుగెత్తుకు వచ్చి, మధుని ప్రాణేయ పడుతూ)

కారడ: రక్షించండి. రక్షించండి. ప్లీజ్ హెల్ప్,

మధు: ఎవరు? ఎవరు మీరు?

కారడ: రాడీ! ఎవడో రాడీ అండీ! వెంటబడ్డాడు. నన్ను... (చెప్పలేక కంగారుగా లోపలి గదిలోకి పరుగెత్తించి.)

మధు: ఏయ్! లోపలి కెళ్ళోద్దు. విషయమేమిటో సరిగా చెప్పు. ఏయ్! (ద్వారం వరకూ వెళ్ళి) బయటికిరా! ఊరమ్మంటే.

కారడ: (భయం భయంగా వచ్చి) నన్ను కాపాడండి ఏమండీ! నన్నెక్కడైనా దాచేయండి. ఆరాడీ నా ప్రాణాలు తీస్తాడు.

మధు: ఎవడా రాడీ? ఎక్కడున్నాడు?

కార: ఎవడోనండీ, నన్ను తరుముకుంటూ వస్తున్నాడు.

మధు: (బయటికి వెళ్ళి చూసి తిరిగి వచ్చి) ఏడీ, ఎవరూ లేరే!

కార: వస్తున్నాడండీ. వీధిలో దీపాలు లేక పోవడం...

మధు: కనిపించ లేదంటావు! మరి వచ్చే అలికిడి కూడా లేదే! (నవ్వు)

మః నీ నాటకం నా దగ్గరకాదు. ఏదో సాకు చెప్పి, నా మనస్సుని ఆ కట్టుకుని యిక్కడ తిష్ట వేయాలని, నన్ను పూలోని చేయాలని ప్రయత్నించవద్దు. ఈ యింటిలో ఆడ పురుగుకూడా వుండడానికి వీలేదు. మర్యాదగా బయటికి నడు. ఊఁ.

శార: అయ్యో! ఎక్కడికి పోయేదండీ. అంతా చీకటి ఈచుట్టుప్రక్కల వేరే యిల్లు కూడా లేదు. ప్రాణాలకు తెగించి పరుగెత్తుకొచ్చి ఎలాగో యిక్కడికి చేరుకున్నాను. ఆ రాడీ బారి నుండి తప్పించుకున్నాను. నా మాట నమ్మండి, నేను అబద్ధం చెప్పడం లేదండీ.

మధు: అంతా నిజమే చెబుతున్నావు, నిజమే. మరి నిన్ను తరుముకుంటూ నీ వెంటే వచ్చిన ఆ విలన్ యింతలో ఎక్కడికెళ్ళి పోయాడో! నువ్వీ యింటిలో దూరుతూనే వాడు జారుకున్నాడా? నీ మాయ మాటలు నా దగ్గర కాదు. నీలాంటి వగలాడుల వలలో చిక్కుకునే వాడిని కాదు. బయటికి పో! ఊఁ!

శార: అయ్యో భగవంతుడా! ఏమండీ! నా మాట నమ్మండి, నిజంగానే నన్నొక దుర్మార్గుడు తరుముతూ వచ్చాడండీ! మాది ఈ ఊరుకాదండీ, విశాఖ పట్నం అండీ!

మధు: ఊఁ ?

శార: అవునండీ ఉద్యోగం కోసం

మద్రాసు బయలుదేరాను. ట్రైన్ లో ఆ రాడీ పరిచయమై, తన ఫ్రెండ్ యిక్కడ ఏదో కంపెనీలో డైరెక్టరుగా వున్నాడని, అతనితో చెప్పి నాకు ఉద్యోగం యిప్పిస్తానని చెప్పాడండీ, పైగా, అతని భార్య నాలాంటి వాళ్ళని ఎంతో సంతోషంగా ఆదరిస్తుందని చెప్పాడు. అతని మాటలు నమ్మి వాళ్ళయింటికెళ్తే, అతనికి భార్యలేదని, అతను చెప్పిందంతా అబద్ధమనీ తెలిసిందండీ. “మీకు భార్య వుందని, నన్ను ఆదరిస్తుందనీ చెప్పారు కదా?” అంటే, “మన యిద్దరికీ మధ్య అడ్డంగా యింకొక భార్య ఎందుకు? నీకు వేరే ఉద్యోగం ఎందుకు? నా తోనే వుండిపో, నీ కోరికలన్నీ తీరుస్తాను, నా కోరికా తీర్పు” అంటూ నన్ను బలవంతం చేయబోయాడండీ! ఎలాగో తప్పించుకుని బయట పడివచ్చాను. ఏమండీ! ఈ సమయంలో నన్ను బయటికి పొమ్మనకండి. ఈ ఒక్క రాత్రి తలదాచుకోసి యండి. మీ మేలు ఎన్నటికీ మరచి పోనండి.

మధు: (నవ్వి) కథ చాల బాగుంది, బ్రహ్మాండంగా నమ్మతగినట్లుగానే అల్లావు అందుకే అన్నారు. ఆడది అబద్ధాలాడక పోవడం. సమద్రంలో నీరు లేక పోవడం సంభవం కాదని, అందులోనూ నువ్వు చాలా ఎక్స్ పీరియన్సుడ్ హేండ్ లాగున్నావు.

శార: అబద్ధం కాదండీ! నే చెప్పిందంతా నిజమండీ. ప్రమాణం చేసి...

ఇంతకుముందూ...
కథల్ని ఎడిట్
చేసావాళ్ళో!

మధు: వటవ్! (గట్టిగా అరిచాడు.)

శార: (బెదరి పోయింది.)

మధు: (అమె దగ్గరికి నవ్వుతూ వెళ్తూ) ఎవరు? ఎవరు పంపారు నిన్ను? ఎవరు నేర్పారు? చెప్పు ఫర్వాలేదు చెప్పు.

శార: సేర్పడం ఏమిటండీ! నన్నె వరు పంపలేదు, నేనే దుర్మార్గుణ్ణి తప్పించుకుని యిక్కడి కొచ్చానండీ.

మధు: ఓహో! తప్పించు కొచ్చావ్! చచ్చిపో అక్కడెవడో బలవంతం చేస్తే యిక్కడికి తప్పించు కొచ్చావు. బాగుంది మరి, యిక్కడ నేను బలవంత చేయనని ఏమిటి నమ్మకం?

శార: ఆ! (భయపడి ప్రక్కకి తప్పుకుంది.)

మధు: నేనెవరో... ఎలాంటి వాడినో నీకు తెలీదు. నిన్ను రక్షిస్తానని నీ కిలాన్ని కాపాడుతానని ఎలా అనుకున్నావు? నేను కూడా యావనానికి దాసుడనై, కామానికి బానిసనై నీ మానాన్ని కోర నని ఏమిటి గ్యారంటీ? చేను కోరినా ఫర్వాలేదు కదూ? అదే నీ కోరిక కదూ? నా నియమాల్ని, నీతిని గోతిలో కలపడమే నీ భ్యేయం కదూ? అందుకే యింత రాత్రివేళ పనికట్టు కొచ్చావు కదూ?

శార: (భయపడి వెనక్కి పోతూ, నోట మాటరాక, ఊరికే ఏడుస్తావుంది.)

మధు: (నవ్వి) నీలాంటి పడుపుకత్తెలు వెయ్యి కథలు చెప్పినా నమ్మేవాణ్ణి కాదు. నీ వగలా, కన్నీరు నన్ను వక పర్చుకోలేవు. నన్ను మార్చాలని పంపి

ఆ మహేస్ లాంటి మూర్తులు ఎందరు ప్రయత్నించినా నా మనస్సు జారదు. పో కెట్ వట్! (ఆరిచాడు.)

శార: (అయోమయంగా, భయంగా, ఏడుస్తూ వెనక్కి పోతూ ఆగింది.)

మధు: (కోపంగా, ఆమెని బయటికి పొమ్మని చూపిస్తూ) ఊ!

శార: (యిక లాభం లేదనుకుని, ఏడుస్తూ బయటికి నడచి, వెంటనే తిరిగొచ్చి కంకారుగా) అదిగో, వాడేనండీ! వచ్చేశాడండీ. ఏమండీ! యిప్పుడైనా మాట నమ్మండి నన్ను కాపాడండీ. [అంటూ తేనిలు చాటుకు వెళ్ళి, వెంటనే లోపలికి పరుగెత్తింది. మధు వీధివైపు చూశాడు. శారడ వైపు ద్వారం వరకూ వెళ్ళి చూశాడు. తిరిగి వీధివైపు వెళ్ళి బోయాడు. రాజారావు లోపలికి వస్తూ ■ భాలున క్రింద పడబోతూ మధుపైన పడి ఆగి మధుని చూచాడు. మనిషి పూర్తిగా త్రాగివున్నాడు. మధుని పోల్చుకుని)

రాజారావు: మధూ!

మధు: రాజా! నవ్వా!

రాజా: నేనేరా రాజాని. రాజాధి రాజాని! కనబడటం లేదేంటిరా గుడిసన్నా! తైతేసుకో ఆంజరేయ్ మధూ! యిటువైపొక చిలకొచ్చిందిరా. బ్రహ్మాండమైన బుల్ బుల్! నీ గదిలోకే మైనా వచ్చి వాలిందేమిటిరా? ఆ? ఈ చుట్టప్రక్కలంతా వెలికాను. ఎక్కడా

కనిపింపలేదు. బలే తెలివిగా తప్పించుకుందిరా! ఏమిటిరా అలా చూస్తావు మొద్దూ, అడుగుతూంటే జవాయి చెప్పకుండా!

మధు: రాజా! ఏమిటిరా యిది!

సువ్వు త్రాగావా?

రాజా: అబ్బే ఓకేసారి ఏకంగా తాగలేదురా కొంచం కొంచం సివ్ చేశాను, ఆ చిలుక చేతికి చిక్కేసరికి కొంచం ఎక్కువగానే సివ్ చేశాను. ■ కలర్ ని కిన్ చేద్దామనుకుంటే పట్టుబారి పారిపోయింది. యిక్కడేమైనా దూరిందా? సువ్వు దాచావా? ఒకేయ్! నా కివ్వవా?

మధు: రాజా! పెళ్ళి చేసుకున్నవాడివి, సువ్వుకూడా...

రాజా: చేసుకున్నారా. కానీ ఏం లాభం? నా పెళ్లాం సంఘటి నీకు తెలిదురా. పెళ్ళయిన ఈ ఆరు నెలల్లో ఆరవై ఆరు సార్లు వెళ్ళోచానురా వాళ్ళింటికి కన్న వాళ్ళపైన మమకారం వదలక అది ఆ యిల్లు వదలనంటూంది. ఏం చేసేది? నేనేం చేసేదిరా? నా కంటే వాళ్ళ అమ్మే ఎక్కువరా దానికి. ఆ దాని పిలుపు కెళ్ళి వస్తుంటేనే ట్రైన్ లో తగిలిందిరా ఆ పిల్ల పిల్లంటే పిల్లకాదురా పంచదార చిలకనుకో! మంచి పాకంలో వుంది. బలే కలర్! ఒకేయ్ మధూ! యితే వచ్చిందిరా. చెప్పరా పిల్ల బాగుందని నువ్వేమైనా దాచావా? ఊ...

(నకేషము)

కుమారి వాణిశ్రీ

జ వా బు లు

అత్తినేని రాజమల్లయ్య: జగిత్యాల

ప్ర: వాణిశ్రీగారూ! మీరు సిని జీవితంలో ప్రవేశించి ఆ జీవితంలో కలిగే ఒడుదుడుగులన్నింటిని అవగాహన చేసుకున్నారు. ఈ సిని జీవితం యొక్క లైఫ్ ఎలా ఉంటుందో మీరు కాస్త వివరిస్తారా?

జ: లైఫ్ జీవితంలా వుంటుంది. ఇంతకీ మీ జీవితం లైఫ్లా వుంటే లేక లైఫ్ జీవితంలా వుందా? మీరు కాస్త వివరిస్తారా?

వల్లాల, ఖమ్మం

ప్ర: మాగ్రేమేను, మరపురాని కథ చిత్రాలలో మీ పాత్రలు అత్యున్నతమైనవి. అటువంటి పాత్రలు మీరు అనుభవం మీద నటించారా? లేక కృషి చేసి నటించారా?

ఏ చిత్రంలోనైనా మీ పాత్రకు అన్యాయం జరిగితే నా కెరియర్ బ్యాగా ఉంటుంది.

వాణిశ్రీగారూ మీ అసలు పేరేమిటి? మీ కెటువంటి పాత్రలు ఇష్టము?

సినిమాలో ముద్దులు ప్రవేశ పెట్టితే మీరు నటిస్తారా?

జ: ఇప్పటికీ ఆపాత్రలను వూహించుకున్నప్పుడు నా కళ్ళంబడి నీళ్ళు తిరుగుతాయి.

కృషి చేసి నటించాను.

నా ఆసలుపేరు రత్నకుమారి. మీ ఆది మానాన్ని పొందే ఎటువంటి పాత్రలైనా నా కిష్టం.

మరి రెజువు ఏదైనా ఉంటే సీటికి దిగజాలగూ, అలా నటించవలసిందే గుర్తొచ్చే చెప్తారు.

వి, జగన్మోహన్, చాణక్య

ప్ర: “చాణక్య”లో మీ పాత్రం 200 దినములకు పైగా ఆయనకు పాత్రధారుల నటనా చాతుర్యమా? (లేక) ప్రేక్షకుల అభిమానాదర్శములా?

జ: ఆ చిత్రానికి తెరముండు, తెర వెనుక పనిచేసినవారి కృషితో బాటు ప్రేక్షకులు ఆభిమానం

పి వి. నర్సింహము, ఘణపురం

ప్ర: అక్కయ్యా, మిమ్మల్ని సినీ లోకానికి పరిచయం చేసిన వారెవరు?

జ: కన్నడ చిత్రవిర్మాత, దర్శకులు

శ్రీ హున్నూరి కృష్ణమూర్తిగారు. సుబ్బయ్య, చెన్నూరు.

ప్ర: మీరు సమాధానాలు యిస్తున్నారనే సరికి లాటరీలో లక్ష రూపాయలు వచ్చినంతగా సంతోషం కల్గింది. కారణమేమిటంటారు?

నా ఆభిమాన నటి వాణిశ్రీ అని చెప్పటంలో నేను ఎంతో గర్విస్తాను. ఎలా మాట మీరు విన్నప్పుడు ఎంత గర్విస్తారు?

నాంత చిత్రం నిర్మించాలని గాని, దర్శకత్వం వహించాలని గాని వుద్దేశ్యం కలవా?

కళాదృష్టితో నిర్మించే చిత్రాలు నియమంతం కాక పోవటానికి కారణం ఏమిటి?

జ: నా చెప్పటకు అంత ఎలా? కంప్లీట్ గా నా ఆలోచనా నిర్మాత కావాలని లేదు. నేను చిత్రనిర్మాత దర్శకత్వ భారాన్ని వహించాలని వుంది.

మీ దృష్టిలో విజయవంశం అంటే డబ్బు రావటమా? పేరు రావటమా?

శివరత్నెట్టి తులసిలక్ష్మి, ఖర్గపూర్

ప్ర: మీ వివాహము కోసం ఏమి ఆలోచించినారు?

మీరు ఎప్పుడైన విదేశాలకు వెళ్ళినారా? వెళ్ళుటకు ప్రయత్నించుచున్నారా?

మీరు ఏదైనా హిందీ చిత్రంలో నటిస్తున్నారా?

జ: ఆలోచించలేదు, వెళ్ళలేదు. వెళ్లేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇంత వరకు లేదు.

యం. శంకరరెడ్డి, బెల్లంపల్లి

ప్ర: చూడండి! ఒక్కగా నొక్క కొడుకు కుటుంబ గౌరవం నిలబెట్టి తల్లి తండ్రుల పేరు ప్రతిష్టలు నిలబెడతాడనుకొన్న తల్లికి అతడు ఒక దొంగ, వంచకుడు, పరమ మర్కట్యుడు అని లోకం పేరెత్తి కొడుకను చూపిస్తుంటే చూసిన ఆ తల్లి హృదయం ఎలా వుంటుందండీ?

జ: అది మాటల్లో చెప్పాలంటే కష్టం. ఒక్కసారి 'బంగారు కల్ల' సినిమా చూడండి.

బి. నానిబాబు, విశాఖపట్నం

ప్ర: అక్కయ్యా మీరు వెళ్ళి చేసుకోవాలనుచున్నారా? చేసుకుంటే ఎలా వంటి లక్షలు ములు గల భర్తను ఎన్నుకుంటార?

మీకు 'శివిత చక్రం' సినిమా లాంటి పాత్రలంటే ఇష్టమా? 'చంద్రాబుల్లూడు' సినిమా లాంటి పాత్రలంటే ఇష్టమా?

నాకు మీ హాట్ కావాలి? పంపిస్తారా?

జ: మీరే చెప్పండి. చక్కగ నటించేందుకు ఆవకాశం వుండే పాత్రలు ఏదైనా యిష్టమే.

నేనంటే మీ కంట అభిమానం అన్నమాట.

ఎస్. కె. బేగంపాలా, తిరుపతి

ప్ర: వాణిశ్రీ గారు మీరంటే మాకు చాలా ఇష్టము! మీతో మాట్లాడాలని ఉంది. మా యింట్లో అన్నీ మీ క్యాండ్లలే మీ యింటికి మేము వస్తే మాట్లాడుతారా?

జ: సుదాసు వస్తే తప్పక మా యింటికి రండి.

P. Nandakumar,
Karimnagar

ప్ర: Day by bay your glamour is increasing but not decreasing. Really it is God's gift. Now a days every body talks about you and your luck. But I say it is not your luck. It is of your good Performance in films. Do you agree with me?

జ: I am very much pleased with your kind letter.

డిసెంబర్ 71 సంచిక

కానిపాక రమామణి

విరాళి రాంమోహనరావు

శీలా సుభద్రాదేవి

ఇలియన్ భూషణ్

యల్లన ప్రొడక్షన్స్ దూరారాణి

మాదిరెడ్డి సుబ్బారావు

బేల్లంపల్లి శాంతాదేవి

స్వామి చంద్

నరసరావు సోమసుందరాచారి

శ్రీమత. కామయ్య దేవులు

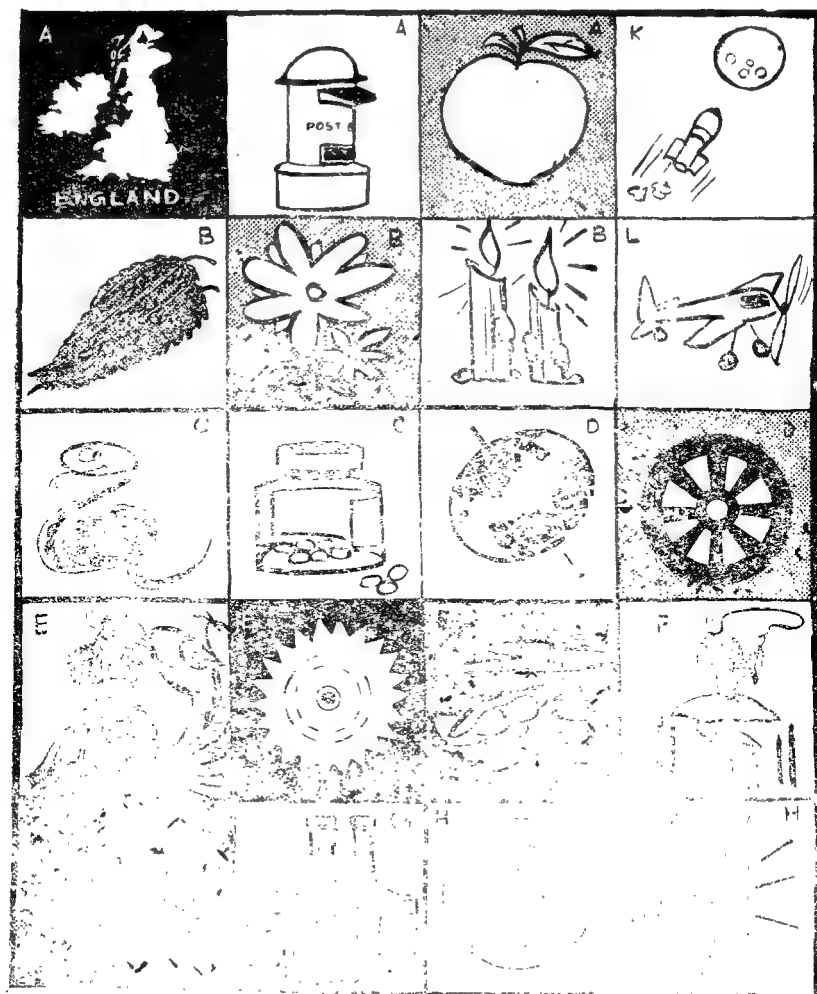
మరికొన్ని ప్రత్యేక సభ్యులు

ప్రజ్ఞేకం!

ప్రశ్నలు: రుమాని వాణిశ్రీ ఓం జ్యోతి, 7-A, శివాజీ స్ట్రీట్, వైద్రాసు-175 వంటిది.

—మేనేజర్,

డ్రా డి ల్స్

సమాధానాలు గిరిన పేజీలో చూడవలసినవి. ఒక సారి మీ తెలివితేటలే ప్రయత్నించి చూడండి.

సిరాజ్ నవ్వు

బింగోలిమూలం:
సహకారం సమం
అనువాదం:
రంగం లక్ష్మణులసి

ఒంటెల సద్దాచ మరళి డిడు
తున్నాడు.

ఒంటెలకి మత్తైక్కుతుంది.
వాటికళ్ళు మూరలు పడతాయి.
జోగులూ జోగులూ అది మరళి
పాటని చించుతాయి. మరళి

వంటూ నిద్రపోతాయి. సంజె
వేళలో ఆ మురళిపాట ఒక్కటే
వినవడుతూ ఉంటుంది. సంజె
వెలుగులో ఆ కరుణాపూరితమైన
స్వరం ఎప్పుడో రేపమై చురు
వినిపించడం చూసేస్తుంది.

పన్నెండేళ్ళ వాడు. బక్క పల్లగా పన్నుగా ఉన్న కుర్రాడు. ఒంటెల సర్దారు వెనకాతలనిచ్చి మురళి పాటవి వింటున్నాడు. వాడిపేరే సిరాజ్.

పాట ఆగిపోగానే ఒంటెల సర్దారు భుజంమీద చెయ్యివేసి పిలుస్తాడు—
“సర్దార్!”

“ఓహో, సిరాజా! ఏం బాబూ?”
ఒంటెల సర్దారు అడుగుతాడు.

“నీ పుస్తకం ఏదీ? తియ్యిమరి సర్దార్.”

“పుస్తకమా? ఇప్పుడొద్దులే. రాత్రయి పోయింది. పొద్దుస్తమానం పని చేసి చేసి అటసిపోయేను.”

సిరాజ్ కి ఏడ్చువచ్చింది. వాడి కళ్ళ నిండా నీళ్ళు నిండుకొచ్చాయి. తన కొత్త... కేబుల్‌ంచి గుండ్రంగా ఉన్న రెండు రంగురాళ్ళు పైకితీసేడు.

“ఇవేగో! ఊరి తీసుకో!” ఒంటెల సర్దార్ చేతిలో పెట్టేడు.

రంగు రాళ్ళని కట్టా కట్టా తీర్చి చూసేడు. సర్దార్ తన పచ్చ చుర్రు చుర్రుల్లో వాటిని చూపటం ప్రేమ. సర్దార్ చెయ్యిలో విప్పిరింది. బుక్కడొడ్డుతే వచ్చి. రంగురంగు రాళ్ళు పోగువేసి జాగ్రత్తపెట్టడం. ఇదిగో ఇలాంటి రంగు రంగు రాళ్ళే అంపం యచ్చి స్వర్గాన్ని సందేసవనాన్ని, అప్పురనల్ని ఎవరోచూపి

వచ్చేరుట! ఒంటెల సర్దార్ కీ సంగతి ఎవరో చెప్పగా తెలిసింది! అదిగో ఆ రోజునుంచీ రంగురంగు రాళ్ళు ఏరి సంపాదించి జాగ్రత్త పెడున్నాడు.

“సిరాజ్! కూర్చో బాబూ!” తను కప్పుకున్న దుప్పటి ఇనకమీద వచ్చేడు. సిరాజ్ ని దానిమీద కూర్చోమన్నాడు. ఎర్రగావంబా గుడ్డలో కట్టిఉంచిన పాత గ్రంథాన్ని మెల్లిగా విప్పేడు. వారంతో కట్టుకున్న సులోచనాబు పెట్టుకుని గ్రంథపు పుటలు తిరగేసేడు. గొంతు సరిచేసు కున్నారు.

“శ్రద్ధగా వింటున్నావా సిరాజ్! కథ చదువుతున్నాను బోధ పర్చుకుంటున్నావా?”

సుల్తాన్ సంషేర్ కథ! అమ్మకమైన కథ. కథవిని విని సిరాజ్ కి పూర్తిగా కథ యావత్తూ కంఠస్థమైపోయింది. చెయ్యి సార్లు విన్న కథైనా సిరాజ్ కి మళ్ళీ మళ్ళీ వినాలనే ఉంటుంది. ఎన్నిసార్లు విన్నా వాడికి విసుగన్నది లేనేలేదు. ఆ కథ కోసమే వాడు ఒంటెల సర్దార్ దగ్గరికి వస్తూఉంటాడు.

సుల్తాన్ సంషేర్ కథని ఎవరురాసేరో తెలుసుకోవాలి తెలుసు పొందాలి తెలుసు! ఆ గ్రంథంలో కథకుడి పేరులేదు. చాలా అమ్మకమైన కథ!

సుల్తాన్ సంషేర్ చచ్చిపోయి అను వందల సంవత్సరాలయింది. అయితే ఈ

గ్రంథంలో ఉన్న కథలో ఆ సంగతే లేదు. సుల్తాన్ ఈ ప్రపంచాన్ని వదిలేసి మరో అద్భుతమైన లోకానికి వెళ్ళి పోయేడు. ఆయన ఎక్కడికి వెళ్ళేరో మంత్రులికీ తెలీదు. సేనాపతుడికీ తెలీదు; రాజకుమారులూ ఎరగరు. బేగమ్ ఎరగదు. అయితే ఆయన అంతఃపురం నుంచీ ఆయన జనానా, దర్బారులో ఉన్న యావ న్యుంది ఒక్కొక్కరూ వేరు వేరుగా ఆయన ఉన్న ■ లోకానికి వెళ్ళేరు. వాళ్ళందరూ చచ్చిపోయేరని చరిత్రలో చెప్తారు కాని ఈ గ్రంథంలో ఈ కథలో

పుచ్చుకొని సంగీత విద్వాంసులతో ఈ లోకానికి వస్తాడు. ఎడారిలో సంషేర్ పాలరాతి సమాధి వెన్నెల్లో మెరిసిపోతూ ఉంటుంది. అదిగో ఆక్కడ దర్బారు తీరి పాటలు వింటాడు. అయితే ఈ లోకంలో ఎవరన్నా సంషేర్ని చూడగలరా? ఎవరన్నా వాళ్ళపాటలు వినగలరా? ఉహూ! ఎవరూ ఆయన్ని చూడలేరు. ఎవరూ ఆ పాటలని వినలేరు. సందేహంతో, అనుమానంతో చూస్తే సుల్తాన్ కనిపించడు. ఈ లోకంలో అందుకే ఎవరూ ఆయన్ని చూడలేరు.

కలలు కలలు ఎప్పుటికీ కావు.

మించో చెనో జరిగితీరుతుంది.

అను పూహించుకొన్న గమ్యం చేరితీరుతాడు.---

మంచి మనసుగల మానవుడు.

వాళ్ళందరూ ఆ కొత్తలోకానికి సుల్తాన్ దగ్గరికి వెళ్లేరని స్పష్టంగా రాసిఉంది.

తుఫాను రాత్రి ఐదులక్షల మంది దండతో ఆ అద్భుతమైన లోకం నుండి సుల్తాన్ ఈ ప్రపంచానికి వస్తాడు. తుఫానులావచ్చి ఎడారినుండి గూడ కుప్పోరాడు. తుఫాన్లో ధూళిదుమారం, ఏ.టి.లో ఎవరూ వాళ్ళని చూడలేరు. ఐదు లక్షల గుడ్డపుచండు ఎవరికీ కనిపించదు.

వెన్నెల రాత్రుల్లో తెల్లగా పాలలాంటి ఒంటె నేక్కి సుల్తాన్ సంషేర్ సారంగి

ఆయనమాటల్ని వినలేడు. ఈ గ్రంథం రాసిన కథకుడికి ఏ సందేహంలేదు. అనుమానం మొదలే లేదు. అందుకే ఆయన సుల్తాన్ సంషేర్ని చూడగలిగేడు. సంషేర్ ఐదులక్షల గుడ్డపుచండుని చూడగలిగేడు. ఆయన చూడకపోయినట్లయితే వెన్నెలక్షల దండో ఆయనకి అచ్చితంగా ఎలా తెల్పింది? సుల్తాన్ పెదిమలు తెల్లగా పాలరంగులో ఉంటాయని ఆయనకి ఎలా తెల్పింది?

“తనేగాని ఈ కథ రాస్తే ఎంత

బాగుందేదో కదా! అహ! ఎంత గొప్పగా ఉందేది! సుల్తాన్ తనకీ కనిపించేవాడు! ఇలా కనిపించకుండా దాక్కునేవాడు కాదు!" సిరాజ్ లోలోప అనుకున్నాడు.

"ఈ కథ విని నీకు ఏమైపోతుందో. అవునా సిరాజ్! చెప్పేనుగా ఈ కథ విజం! ఇది ఉత్తమ కథ కాదు." కథ వదవడం పూర్తిచేసి ఒంటెలసర్దార్ ఎర్రగవండా గుడ్డలో గ్రంథాన్ని తిరిగి కట్టాడు.

సిరాజ్ కళ్లు రెండూ విప్పారితాళవు తాయి.

సర్దార్ సుల్తాన్ ని నువ్వెప్పుడన్నా చూశావా? ఆయన తెల్లటినోరుని ఎప్పుడూ చూడలేదా?" సిరాజ్ సర్దార్ కి దగ్గరగా జరిగి వాణ్ణి అంటివెట్టుకునికూర్చున్నాడు.

"లేదయ్యా! చూసిన జ్ఞాపకం రావటం లేదు. రాత్రుళ్లప్పుడు ఒంటిమీద ఎడారిలో ఎన్నిసార్లో ప్రయాణం చేస్తున్నాను. తెల్లఒంటా క న వ డ లేదు. సుల్తానూ కనుపించలేదు. అయితే ఒక్క ఒయ్యాయ్! ఓ సారి మాత్రం తుఫాన్ వట్టింది. అప్పుడు విన్నాను. అది బహారా సంషేర్ గొంతే అయివుంటుంది. అయ్య కాబోయ్! అది గొంతా! పిడుగు! పిడుగు లాంటి గర్జన! అది ఆయన కంఠస్వరమే అయివుంటుంది. అది సరే కాని సిరాజ్, సుల్తాన్ గురించి ఇంత ఏమైక్కినట్టు అలోచిస్తున్నావెందుకూ?" ఒంటెల

సర్దార్ గంభీరంగా మొహంపెట్టి అడుగు తాడు.

సిరాజ్ ఓ పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచేడు. జవాబు ఏం చెప్పలేదు.

"సర్దార్! నీ గ్రంథంలో ఉన్న కథ యావత్తూ నిజం కథే అనిపిస్తోంది" అన్నాడు.

"అనిపించదూ! అనిపిస్తుంది! అని పిస్తుంది!" పైమీద దుప్పటిని దులుపు కుంటూ సర్దార్ అన్నాడు.

సిరాజ్ ఎడారిలో ఉండే పిల్లాడు. సంషేర్ కథని వాడు మర్చిపోలేక పోతున్నాడు. సుల్తాన్ కథని తలచుకుంటూ రోజంతా జోగుతూఉంటాడు. రాత్రిపూట జాగరణ చేస్తాడు. వగటిపూట ఇంత వెలుతురెందుకో కదా! అని వాడు చాలాసార్లు అనుకుంటాడు. ఈ వెలుతురు మూలంగానే సుల్తాన్ ఈ లోకానికి రావడానికి భయపడుతున్నాడు. వెలుతురులో వస్తే అందరూ చూసేస్తారు కదా!

సిరాజ్ ఇంటికి ఒంటెల సర్దార్ మకాంకి అట్టేమారలేదు. అప్పుడప్పుడు సిరాజ్ అక్కడికి వెళ్లి కూర్చుంటూ ఉంటాడు. ఎంతోమంది యాత్రికులు వస్తూఉంటారు, వెళుతూంటారు. ఒంటెల దళాదు సంజె వెలుగులో నీడల్లా కష్టం పోతూ ఉంటాయి. సిరాజ్ అప్పుడప్పుడు వాళ్ళలో ఎవరో ఒకరిని అడుగుతూ ఉంటాడు!

“మీరుగని సుల్తాన్ సంషేర్‌ని చూసేరా?”

“సుల్తాన్ సంషేర్‌ ఆయన చచ్చి ఏనాడైందో స్వర్గంలో ఉన్నాడు!”

“అబ్బే లేదు. లేదు. మీరు ఒంటెల సర్దార్‌ గ్రంథాన్ని చదివినాండరు! సుల్తాన్ సంషేర్‌ చచ్చి పోలేదని ఆంధులో నృష్టంగా రాసిఉంటేనే!”

“ఏమో ఎవరికి తెలుసు! మేం మాత్రం ఎప్పుడూ చూడలేదు” వాళ్ళ తమ-తమ పనుల్లో మునిగిపోయే వారు.

మనుష్యుల ప్రవర్తన చూసి కోప గిండుకుని సంషేర్‌ ఈ లోకానికి రాక పోకలే మానేస్తాడేమో అని సిరాజ్‌ అను

కున్నాడు. అలా ఇతే వాడింక సుల్తాన్‌ని చూడలేడు. పెద్దయేక వెన్నెల రాత్రప్పుడు ఒంటె ఎక్కి ఎడారంతా తిరిగి చూడాలని వాడు నిర్ణయించుకున్నాడు. తెల్ల ఒంటె ఎక్కి సుల్తాన్ సంషేర్ వెళ్తూ ఉంటే వాడెప్పుడు తృప్తిగా కావల్సినంత సేపు చూస్తాడు!!

ఇలాగ్గా రోజులు దొర్లిపోతున్నాయి. ఒంటెల సర్దార్ గ్రంథం మరింత పాత బడింది. సిరాజ్ ఒంటెలిగా కూర్చుని ఊహలో సంషేర్ కథని చూస్తూ ఉన్నాడు. తెల్ల ఒంటెమీద తిరిగే సుల్తాన్ విగ్రహం వాడికి కలలో కనిపించేది. రాత్రి పగలూ తేడా లేకుండా పోయింది. ఎవరన్నా ఏదన్నా కొత్త దేలానికి వెళ్తున్నారన్న

సంగతి తెలిసిందా. చిన్న కాగితం పట్టుకుని వాళ్ళ దగ్గరికి పరిగెత్తేవాడు.

“ఈ ఉత్తరం సుల్తాన్ సంషేర్ కి యివ్వు. సిరాజ్ యిచ్చేదని చెప్పు.”

ఓ రోజు ఓ ముసిలి యాత్రికుడు నవ్వి అన్నాడు కదా—“సంషేర్ లోకానికి ఒంటెక్కి వెళ్ళడానికి నా ఒంట్లో శక్తి ఎక్కడుందీ? ఆ దేశానికి పిలుపు వస్తేనే గాని వెళ్ళలేం.”

“పిలుపు వస్తేనేగాని వెళ్ళలేం! ఐతే సంషేర్ పిలుస్తారన్న మాట!”

“ఐతే నీకు పిలుపు ఎప్పుడొస్తుందీ? నన్నూ పిలుస్తారా?” సిరాజ్ అదుర్దాగా అడిగేడు.

యాత్రికుడు పెద్దరికంతో బుర్రూపి చెప్పేడు—“పిలుస్తారా అని అడగాలా? పిలుపు వస్తుంది!”

“నీకు పిలుపు రాగానే నాకు చెప్పేం? ఈ ఉత్తరం తీసుకు వెళ్దవుగాని.”

సిరాజ్ మాటలు విని యాత్రికుడు గంభీరంగా మొహం పెట్టేడు.

“అలా ఎలా కుదురుతుంది నాయనా! ఆ పిలుపు వాళ్ళదీ వీళ్ళదీనా? స్వయంగా సుల్తాన్ పిలిచే పిలుపు. పిలుపు వచ్చిందా ఓ క్షణం కూడా అగడానికి పీలుండదు. నీ ఉత్తరం ఏదో యిప్పుడే యియ్యి. తర్వాత పుచ్చుకో దానికి సమయం ఉండదు.”

సిరాజ్ మొహం సంకోషంతో కల కల్లాడింది. వాడు తన ఉత్తరాన్ని యాత్రికుడి చొక్కా జేబులో పెట్టేడు.

కాని ఏదీ అలా ఎన్ని ఉత్తరాలో సంపేడు. ఒక్క ఉత్తరానికన్నా జవాబు రాలేదు. ఆ ముసిలి యాత్రికుడు తిరిగి రానే రాలేదు.

ఐనా సిరాజ్ ఆశ వదలలేదు. వాడికి సందేహం అన్నది లేదు. శంకా అనుమానం లేనే లేవు. అందుకని ఆ గ్రంథం రాసిన కథకుడిలా తనూ ఎప్పుడో అప్పుడు సుల్తాన్ సంషేర్ ని తప్పకుండా చూస్తాడు. అదీ కాక ‘ఇప్పటివరకూ సుల్తాన్ కి తన సంగతి తెలీదు కదా! తన పేరు విని ఉండడు కదా! సుల్తాన్ ని చూద్దం కోసమని ఎంతో ఆశతో తను కూర్చున్న సంగతి ఆయనకి తెలిస్తే ఆయన తప్పకుండా వస్తాడు! రాకుండా ఆయన ఉండగలదా? వెన్నెల రాత్రివేళ తెల్ల ఒంటె ఎక్కి వస్తాడు. తిన్నగా తన యింటి గుమ్మంలో కొచ్చి కేకేస్తాడు—“సిరాజ్! ఓ సిరాజ్! నేను సుల్తాన్ సంషేర్ ని. వచ్చేను....” తను తుళ్ళివడి లేస్తాడు. సుల్తాన్ కి సలాం పెట్టి యింట్లో కూర్చోవెడతాడు ఒక్క పరుగున వెళ్ళి ఒంటెల సర్దార్ ని పిలుచుకు వస్తాడు. పాపం ఒంటెల సర్దార్! వాణ్ణి సుల్తాన్ సంషేర్ ని చూడనీ! వాడు గాని ఆ గ్రంథంలో కథ వదిలి తనకి చెప్పక పోతే తనకి సుల్తాన్ గురించి తెలిసిఉండేవి కాదు కదా!

■ ఎడారిలో ఉన్న వాళ్ళంతా సిరాజ్ ని చూసి విచారించడం మొదలెట్టారు.

“అయ్యో పాపం-కుర్రాడు! పిచ్చెక్కిపోయింది.”

“దెయ్యం పట్టింది. .” ఎవరో అన్నారు.

“ఇది చాలా భయంకరమైన జబ్బు. అల్లా అశీర్వాదం వల్ల తగ్గితే తగ్గలిగాని లేకపోతే బాగు పడడు.” మౌలీలు బుర్ర ఊపుతూ అన్నారు.

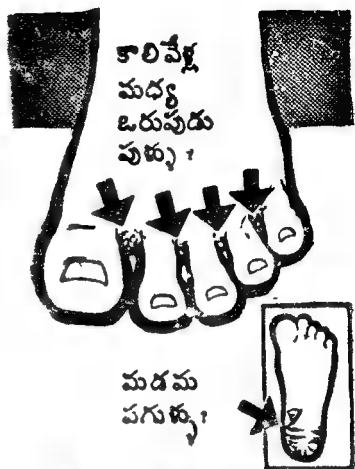
“కుర్రాడు అసత్యాన్ని సత్యం అని నమ్ముతున్నాడు. దీనంత విషపు రోగం మరోటి లేదు” అన్నారు పండితులు.

“కుర్రాడు పెద్ద కవి: మనం చాలా సంగతులు రాస్తాం. ఐతే వాటిని నమ్మం. ఈ కుర్రాడు రాసిన వన్నీటిని నమ్ముతున్నాడు.” ‘ఇస్సహాన్’లో ఓ కవి అన్నాడు.

వీళ్ళ మాటలేవీ సిరాజ్ చెవిని పడలేదు. పైవాళ్ళ మాటలు వినడానికి వాడికి తీరుబడి ఏదీ! సుల్తాన్ సంషేర్ కలలు తనదానికే ప్రతిక్షణం వాడు వెచ్చించేవాడు. సంషేర్ వచ్చి చెల్లిపోతే!.... వెన్నెల రాత్రి ఒంటెల యాత్రికుల దళం ఆకాశపు అందుల్లో కలిసిపోతూ ఉంటే, సంషేర్ గుర్రపు దళంతో అంతర్ధాన మౌతున్నాడేమో అని సిరాజ్ ఊహించుకునేవాడు. తుఫాన్ రాతుళ్ళు సంషేర్ ఐదులక్షల దండు తీసుకుని తీవ్రవేగంతో

వెళ్తున్నాడని సిరాజ్ కి అనిపించేది రాత్రి పూట వాడు కిటికీలో దీపం వెలిగించి పెట్టేవాడు. అ దీపాన్ని చూసి సంషేర్ తన యిల్లు పోయికుంటాడు. ఈ యింట్లో తన సిరాజ్ ఉన్నాడని ఆయనకి తెలుస్తుంది!!

ఓ రోజు ఎడారంతా చీకట్లు ఆవరించి తుఫాన్ కమ్ముకొచ్చింది. అది మామూలు తుఫాను కాదు. నాలుగు దిశలూ దద్దరిల్లేయి. భూమి బద్దలై మల్లా కొత్త సృష్టి జరుగుతుందా అనిపించింది. సిరాజ్ ఒక్కడూ తన యింట్లో కూర్చున్నాడు. “భయంకరమైన ఈ తుఫాన్ లో సుల్తాన్

లిచెన్ సా
వాదండి

02466 C-9

ఎక్కడున్నారో కదా....తను గుఱ్ఱపు దండుని తీసుకొని 'బయల్దేరి ఉంటారు' అని వాడు అనుకున్నాడు.

ఉన్నట్టుండి వీధి తలుపు బహ-బహ ఎవరో బాడేరు.

సిరాజ్ గొంతు వణికింది.

"ఎవరు వాడు?" అని అడిగేడు.

"నేను ...తొందరగా తలుపు తియ్యి"

ఎవరిది? ఇది సంపేరి గొంతా?... సిరాజ్ తలుపు తెరిచి పక్కగా నిల్చున్నాడు.

కంగారుగా ఆ మనిషి లోపలికొచ్చేడు. వర్షంలో తడిసి ముద్దయి పోయేడు. నిలువెల్లా వణికి పోతున్నాడు. ఆ మనిషి అద్భుతంగా ఉన్నాడు. అలాంటి భయం కర్రమైన రూపాన్ని సిరాజ్ తన జీవితంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు. లాంతరు వెలుగులో సిరాజ్ ఆ మనిషిని చూసేడు. ఆ మనిషి మొహం చాలా క్రూరంగా ఉంది .. లోపలికి వచ్చి రావడం తలుపు వెంటనే గడియ పెట్టేసేడు. చేతిలో పిస్తోలు ఉంది. ఆయాసంతో రొప్పుతూ తలుపు వేసి రెప్పార్చకుండా చూస్తూ నిలబడ్డాడు .. భయంతో గడగడా వణికిపోతున్నాడు.

సిరాజ్ ఏదో అడుగుదామని నోరు విప్పేడు. ఇంతలో నోటి కడ్డంగా వేలు పెట్టి మాట్లాడొద్దని ఆ మనిషి సంజ్ఞ

చేసేడు. తర్వాత గదంకా పరకాయించి చూసేడు— "ఇదొక్కటే గదా?"

సిరాజ్ ఏం జవాబు చెప్పలేదు.

ఆ మనిషి రెండు చేతుల్తో గుండెని అదిమి పట్టుకుని కుప్పలా కింద కూలి పడ్డాడు. వాడి గుండెల మీద చొక్కా అంతా నెత్తురుతో తడిసి ఉన్నట్టు సిరాజ్ చూసేడు. గభాలైన ఆ మనిషివక్కా మోకాళ్ళ మీద కూర్చుని, "ఉండు-ఉండు. తడిగుడ్డ కట్టాను!" అన్నాడు. తన దుప్పటిని చింపి పెద్దముక్క తీసేడు

రెండు చేతుల్తో గుండెని అదిమి పట్టుకుని వణుకుతున్న గొంతుకతో ఆ మనిషి అన్నాడు— "నీకు రాదు. నువ్వు కట్టలేవు."

"ఎందుకు కట్టలేను. బాగానే కట్టగలను" అన్నాడు సిరాజ్.

ఆ మనిషి మొహంలో కాస్త నవ్వు వచ్చింది. దాంతో వాడి మొహం యింకా భయంకరంగా కనిపించడం మానేసింది. వాడి కళ్ళు సిరాజ్ మాట విని ఆర్థ్రాలయ్యాయి.

"రక్తం కారడం కట్టిందిలే. ఇంక లే. వెళ్ళి మెల్లిగా కిటికీ తలుపు తెరిచి చూడు. గుఱ్ఱపు దండు వెళ్తొందో లేదో చూడు" అన్నాడు.

గుర్రపు దండు! అయితే ఎవరికను? ఈ గుర్రపు దండు ఎవరిది? సిరాజ్ గుండె

సామూహిక ప్రాజెక్టు ఈ సంవత్సరంలోనే
మొదలుపెట్టాలని

ప్రభుత్వం
నిర్ణయం
చింది!

ఎంతమీగ
వచ్చే
సున్నాము!!

Kuppan

వజికింది. వాడి గొంతుకలోంచి మాట
పెగిరి రాలేదు. ఎలాగో తనని సంభా
శించుకుని అడిగేడు—“నువ్వు.....నీ.....
నీ పేరేమిటి?”

“నా పేరా? సంపేర్!”

సంపేర్! సుల్తాను సంపేర్!!

“నువ్వు సుల్తాన్ సంపేర్వా?” గున
గున లాడుతూ నెమ్మదిగా సిరాక్ అడి
గేడు.

కాని వాడి ప్రశ్నకి ఆమనిషి ఏం
జవాబు చెప్పలేదు. ఆమనిషికి ఒంటిమీద
తెరివి తప్పిపోయింది.

సిరాక్ కిటికీ తలుపు తెరిచి చూసేడు.
ఎడారిలో చాలా దూరంలో ఓ గుర్రపు
దళం నీడలా జరిగి వెళ్తున్నట్టు కనిపిం
చింది, ఐతే ఆదండు సంపేర్ గుర్రపు
దండన్న మాట అని సిరాక్ అనుకు
న్నాడు.

తెల్లవారు రూముకి ఆమనిషి లేచేడు.
ఒంటినొప్పులు కాస్త తగ్గినట్టున్నాయి....
“మంచిసీక్కు.” నెమ్మదిగా అడిగేడు.

సిరాక్ మాత్రం రాత్రి తెల్లవార్లు
నిద్ర పోలేడు. ఆమనిషి తల దగ్గర
కూర్చునే ఉన్నాడు. మంచిసీక్కుని అడగ

గానే లేచి వెళ్ళి కప్పుతో ఖర్చుర రసం తెచ్చేడు.

“అ, అను,” అని ఆ మనిషి నోట్లో రసాన్ని ఒక్కొక్క చుక్కగా పోసేడు.

“నువ్వు సుల్తాన్ సంషేర్ వేనా? చెప్పు. ఆవునా కాదా?” అని అడిగేడు.

ఆ మనిషి ఆ ఎడారి ప్రాంతం వాడే. సుల్తాన్ సంషేర్ కథలు ప్రచారంలో ఉన్నవన్నీ వాడూ విన్నాడు. వాడు కాసేపు ఆలోచించేడు.

“సుల్తాన్ సంషేర్ కోసం నువ్వెందు కలా తావత్రయ పడుతున్నావ్? ఎందుకు ఆయన్ని వెతుకుతున్నావ్? ” అని అడిగేడు.

ఎన్ని రాత్రులు-ఎన్ని వగళ్ళు వాడు సుల్తాన్ కోసం ఎదురు చూసేదో, వాడు ‘ఇన్సహాన్’ కిఠోర కుమారుడ! వాడి శాంతిని, సుఖాన్ని దోచుకుని సంషేర్ ఎక్కడో తన లోకంలో హాయిగా దాక్కున్నాడు. వాడు సిరాజ్! ఒంటెల సర్దార్ గ్రంథం. ఆ గ్రంథంలో ఉన్న కథ, ఇన్ని రోజుల ఐట్టి వాడి ఆశ. ప్రదీక్ష అంతా పూస గుచ్చినట్టు ఆ మనిషికి చెప్పేడు.

“సుల్తాన్ సంషేర్ లోకం భూకంపం వచ్చి పిప్పి బిఠోయింది. అంతా ధ్వంసమయి పోయిందని విన్నాను. సుల్తాన్

యిప్పుడు ఎండనకా-వాననకా, ఇబ్బన-వాకిలీ లేక తిరుగుతున్నట్టు. సుల్తాన్ గాని యిక్కడికి వస్తే నువ్వు నీయింట్లో ఉండు కుంటావు కమా? ఆ మనిషి సిరాజ్ చెప్పిందంతా విన్నాక అన్నాడు.

ఈ మనిషితేం పిచ్చా? అనుకున్నాడు సిరాజ్. సంషేర్ తనింటికి వస్తే తను ఆయన్ని అట్టే పెట్టుకోదూ? వెళ్ళగొడతాడా ఎక్కడన్నా?

“ఎందుకు ఉంచుకోనూ? ఆయనకోసం నేను ఎదురు చూస్తూ ఉంటేనే...” అన్నాడు.

ఆ మనిషి గొంతు తగ్గించి “నేనే సంషేర్ సుల్తాన్ని” అన్నాడు.

సిరాజ్ కి కొండెక్కినట్లుంది. వాడి దుఃఖం అంతా పోయింది. పట్టలేని సంతోషంవల్ల వాడి కళ్ళలో అనందాశ్రువులు వచ్చేయి. దుఃఖం! ఇంక దుఃఖం ఏమిటి? సుల్తాన్ సంషేర్ వాడింటికి వచ్చేక! దుఃఖం ఏం లేదు. ఐతే పాసం సుల్తాన్ కొత్త లోకం అంతా ధ్వంసమై పోయింది. ఆయన గుర్రపు దండు ఆయన్ని వదిలేసి వెళ్ళిపోయింది. ఎందుకని? సుల్తాన్ యింక వాళ్ళందరికీ మంచి మంచి దుస్తులు, తినుబండారాలు యివ్వలేదనా వాళ్ళు ఆయన్ని వదిలేసి వెళ్ళి పోయేరు? ఏమైతే ఏం ఆయన సుల్తాన్ సంషేర్! ఇన్ని రోజులు ఎదురు చూసేక సిరాజ్ యింటికి ఆయన వచ్చేడు! అంతే

చాలు! ఆయన కొత్త దేశం భూకంపంలో పిప్పి-పిప్పి కాకపోతే ఆయన వచ్చి ఉండే వాడే కాదు. సుల్తాన్ సంషేర్ చెప్పిన ఈ మాటలన్నీ విని సిరాజ్ కి చాలా సంతోషం కలిగింది. .

సిరాజ్ ఉన్నట్టుండి లేచి విల్లు న్నాడు.

“ఎక్కడికి వెళ్తున్నావ్?” సంషేర్ భయకంపిత స్వరంతో అడిగేడు.

“ఒంటెల సర్దార్ ని పిలుచుచు వస్తాను. ఆయన నిన్ను చూడాలని ఎంతో అనుకుంటున్నాడు.”

సంషేర్ మొహం మారిపోయింది. క్రూరత్వం-భయం మొహంలో కొట్టొచ్చి నట్టు కనిపించేయి.

“ఖబర్దార్! నేనిక్కడ ఉన్న సంగతి ఎవరికీ తెలిదానికి వీలేదు! జాగ్రత్త!” అని గర్జించేడు.

సిరాజ్ కొంచెం భయపడి వెనక్కి తగ్గేడు. వెంటనే సర్దుకున్నాడు. సుల్తాన్ సంషేర్ దొంగతనంగా రావడమే యిష్ట పడతాడు. ఈ లోకం మనుష్యులకి కనపడడం ఆయనకి యిష్టం లేదు. ఆ సంగతే తను మర్చిపోయేడు. వాడికి నవ్వాచ్చింది.

“అలాగే-అలాగే” అన్నాడు.

“అహ! ఎంత వింతైన మనిషి! కదా సుల్తాన్! ఎవరినీ చూడడానికి-ఎవరికీ కని

పించడానికి ఆయనకి యిష్టం లేదు. కాని తనకి మాత్రం కనిపించేడు-సిరాజ్ మనస్సులో అనుచున్నాడు.

ఇట్లాగా ఆ ఎడారిలో, ఒంటెల సర్దార్ మకాంకి దగ్గరలోనే రెండో కంటి వాడకి తెలికుండా పడహారేళ్ళ కిశోరకుమారుడు సిరాజ్ యింట్లో సుల్తాన్ సంషేర్ ఉన్నాడు. ఓ రోజు గడిచింది. రెండు రోజులు గడిచేయి. సుల్తాన్ సంషేర్ తింటాడు; నిద్ర పోతాడు. రోజంతా ఆశాంతితో యింట్లో వచార్లు చేస్తాడు

మూలశంకకు
త్వరగా
నమ్మకమైన
హెడన్ సాతో
చీకిత్పను సాందండి
-శస్త్రచీకిత్ప
అవసరములేదు!

001-227/1 79

బోసులో సింహంలా కొట్టుకుంటున్నాడు.

మధ్య-మధ్య నిరాశ్ అనుకుంటూ ఉన్నాడు. వాడేమో ఒంటెల మాటిలో పని చెయ్యడానికి వెళ్ళిపోతాడు. రోజంతా ఒక్కడే ఉంటాడు. సుల్తాన్ యింట్లో ఒక్కడే ఉంటాడు. ఆయనతో మాట్లాడడానికి మరో ప్రాణి అన్నా లేదు. ఒక్కరికి పాపం ఏం తోస్తుంది?

“నీకు ఒంటెల సర్దార్ గ్రంథం పోసీ తెచ్చి యివ్వనా? ఒక్కడివీ ఏం కూర్చుంటావో? చదువుకుందువు గాని” అన్నాడు నిరాశ్.

“నేనే సుల్తాన్ సంషేర్‌వి: నా కథ నేనే చదువుకోవాలా?” సంషేర్ మెల్లగా అన్నాడు.

“మరే! తనెంత చపటో!” అనుకున్నాడు నిరాశ్.

రోజులు గడుస్తున్న కొద్దీ సుల్తాన్ సంషేర్ అశాంతి ఎక్కువ అయింది. ఓ రోజు నంజె వేళప్పుడు నిరాశ్ యింటికి తిరిగొచ్చేడు. సుల్తాన్ సంషేర్ గుడ్డలన్నీ చింపేసుకుని భూతంలా కూర్చున్నాడు. గోడకేసి తల బద్దలు కొట్టుకున్నాడేమో ఆయన తల పగిలింది. గోడ పెల్లెలు రాలి పడ్డాయి. ఈ దృశ్యం చూసి నిరాశ్ గుండె బద్దలయింది. వాడికి సుల్తాన్ కష్టం బోధ పడకేం—బోధ పడ్డది ఆయన భూలోకంలో ఇరవై-ఇరవై ఐదు యుద్ధాల్లో దిగ్విజయం పొందేడు. సుల్తాన్ అయ్యేక ఐదు లక్షల గుర్రపు దండని తీసుకుని తుఫాన్‌లో ఎడారిని దూసుకు వచ్చినవాడు. ఆయన స్థితి ఈ రోజు యిలా ఉంది. ఒంటరిగా ఈ యింట్లో బోసులో పెట్టిన మృగంలా బందీ అయి రోజులు గడుపుతున్నారు. ఎడారి ఆకాశాన్ని రంగులతో నింపి సూర్యుడు అస్తమించే దృశ్యాన్ని

* కవినమ్మేళనానికి అహ్వనితుడైన మంత్రిగారు కవిత్వభోరణిలో ప్రసంగించారు: ‘మహా కవులారా! మీరు యంతయిదిగా కూర్చుంటే మా వూళ్ళో పొలాలగట్లు పరికంకులు, బీరువాల్లో వుండే బ్లాక్ మసీ, యింకా చెప్పాలంటే అతి మెత్తగా గుండెల్లోకి దిగే బాకు మొనలు... ..’

రణగొణధ్వని బయలుదేరడంతో తారుమారయ్యాడు మంత్రిగారు. లేచి ఉద్రేకాన్ని తెచ్చుకొని, ‘ఇది ప్రజాస్వామ్యం. అంతా కలసి కట్టగావుండాలి. నేటి మన అనెంబ్లీలా కాదు. మీ రంతా నా ప్రతిపాదన ఆమోదించి నాకు ఓటు పేయండి’ అని కూలబడ్డాడు.

—అనుపమ

చూసి సిరాజ్ అనుకుంటాడు. “అలాగ్గా అన్ని రంగులతో సుల్తాన్ సంషేర్ జీవితం సుఖవంతంగా గడిస్తే ఎంత బాగుంది ఉండేది! అంత పెద్ద సుల్తాన్ చీకట్లో బాధతో కొట్టుకోడం ఏం బాగుంటుంది? ఆయన యిలాగా ఉండవల్సింది?”

భయంకరమైన ■ మనిషి కళ్ళ ముందు అదే సమయంలో ఓ భయంకరమయిన దృశ్యం కడులుతోంది. ఒంటెల వీపుల మీద రత్నరాసులు, ధనం, వజ్ర పైథూర్యాలతో నిండిన బరువైన సంచులు వేసి యాత్రికులు దళాలు-దళాలుగా వెళ్తున్నారు. సరిగ్గా ఆ సమయానికి దిగంతాల్ని ధూళి మేఘాల్లో నింపుతూ చేమియిన్ బండ్లపోటు దొంగలు దూసుకు వచ్చేరు. ఇంకేముంది? కొట్లాట, నరహత్య, కాగడా కాంతుల్లో మునుగుతూ ప్రవాహంలా పారింది. తను ఆ చేమియిన్ బండ్లపోటు దొంగల సర్దారు! తనేమన్నా సుల్తాన్ సంషేర్! మనిషి తాజానెత్తురు రుచి చూడాలని వాడి ప్రాణం కొట్టుకొంటోంది. వాడికి సిచ్చెక్కుతోంది. పిచ్చివాడిలా మనుషుల్ని చంపుతున్నాడు. ఇంతలో హఠాత్తుగా ఎక్కణ్ణించో సర్కారు గుర్రపు దండు వచ్చి సద్దడి. గుండెల మీద గుండు చెప్పి తగిలింది. గుండెని అదిని నట్టుకొని వట్టువరహాత్యున్న భయంతో నీ గొట్టి తాను సాగిపోయి రాకల్ని పట్టుకొని తర్వాతా తర్వాతా ఆ భయంకరమైన ముగింపు మొరం పిచ్చు

మయి పోయింది. హఠాత్తుడై పోయేడు. ఏడికిళ్లు బిగుసుకు పోయేయి. వాడి ఒంట్లో చేమియిన్ నెత్తురు ప్రవహిస్తోంది. వాడు సర్కారు గుర్రపు దండు భయంతో చీకటింట్లో ఎలకలా రోజులు గడుపుతూ న్నాడు! ఎంత కష్టం!

హఠాత్తుగా భయంకరమైన చీత్కారం చేసి వాడు నేలమీద దొర్లి పడ్డాడు. ఆ చీత్కారంతో సిరాజ్ ఆలోచనలు ఆగి పోయేయి

సాయంత్రం గడిచేక ఆ మనిషి పేలా పనలోకి దిగేడు. పేలాపనలో చాలా సంగతులు దొర్లేయి, మనుషుల హత్యలు! దోపిడీలు, దోచుకోదాలు, కొట్లాటలు - అర్పి భయం కలిగించే కథలు భయంతో సిరాజ్ కి వణుకు పుట్టింది ఈయనా సుల్తాన్ సంషేర్! ఆయనా సిరాజ్ కి ఆయనని చూస్తే అయిష్టత కలగలేదు. అంత క్రూరంగా ఉండబట్టే ఆయన దిగ్విజయం చెయ్యగలిగేరు! మెత్తటి గుండె అయితే ఎవరన్నా సుల్తాన్ సంషేర్ అవగలరా?

రాత్రి చాలా గడిచింది ఆ మనిషి నిద్ర పోయేడు. సిరాజ్ ముట్టోంది బైటికి వచ్చేడు. రాజుని వేపు నడక సాగించేడు. రెండు గంటల మారం!

అప్పుడా ఆ పోలీసు రాబారా ఫిర్యాదు చూడారి, అప్పుడొకని ఉంటున్నా సిరాజ్ వెళ్ళేను.

“ఖరీఫా యంతవరకూ మెరుకువగా ఉంటారా సిరాజ్ బాబూ! ఆయన గుర్తు పట్టి నిద్ర పోతున్నారు. ఆయన్ని నిద్ర లేపడమే! అయ్యో బాబోయ్! చూడండిరికి భయమే!...” కొత్తలు నవ్వుతూ చెప్పేరు.

“ఖరీఫాను ఎందుకు లేపరు? బోధపర్తిస్తే ఆయనే లేస్తాడు, ఎట్టయినా పని మీద వచ్చేను. ఖరీఫా నాకెలాగో పారితోషకం యిస్తాడు. నీకూ విషయం యిస్తారు....” అన్నాడు సిరాజ్.

“అసంగతేమిటో నాకు చెబితే వాలింది! నాలో చెప్పు. ఖరీఫాని పని నర్తకం చేశాడు” అన్నాడు కొత్తలు.

సిరాజ్ ముర్ర తప్పేడు.

“గత అంశతే, పక” అని కొత్తలు గుండు గుండుచుకుంటే సిరాజ్ విషయం చెప్పేడు.

ఖరీఫా కన్నులు మూసుకుంటూ లేచి, “అయితే కొత్తల్లో! ఇంత రాత్రువ్వుకు ఏం ఆర్జునులు పని చేస్తుంటే!” అన్నారు.

అయితే కొత్తలు గుండు పడవలా వచ్చింది. వేరులు తెంపూ పోయింది. “నాకాల్! అట్టు కలిగిందంటే! సిరాజ్ వాడెలా? ఎప్పుడూ గుండు చేస్తోన్నాడు. అదేటో వినండి” అన్నాడు.

ఖరీఫా మొహం నిమగ్న పెట్టేరు... అయినా ఆయనకి కుతూహలమూ కలిగింది.

సిరాజ్ మోకాళ్ళమీద పడి ఆయనకి సలాం చేసేడు.

“జహాననా! సుల్తాన్ సంషేర్ మన లోకానికి వచ్చేరు. ఆయన కొత్త దేశం చూడం వంశంలో ముక్క - ముక్కలై పోయింది. నా యింట్లో ఆయనకి చాలా కష్టం కలుగుతోంది. ఓ రాజ్యం ఆయనకి గాని యిచ్చేరా సుల్తాన్ సంషేర్ సుఖంగా స్వతంత్రంగా ఉంటారు.”

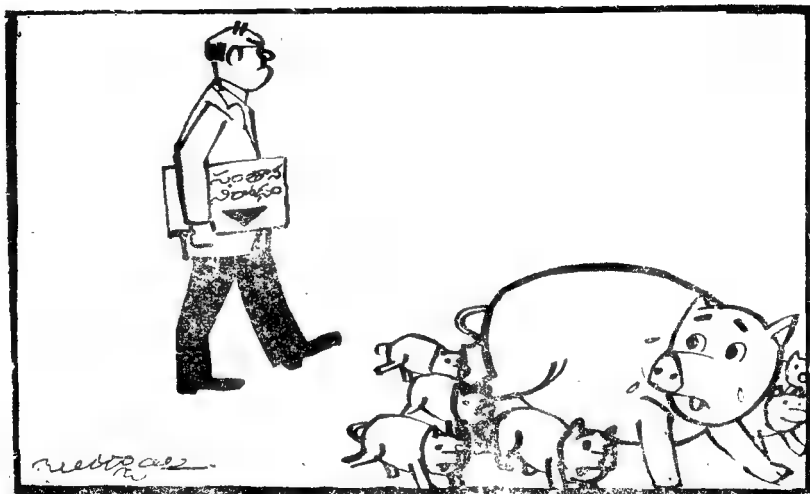
“ఖరీఫా గడిలో నిశ్శబ్దం అవరించింది. ఖరీఫా కొత్తల్లో వేపు చూసేరు.

“అయితే సిరాజ్ సామెత అమోఘమంది యౌవనంలో ఉన్నాడు కదూ! గుండెల మీద గుండు చెప్పు ఉంటా!” కొత్తల్లో సిరాజ్ అడిగేడు.

“అయితే...” అన్నాడు సిరాజ్.

“అలా అయితే జాహాననా! ఈసారి లింక బ్రాడ్వేన్ దేవునిని మన కంట్లో చూసి పిల్లి నప్పించుకు పోతా! చూస్తూ ఉండండి!” అని కొత్తలు సిగ్గునతో పరుగుల అవతలికి వెళ్ళిపోయేడు.

బ్రాడ్వేన్ దేవునిని చూసి అట్టు పడగెడు. సిగ్గులు ఎక్కువ చెక్కుల వల్లను సోయ్యకుని వాడు లింకకి వివత్తు పొందించుకున్నాడు. గోడి బట్టలు కొట్టి పారిపోవానుకున్నాడు రాత్రుగోడ కగిల లేచి, విచ్చివాడిలా కిటికీ గానాలు పిరవ వానికి చూసేడు. కిటికీ గజాలు రక్తంతో నిండిపోయేయి. కాని పంగలేడు, నేలని

కాళ్ళతో తన్ని దెబ్బ తిన్న ముగ్గురు బాబులతోనూ క్రోవలతోనూ గట్టిగా పట్టాడు. తర్వాత యిల్లు ద్వారా లోటలు 'హా...హా!' అని గట్టిగా వచ్చేడు.

“సుల్తాన్ సంగేట్! సుల్తాన్ సంగేట్! ఏదీ నీ గుర్రపు దండు? ఏదీ నీ దబ్బారు కవి సివాజీ!”

నగరానికి ఆరవ మూలకి వెళ్ళు మార్గంలో గొట్టి ఉరుగు ముసుగు అనిపిస్తోంది. తను అని నగర రాజుని చూడాలని అనుకుంటున్న కొద్దేవుడు, వాళ్ళతోపాటు సీరాజ్ పట్టేడు.

సీరాజ్ అని చూసి దిక్కులు వాడు సిపాయిల ముఠా, రస ముఠా మరిచిపోయారు. వాడి కళ్ళ ముందు కొత్త దేశపు కల తని పడింది. మరుక్షణాగ్నే పిస్తోయితో తన గుండెనే పేల్చుకున్నాడు.

వాడి మీదకి పిచ్చివాడిలా ఉరికేడు సిరాజ్:

“సుల్తాన్ సంగేట్! ఏమిటిని నిన్ను ముప్పే పిస్తోయితో పేల్చుకున్నావా?”

“కొత్త దేశానికే వెళ్ళాకాతే ముందే అన్నటికన్నా తేలికైన దాని దొంగ పట్టావా బాబూ! నేను అడ్డుతట్టిన దేశానికే కనుక్కున్నాను.” చచ్చిపోయాను పిచ్చి పోతూ అల్లాహ్ బేనాయున్ అన్నాడు.

“నూ కొర్ర దేశానికే వెళ్ళామని అంటున్నాను” అని సీరాజ్ పిస్తోంది తనకు.

“నీయే సిరాజ్! నీయే చెబుతున్నావో పిచ్చివాడా! వాడు సుల్తాన్ సంగేట్ కాదు. అల్లాహ్ బేనాయున్. బాదిపోయి దొంగల నాయకుడు. వాడి చూడ చిరకు” అంటూ కొత్తలు ‘అ...అ’ అని సీరాజ్ చెయ్యి వట్టుకుని ఆపేలోగా సీరాజ్ పిస్తోయితో తన గుండె పేల్చేసుకున్నాడు.

వైద్యరంగంలో అత్యంత ప్రాచీన రక్తం

వైద్యరంగంలో అత్యంత ప్రాచీన రక్తం

పాడమర
(మనభాషలో)
సాయంకాలం

18

19

20

21

22

23

పాడమర
(మనభాషలో)
సాయంకాలం

24

01

02

03

04

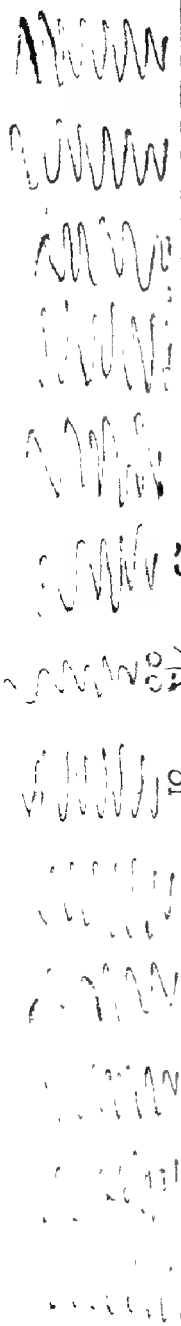

05

06

పాడమర
(మనభాషలో)
తల్లిరాకట్టు

క్రిటికీతలుపులు తెరవకు. దోమలు లోపలికి వచ్చేస్తాయి! అని నన్ను హెచ్చరించాడు బెంగ్.

“మరి ఎలాగూ ఉక్క బోస్తోంది కదా.”

“ఈ తీగల చట్రం కిటికీకి విగింవాక తెరుచుకుందాం.”

“ఇదెక్కడి ఊరయ్యా! ఇన్నిదోమలు అఖిరికి మా బెజవాడలో కూడా చూడ లేదు. దీనిని ‘కిరూనా’ అనడం కన్నా

మాత్రం 30 వేలకి లోపు. ఊరు ఇనప గనులకి ప్రసిద్ధి. కానీ మే మిక్కడికి వచ్చినది ఇనప గనులకోసం మాత్రం కాదు. యూరప్ అంతలోకి పెళ్ల “రాకెట్ రేంజి” ఇక్కడఉంది. సుమారు ఏడు నెలలుగా శ్రమించి మేము తయారు చేసిన “రాకెట్ పేలోడ్” తీసుకొని. ఇక్కడినుంచి పైకి ఎగురవేయడానికి వచ్చాం మేము ముగ్గురమూనూ.

వేసవిలో ఈ ప్రాంత మంతటా దోమలు అన్నీఇన్నీ కాదు. చెట్లల్లో,

ప్రపంచంలోని వింతల్లో అర్ధరాత్రి సూర్యదర్శనం

మనకు వింత కావచ్చు.

స్వీడన్ లోని దోమలకు మాత్రం అతి సాధారణం.

“మిగునా” అని పిలిస్తే బాగుంచేలా ఉంది” అన్నాను.

“మీగ్” అంటే స్వీడిష్ భాషలో దోమ అని అర్థం.

కిరూనా అనే పట్టణం స్వీడన్ లో బాగా ఉత్తరాన అర్కిటిక్ వృత్తంలో ఉంది. ఆ దేశంలో ఇదే అఖిరిపట్టణం. ప్రపంచంలో తెల్ల ఇదే పెద్ద పట్టణమని గర్వంగా చెప్పుకుంటారు స్వీడ్లు నిజమే. వైశాల్యంలో పెద్దదే. మైదాకో ఇబ్బ చొప్పున 60 మైళ్ళవరకూ ఈ పట్టణం విస్తరించి ఉంది. జనాభా చూడబోతే

పట్టణో, వీధిలో, వాకిళ్ళలో ఎక్కడా కాళీ లేకుండా కోటానుకోట్ల దోమలు. కంటిగలంతేసి ఈగలూనూ, వీధిలో వెడుతూ పూగ్గా ఆవరిస్తే పాతకదోమలు నోట్లో దూరదాయి (వేగులు లెక్క బెట్ట దానికి కావచ్చు) దుకాణాలలో రకరకాల క్రీమలు, అరకులు అమ్ముతారు. వాటిని మొహానికి, చేతులూ రాసుకుంటే ఆ ఘాటుకి ఓ అరిగంఉదాకా దోమలు దగ్గరకు రాలేక ఓ అరిగంజం దూరంలో నృత్యంచేస్తూ ఉంటాయి కసిగా. లేదా తంమీద ముసుగులా తగిలించుకోడానికి

దోమతెర బురఖాలు అమ్ముతారు. ఈ బురఖా నాకు బాగా నచ్చింది! ఇవి ఏవీ లేకుండా ఒకేస్థలంలో ఒక్క అరసిమిషం కూడా విలువబడలేము. ఈ విషయంలో ముందుగానే స్వీడిష్ స్నేహితులు నన్ను హెచ్చరించారు, మరికొందరు ఊదోమలు చాలా మందినవీ, కుట్టినా జబ్బుచెయ్యదనే వాటి తరపున వకాల్తా పుచ్చుకుని నాకు హామీ ఇచ్చారుగానీ నమ్మకం చాలక ఈ బురఖా నెత్తికి తగిలించుకుంటున్నాను అయితే వెళ్ళవలసినప్పు డల్లా.

అది జూలై నెల మొదటివారం. రక రకాల దేశాలనుంచి ప్రైంటిస్టులు తమ తమ “పే లోడ్సు” తీసుకుని వచ్చారు ఒకేరొత్తి దరసనా ఏడు రాకెట్లు పేలు తాయి. మాది రెండవది.

“రావ్: మీ దేశంలో దేవతలు చాలా మంది ఉన్నారు అన్నావుకదూ?” అన్నాడు హరార్డ్.

“వాదాపు మూడుకోట్లు, ఎప్పుడూ అదే సంఖ్య” అన్నాను.

“అదేమీ! జనాభా పెరగదా?” అన్నాడు బెంగ్.

“మనం ఈనాడు కపిపెట్టిన సామిరీ ప్లానింగ్ వాళ్ళకి ఏ నాడో తెలుసు.”

“వాళ్ళల్లో నీకు నచ్చిన ఒక దేవత పేరు చెప్పు పేరు అందంగాఉండాలి.”

“ఏమిటి కథ?”

“మన రాకెట్టుకి దానిపేరు పెడదాం”

“వలకడానికి కఠినంగా ఉండకూడదు సుమా?” అని హెచ్చరించాడు బెంగ్.

నా నోటికి ఊర్వశి అనే పేరుతోచింది.

“ఆ దేవత ఎగురుతుందా?” అన్నాడు హరార్డ్.

“బేషాగ్గా ఎగరగలదు. మా దేవ తల్లి ఎగరడం చేతకాని వాజమ్యలు ఎవరూ లేరు” అన్నాను.

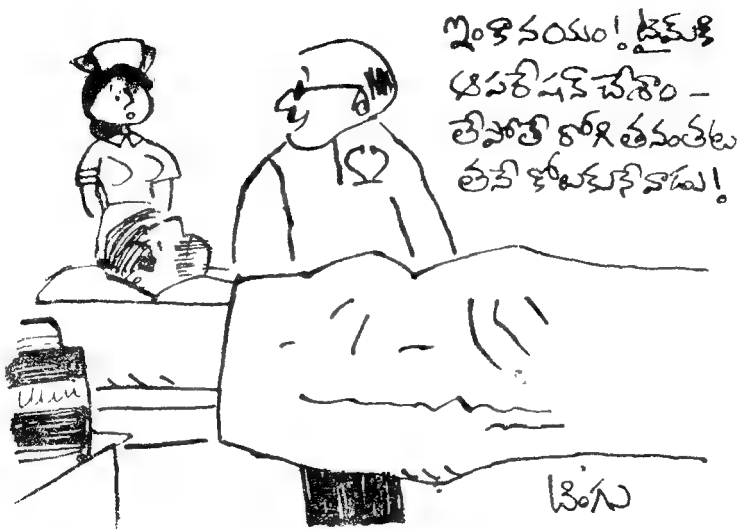
“అమె చాలా అందమైనది. చిల్లర మల్లర దేవుళ్ళ అవసరాలకు ఆమెకునే నాట్యగత్తె.” అని ఊర్వశియొక్క కథా కమామీసులు కాస్త వివరించాను.

“దేవతల్లో కూడా వేళ్ళ యంటారా?” అశ్చర్యపోయాడు హరార్డ్.

“ఏమీ, ఎందుకుండకూడదూ? వాళ్ళు చేసుకున్న పాపం ఏమిటి? దేవతల్లో కూడా పెళ్ళి మీద రోతపుట్టినవాళ్ళూ పరాయివాడి పెళ్ళాన్ని ఎత్తుకునిపోయిన వాళ్ళూ బోలెడంత మంది” అన్నాను.

“ఇంతకీ ఊర్వశి ఎవరిగద్దు ప్రెండు అనలు?” బెంగ్ కి మంచి సందేహమే వచ్చింది.

“ప్రస్తుతం ఇండ్రుడి అందలో ఉంట్లోంది. యజ్ఞంచేసిన సోమయాజులు గారలతోపే, వియక్తాం యుద్ధంలో వీర మరణం చెందిన అమెరికన్ స్టార్లతోపే

మీరినయం! డాక్టర్
 యివరినయం -
 లేవారో రోగి తమతలు
 ప్రతి కోరికనుగాడు!

హింగు

అదా తదా దేటింగు జరుపుతూ ఉంటుంది."

"వేవ, ఆ పేరే మన పేర్లోకి భాయం చేద్దాం" అన్నాడు హర్యాలు.

కుంచెని ఇండియన్ ఇంకులో ముంచి పేలోద్ పైభాగాన పెద్దపెద్ద తెలుగు అక్షరాలతో "ఊర్వశి" అని వ్రాచాను. అంతలో బెంగుకి ఒక సందేశం కలిగింది.

"మీ ఊర్వశి నాట్యగత్తె అని కదూ అన్నావు. కొంపతీస మన రాకెట్టు మార్గ మధ్యంలో నాట్యం మొదలుపెట్టడకదా!"

"నాట్యం అంటే రికార్డు స్టేయరు గూబలు అదరగొడుతుండగా మీరు చేసే తలాతోకా లేని పేకింగ్ లాంటిది అను

కున్నావా?" ఊర్వశి చక్రబొంగరంలా తిరుగుతుంది. రాకెట్ కి స్పిన్ అనేది అనవరతే కదా!" అన్నాను.

రాత్రి వన్నెండు అయింది. ప్రస్తుతానికి పని కట్టిపెట్టి ఇంపై మైళ్ళ మీరాన ఉన్న మా బిళకి బయలుదేరేం. అద్దెకుతీసుకున్న "వోల్స్" కారుని "మూకస్వేల్వి" సరస్సుబద్ధున ఆపేం కాస్తసేపు. ఆ సరస్సులో నిళ్ళకి బదులు నెత్తురు ఉన్నదా అన్న ప్రమ కలుగుతుంది. ఉత్తర దిక్సర్వతం మీద జేగురు ముద్దలా వేరారుతున్న సూర్యఖింబం ఆ సరోజలంలో ప్రతిఫలించి అలలు కదలికలకి సుతారంగా ఉయ్యాలలుగుతోంది. అంత చిక్కని ఎరుపు రంగులో సూర్యుణ్ణి ఇదివరలో నే నెప్పుడూ

చూడలేదు. అర్ధరాత్రి సూర్యుణ్ణి గురించి
 వినడమేకాని. చూడడం ఇదే. సూర్యుడు
 తూర్పు పడమర కొండలను తాకడం
 ఎరుగుదును గాని ఉత్తరావలాగ్రాన్ని
 చుంభించడం నాకు బొత్తిగా అసరివితం.
 ఈ వింత చూడడానికి ప్రపంచంలో
 నలుదిక్కుల నుంచీ వచ్చిన టూరిస్టులు
 దిగ్భ్రమ చెంది మెల్లిగా తేరుకొని తెమె
 రాలు క్లిక్కు మనిసిస్తున్నారు.

ఈ సరస్సుకి ఇదేం పేరు?

“ఫిర్వి అంటే ఫిన్నిష్ భాషలో
 సరస్సు అని అర్థం” అని వివరించాడు
 బెంగ్తు.

ఇది స్వీడన్ లో భాగమే అయినా
 ఇక్కడ చాలామంది ఫిన్నిష్ భాష మాట్లాడుతారు. ఇక్కడ భాషావివాదాలు లేవు
 కాబోలు.

మెలికలు తిరుగుతూ వైన వృక్షాల
 చిట్టడవిలోంచి వెడతోంది కొత్తగావేసిన
 రోడ్డు. అర్ధరాత్రి అయినా ఎర్రనిచిక్కని
 సూర్యకాంతి చెట్లమీద పడితోంది. పట్ట
 పగలుదాగ వెలుగు. దీపాల అవసరం
 లేక వా బహుదేగంగా నడిపిస్తున్న మా
 కాలి జుమ్మన అబద్ధంగా బెంగ్తు.
 ఎదురుగా “రెయిన్ బో” చుండు రోడ్డు
 దారిలోని, వాటికి అడు అంటే భయం
 ఉన్నట్లుగా లేదు. రావీగా నడిచి వెలు
 తున్నాయి.

“వాటిని చంపితే 250 క్రొనులు

జాల్సానా ఇచ్చుకోవాలి” అన్నాడు బెంగ్తు
 వాటికేసి చూస్తున్న వాతో.

అవి నేను ఊహించుకున్నంత
 అందంగా లేవు. వాటిబొచ్చు నున్నగా
 మెత్తగా మెరుస్తూ లేదు. వెంట్రుకులు
 ఊడిపోతున్న పాత బ్రష్టులాగే వెలిసి
 పోయినట్లు బూడిద తెలుపురంగులు కలిసి
 పల్కికలలాగ కనిపిస్తోంది. రొమ్ములమీద
 వెల్వెట్టులాంటి నూనూగు చర్మం మాసి
 ఉంది నల్లగా. ఆడ లేళ్ళకికూడా కొమ్ము
 లున్నాయి.

“ఈ లేళ్ళు చాలా అందంగా ఉంటా
 యనుకున్నాను. వీటిచర్మం ఇలా ఉందే
 మిటి?” అన్నాను.

“వేసవిలో ఇలాగే ఉంటాయి. శీతా
 కాలంలో అయితే మెత్తటి దట్టమైన
 ముదురు గోధమవన్నె బొచ్చుతో చాలా
 అందంగా ఉంటాయి” అన్నాడు బెంగ్తు.

వాటిబొచ్చు రంగు చుట్టు పక్కల
 రాళ్ళరంగుతో కలిసిపోయిఉంది. అవి
 కదలకుండా నిలుచుంటే వాటిని చటు
 కు న గమనించలేం. వాటికి ఆ రక్షణ
 ప్రవృత్తి కనిపించింది.

అవి అడవిలో డైరీగా ఉండునున్న
 కాషా. వాటిని ‘అప్స్’ పెంచుకుంటారు.
 వేతన పెంచుకోని రెయిన్ బోలు గురులువేసి.
 పూర్వం రాష్ట్రానికి చెప్పే జీవనం. వాటి
 పాలు తాగడం, మాంసం తినడం.
 చర్మాలు కప్పకోవడం, ఉప్పుకట్టుకోవడం

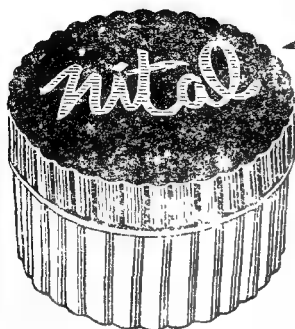
కొమ్ములు అలంకరించుకోవడం. మంచు మీద జారుకుబళ్ళకి వాటినికట్టి లాగించడం వగైరా అన్నింటికీ అవే.

“అన్నట్లు వాళ్ళని లాప్సఅనకూడదు, అది చెడ్డమాట. అలా పిలిస్తే వాళ్ళకి కోపం వస్తుంది. వాళ్ళని సామెలనీ వాళ్ళ భాషని సామీ అని పిలవాలి” అన్నాడు హర్యాలు.

రాత్రి పన్నెండు దాచేక సూర్యబింబం పైకి తూర్పుగా లేవడం మొదలుపెట్టింది. సూర్యాస్తమానం కానేలేదు. చీకటివడనే లేదు. అనలు రాత్రేమిటి: అంతా వగలే.

(జూన్ 21 వ తేదీ ప్రాంతాల అర్కిటిక్ వృత్తందగ్గర విలుచున్నవారికి సూర్య బింబం బొమ్మలో విధంగా కనిపిస్తుంది.)

జనవరి మొదటివారంలో ఇక్కడికి వస్తే మరో చిత్రం కనిపిస్తుంది. సూర్య బింబం దిక్కుక్రానికి దిగువన కనబడ కుండా వుండి, పైకి రావాలా వద్దా అని తటపటాయిస్తున్నట్లు కొన్నాళ్ళుండి. ఆతరువాత క్రమంగా పైకివచ్చి కనపడుతుంది. ఈ తటపటాయిపు కొన్నివారాల పాటు సాగుతుంది. దక్షిణాన వెలుగు కని పిస్తుంది. ఉషస్సేకాని సూర్యోదయం

పుత్తమడుయిన మొటిమల మంచు

నిటల్

మంచుగల
మొటిమల
మంచు

- 2 కాలము మాత్రమే గంభీరముల మంచు
- సూక్ష్మఉష్ణలను సకరిపచేయును
- వెటమిన్ 'ఎఫ్' మొటిమల గుర్తులను పోగొట్టి, చర్మమును సున్నగా మెత్తగా చేయును

అయోధ్యా, మ

కొచ్చిన్ పావ్ (ప్రై) లిమిటెడ్
రా. గ. మ. 28 నా. పి. 20

రిప్రెజెంటేటివ్

యూని డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
రా. గ. మ. 28

2 BROTHESWATER

కాదు. కొన్నిగంటల తరువాత ఆ వెలుగు మాసిపోయి చీకటి అలముకుంటుంది. తరువాత మళ్ళీ 24 గంటల తరువాత దక్షిణాశాసం తమళ్ళు వెలుగు కనిపిస్తుంది మళ్ళీ చీకటి. మళ్ళీ ఉషస్సు. మళ్ళీ చీకటి. మళ్ళీ ఉషస్సు. అంతే కాని, సూర్యదర్శనం మాత్రం కాదు. సరిగా ఇటువంటి చిత్రాన్నే జాలగంగాధర తిలక్ గారు (అర్కిటిక్ హోమ్ ఆఫ్ వేదాన్) అనే తమ పరిశోధన గ్రంథంలో ఋగ్వేద సంహితనుంచి ఎత్తి చూపించారు.

“సముద్రతరంగాలలాగ పంథొమ్మిది ఉషస్సులు ఒకదానితర్వాత ఒకటిగా వచ్చి వెళ్ళిపోయాయి. ఇంకా సూర్యుడు కనిపించ దేమీ!” అని ఆ వేదమంత్రానికి అర్థమట!

చాలా చిత్రంగా ఉండే! ఉషస్సులు ఒకదాని వెనుక ఒకటిగా పంథొమ్మిది వచ్చి వెళ్ళిపోవడ మేమిటి? ఉషస్సు తరువాత సూర్యోదయం అయి తీరుతుంది మన అనుభవంలో. ఉషస్సు తరువాత సూర్యుడు ఉదయించకుండా మరోఉషస్సు రావడం మనం ఎరగం. సముద్రతరంగాలలాగ వచ్చినట్లే వచ్చి వెనక్కి జారుకున్నాయని ఉపమానం! ఒడ్డున సముద్రపు తేరటాలు నురుగుతో తెల్లగా ఉంటాయి ఉషఃకాలాశాలాగ. తేరటం ఒడ్డుమీదికి కొంతదాకా వచ్చి వెనక్కి

వెళ్ళిపోతుండే కాని చెలియలి కట్టను దాటదు

వేదాలకు వ్యాఖ్యానం వ్రాసిన విద్యారణ్యులవంటి ఉద్ధండ పండితుడుకూడా ఈ వేదమంత్రం ఎలా అన్వయించాలో అర్థంకాక. వేదాంతపరమైన నిగూఢార్థం ఉందని భ్రమించి ఏకాక్షర నిఘంటువులు తిరగదోడి గజిబిబి చేశేకారని తిలక్ గారు వ్రాశారు. ఈ దేశంలో ఆ ఋక్కు అరటిపండులా విడిపోయి నా మనస్సుకి అనిర్వచనీయమైన అనందాన్ని కలిగించింది.

రాత్రి రెండు గంటలకి బసకి చేరుకున్నాం.

“రేపు బోలెడంత పవి ఉంది. తెల్లారకట్టే లేవాలి. గుడ్ నైట్!” అన్నాడు హరాలు.

తెల్లవారకట్ట. రాత్రి అనే మాటలకి ఇక్కడ అర్థంలేదు. అసలు చీకటిపడితే కదా తెల్లవారడానికి? ఇది రాత్రా పగలా? గడియారంలో ముళ్ళని చూసి, రాత్రి కాబోలు అనుకుని నిద్రపోవాలి.

కిటికీలోంచి బోలెడంత వెలుగు దళ సరిపాటి నల్లని తెర కిందికిలాగి. పడుకున్నాను. మళ్ళీ మరోసారి లేచి వెళ్ళి. సూర్యుణ్ణి కొత్తగా చూస్తున్నట్లు చూచి వచ్చి నిద్ర కుపక్రమించాను. *

ప్రముఖ రచయితల వింత అలవాట్లు

పైద్ద పేరు పొందిన హేమా హేమి రచయితలు కూడా ఏదో ఒక అలవాటుకు బానిసలే!

తుడుపు పడితే రవీంద్రనాథ టాగోర్ కు మరి కలం నడిచేసి కాదు. ■ తుడుపును రంగు పెన్సిల్ తో ఏదైనా ఒక బొమ్మ కిందికి మార్చివేసేవాడు.

చేతిలోని చివరి దమ్మిడి కూడా చెల్లి పోవాలి. బాకీలు మోపుకావాలి, అన్నల వాళ్ళు వెంటదరమాలి—అప్పుడుగాని దాష్టవస్కీకి వ్రాయడానికి వేడి పుట్టేది కాదు.

రత్నకంబళాలతో, చక్కని చిత్ర పటాలతో, ఉత్తమ గ్రంథసంచయంతో, సుగంధ పుష్పాలతో అలంకరించిన గదిలో ఏకాంతంగా కూర్చుంటేనే తప్ప 'షెకవ్' కు కథ నడిచేది కాదు.

రాత్రి పన్నెండు దాటిన తర్వాత కాని 'మాక్సిం గోర్కీ'కి వ్రాత నడిచేసి కాదు.

సిగరెట్ లేకపోతే టాల్స్టాయ్ కి రచన సాగేది కాదు.

ఒక్కొక్క మాటను పదిసార్లు పైకి చూసుకుని, అది చెవికి ఇంపుగా ఉన్నదో లేదో నిర్ణయించుకోవడమే కాకుండా, దాన్ని బ్లాక్ బోర్డుమీద సీమ సున్నంతో వ్రాసి కంటికి సొంపుగా ఉన్నదో లేదో తేల్చుకున్న మీదటగాని 'ప్లోబేర్' కు ఆపై మాట తోచేది కాదు.

మనసుకు పుల్లాసాన్ని కలిగించే సుగంధ పరిమళాల మధ్య కాని 'సోమర్ సెట్ మమ్' కు కలం సాగేది కాదు.

—అంగర కృష్ణాదాపు, విశాఖపట్నం.

త్రొమ్మకు తొలి చూపు బిడ్డను. కాని—

అమ్మ బాలింత జాడ్యం పుట్టి నా
యీదో మానంలోనే నన్ను విడిచి
పోయింది. నాన్న ఎలిమెంటరీ స్కూల్
మాస్టరు. మాస్టరు గిరి తప్ప మరో
అధికారి లేని పేద వాడు. ఒంటరి వాడు.
అడ దిక్కు లేని ఆతడు నన్ను ఏదాది
పాటు పెంచేటప్పటికి నానా అవస్థ వచ్చాడు.
ఇరుగు పొరుగులు ఒకటి రెండు రోజులు
పొయపడ గలరు. ఎల్ల కాలం ఎవరు

చేస్తాడు? “పెళ్ళి చేసుకో బావనయ్యా”
అంటూ సరిహా ఉన్నారు. ప్రథమ
కళత్రం మీద ఎంత ప్రేమాభిమానాలు
ఉన్నా అవనరాన్ని గమనించక తప్పింది
కాదు నాన్నకు. సంకాపకుడేలుడైన మరో
బతకలేని బడిపంతులు హాకురే నాకు
పిన్నిగా వచ్చింది.

సీరియస్

“పిన్ని తరువాత చాలామంది తమ్ముళ్ళూ చెల్లెళ్ళూ ఉన్నారు. పిల్లలకు లాల పోయడం లాలించడం పాలు పట్టించడం ఎత్తడం దించడం అన్నీ పుట్టింటనే అబ్బాయి అవిడకు, పిల్లలను ఎత్తిఎత్తి రొండి కాయకాచి పోయిందట మాయంటికి వచ్చేటప్పటికే. అందుకే చాలా సహజంగా, నిస్సంకోచంగా తన స్వంత చెల్లెలిని చూచుకొన్నంత ముద్దుగా అపురూపంగా చూచుకొనేది పిన్ని నన్ను. కాని అత్యయం నుండి ప్రేమాభిమానాలు

సంతానాన్ని పొందింది. పెరిగి పోయిన సంసారం. నాన్నకు వచ్చే చాలీ చాలని జీతంతో కడుపు కొండిన తిండి. ఏటా కాన్పులతో పూర్తిగా సీరసించి పోయింది పిన్ని. పిల్లలు జబ్బులు ఎదుపులు ఎడతెగని పని. దరిద్రం. చికాకు. అలాంటి వాతావరణంలో నాకు సుఖమయ జీవితం కల్పింపబడలేదని వాపోవడం తెలివి తక్కువేమో. అక్కడికే పిన్ని వాపోయేది. నా తల మీద చెయ్యేసి బొట బొటా కన్నీరు కార్చేస్తూ. ‘మీ అమ్మ

పూర్వంపల్లి గోంఠానేని

తనివితీరా పొందే అదృష్టమే నాకు ఉంటే అమ్మ ఒడికి దూరమయ్యే దాన్ని కాదు. మాయంటికి వచ్చిన ఏడాది లోపలే తను వందంటి సావను ఎత్తడంతో నా మీద శ్రద్ధ తగ్గిపోయింది పిన్నికి.” అగింది సావిత్రి.

“అక్కడనుండి కష్టాలు మొదలయ్యా యేమో నీకు?” సానుభూతి వ్యక్తపరిచాడు హరనాథ్.

“అ....అవి కావాలని పెట్టిన కష్టాలనడం తప్పేమో. పిన్నిది ఏటా కాన్పు. కాపరానికి వచ్చిన వదేళ్ళలో అష్టమ

ఉంటే నవ్విలా అయ్యేదానివి కావేమో సత్రీ! ఎంపక్కా అందరి పిల్లల్లా చదువు కొంటూ....హం! నా అదృష్టమే చిన్నది. దానికి నేనేం చేస్తాను? నా కడుపున పుట్టినా యంతకంటే చేసేదాన్ని కాదు. నీ చెల్లెలు పరిమళను చూడు! పిల్లలను ఎత్తి ఎత్తి దాని రొండికాయ కాచిపొయింది....నీకు మారుటి తల్లిగా వచ్చి నీకుందే సుఖం కూడా తుడిచి పెట్టాను. నన్ను జీమించు, సత్రీ!”

“అందుకే నేనంత బాధ పడేదాన్ని కాదు అజీవితానికి, నాన్న కూడా నా

కోసం ప్రత్యేకంగా చేయగలిగింది లేదు ఏ ఆపరాత్రిలోనో లేచి నా తలమీద చెయి వేసి నిశ్శబ్దంగా రొదించడం తప్ప ఎన్నో సార్లు అలాంటి దృశ్యం నా కంట బడింది.

“పిల్లలతో చేసుకోలేని పిన్నికి సాయంగా బడి నూనవలసి వచ్చినా నాన్నకు కొంచెం మనసు స్థిమితంగా, శాంతంగా ఉన్నప్పుడు పిలిచి దగ్గర కూర్చోబెట్టుకుని భారత భాగవతాలలో ఏదో పద్యం రాగయుక్తంగా ఎత్తుకొని దాని సందర్భం ఆ మట్టం ఎంతో చక్కగా వివరించి చెప్పేవాడు. ఎన్నో పురాణ ధర్మాలు వినిపించేవాడు. బాగా ఎండిన నేల వాన చినుకు పడుతూనే పీల్చి వేసు కొన్నట్టుగా జిజ్ఞాసతో అలమటించి పోయే నాకు ఏది విన్నా ఒక్కోసారికి ఒంటబట్టి పోయేది. ఎంత పేదపిల్లనైనా నలుగురిలో మంచి అనిపించుకొనేలా నడుచుకోగలుగు తున్నానంటే మానాన్న పెట్టిన జ్ఞాన ఖిత్తే.”

“అంత పేదరికంలోనూ నువ్వాక విలక్షణమైన యువతిగా రూపొందావంటే నిన్ను వెంచిన మీ పిన్ని కూడా కొంత మట్టుకు సంస్కారవంతురాలే అనిపిస్తుంది.”

“అంతనూ పేదరికంలో పుట్టి పేదరికంలో బ్రతుకు ఈడ్చిన మనిషి అందరిలో ప్రవహించేది ఎర్రటి రక్తమే

ఉండేది ఒకటే కండ కదా కులమేమిటి మతమేమిటి అనుకొంటాం గాని కొంత సంస్కృతీ సంస్కారయుత భావాలు జన్మతః వసాయనకొంటాను నా అనుభవాన్ని బట్టి. కట్టు గుడ్డతో తపస్సు చేసిన రోజులున్నాయి, ఒంటిపూట భోజనంతో డొక్క కట్టిన రోజులున్నాయి. ఇంట్లో ఎంత దుర్భరమైన రోజులున్నా చెరగని కుంకుమతో, మాయని గుడ్డితో బ్రాహ్మణ్యం ఉట్టిపడుతూ ఉండేది పిన్ని, ఇరుగు పొరుగులో మాట్లాడేది రెండుమాటలైనా మృదువుగా ఎదుటి మనిషిని నొప్పించకుండా మాట్లాడగలగేది. అంతటి దారిద్ర్యంలోనూ కుటుంబ మర్యాదను కాపాడుకో గలిగిందంటే ఆ శక్తి ఆవిడ రక్తంలోనే ఉండాలి.”

“మీ నాన్న ఉన్నాడా ఇప్పుడు? పెన్షన్ తీసుకున్నా దేమో బహుళః” కరకేనా అన్నట్లు చూచాడు.

“ప్రభుత్వం ఇవ్వలేదు పెన్షన్. భగవంతు డిచ్చాడు తన ఇరవయ్యోఏటనుండి బరువు భార్యతలనే కాడి మెడమీదికి ఎత్తుకొని నీరసించి నడవలేకపోతే కండ కరిగిఎండిపోయిన చర్మంక్రింద హృదయ విదారకంగా అగువదేగూడలమీద ఇల్లాలు పిల్లలు అనే ముల్లుగర్రలు పొడిచి పొడిచి హెచ్చరిస్తూంటే ఈద్యలేక ఈడిగలబడు తూన్న ఆయన కష్టాలకు కనికరించి తలుగు తప్పించి కాడి దించాడు భగవంతుడు, రెండేళ్ళయింది ఆయన పోయి.”

“మితిమీరి ఉంటాయి మీ కష్టాలప్పటి నుండి.”

“అంత మితిమీరలేదు. మా పిన్ని పుట్టింటివాళ్ళు కొంచెం మెరుగుపడ్డారు ఈ మధ్య నాన్న పోయాక వాళ్ళసాయం అడపాదడపా అందుతూ వచ్చింది. మా పెద్ద తమ్ముడిని తీసుకుపోయి ఏదో పని నేర్పుతున్నాడు కూడా మా పిన్ని అన్నగారు. (న్నీ భరించుకుపోయే మనిషి ఉండగా తెలియని బరువు బాధ్యతలు ఆయన పోయాక ఎవరిని వారు గుర్తుచేసుకొన్నారు, సంసారం అంతా బజారున పడకుండా సాగిపోతుంటే మా పిన్ని అన్నగారు ఓ సంబంధం తెచ్చాడు నాకు! నాకు బొత్తిగా నమ్మకంలేని సంబంధం

ప్రథమ కళత్రం తన జ్ఞాపకార్థం ఇద్దరు పిల్లల్ని మిగిల్చిపోయింది, వయసంత మీరిపోయినా చాలీచాలని జీతగాడు. నా అయిష్టత గమనించింది పిన్ని. ‘ఒప్పుకోకపోతే ఎలానే’న స్త్రీ రెండో సంబంధమని నాకూ మనస్సు కొట్టకుంటూనే ఉండనక్కో. కాని మీ నాన్నకు నేను రెండో సంబంధమని ఎప్పుడూ జ్ఞాపకం వచ్చేది కాదు నాకు, రానురాను అన్నీ మామూలుగా సర్దుకుపోతాయి జీవితంలో. అదీ నా అనుభవం. ఇంతకంటే మంచి సంబంధం నీ పేదపిన్ని ఎక్కడి నుండి తెస్తుంది చెప్పు!”

“ఇప్పుడు నాకు నెళ్ళికాకుంటే నేం? నా తమ్ముళ్ళకూ. నా చెల్లెళ్ళకూ చేసు.

కొంటూ ఇక్కడ ఇలా ఉండనీ ఏన్నీ”
 ఏడిచాను, పిన్నిపాదాలు చుట్టేసి.

“పిన్ని పాదాలు కర్కశంగా అంది:
 ‘ఏడిగిన పిల్లవు పెళ్ళి పెటాకులులేకుండా
 ఉండిపోతా నంటావా, పీకు హాయిగా
 ఉంటుందేమో గాని లోకులు విసిరే
 రాళ్ళదెబ్బలకు మీ నాన్న తల అడ్డంగా
 కూడా లేదు. అన్ని రాళ్ళదెబ్బలకు తట్ట
 కొనే శక్తి నా తలకు లేదు, ఆ రాళ్ళవర్షం
 నుండి ఈ మూడుటమ్మ తలను కాపాడు
 దయచేసి’ వలవలాపడుస్తూ అక్కడినుండి
 పారిపోతూ. ‘ఉష్టం లేకపోతే అంత బల
 వంతం చేయనులే. అయితే ఆ సంబంధం
 తప్పిపోసీయను. నా బిడ్డ పరిమళకు
 నిశ్చయం చేయమని చెబుతాను’ అంది
 నా బిడ్డ అని ఒత్తి చెప్పడంలో నువ్వు
 కావన్న సంగతి మొదటిసారిగా గుర్తుచేసి
 నట్టు అనిపించింది.

“ఒప్పుకోనూ లేను ఒప్పుకోకుండా
 ఉండి ఆమె ఎదుట నిర్భయంగా నిస్సం
 కోచంగా తిరగనూలేను. ఒక రాత్రంతా
 ఆలోచించిన మీదట తోచిన పరిష్కార
 మార్గం ఒక్కటే- ఇంట్లోనుండి పారి
 పోవడం. గమ్మం నిర్ణయించుకోకుండా
 రైల్వేకి-న నాకు దైవంలా తటస్థపడింది
 రాజమ్మజ్జీ. పెద్ద వయసులో పడినమనిషి.
 వయసు ఇచ్చిన పెద్దరికంతో తన కేమీ
 అడ్డు లేదన్నట్టుగా ‘ఏ ఊరమ్మాయో
 పెళ్ళయిందా? ఎక్కడికి వెళుతున్నా’

వంటూ అడుగుతూంటే ఏవో అబద్ధంతో
 తప్పించుకొంటున్నాను. ఎదురు బెర్తుమీద
 ఉన్న బామ్మ ఏదో అడిగితే రాజమ్మజ్జీ
 తన సంగతి చెబుతూంది. “ఉమావతి
 రావుగారిని-దొరలు లెండి, వాళ్ళ ఇంట్లో
 నా ఇరవయ్యో ఏటనుండి వంటమనిషిగా
 ఉంటున్నాను. వయసు వస్తూందా?
 పోతుందా? ఏ ఏటి కా యేడు ఒకటి తగ్గి
 పోతుంది నాకు మరో మనిషిని చూచు
 కొమ్మని అయిదేళ్ళనుండి చెబుతున్నాను.
 ఉహూ. నన్నే పట్టుకు వేళాడుతున్నారు.
 నన్ను విడిస్తే నాలా కలిసిపోయే మనిషి
 నమ్మకమైన మనిషి దొరుకుతుందో లేదో
 నని వాళ్ళభయం. ఏం చేసేసి? నా కో
 కూతురు ఉంది. పెళ్ళయింది. పిల్లలు
 కూడా ఉన్నారు. ఇంకా ఎన్నాళ్ళుచేస్తావు.
 చాకిరీ-వచ్చిఉండమని ఒకటేపోరు.”

“నాన్న చిన్నప్పుడే పోయాడు: అమ్మ
 ఈ మధ్యేపోయి దిక్కులేనిదాన్ని అయ్యా
 నని రాజమ్మజ్జీ చేతులు పట్టుకొన్నాను.
 ఫలితంగా ఆవిడస్థానంలోకి నేనువచ్చాను.
 యిదీ నా కథ!”

“అక్కడినుండి వచ్చేకాక మీ పిన్ని
 వాళ్ళ సంగతు లేవీ తెలియవన్నమాట.”

“ఉహూ. పరిమళను ఆ రెండో
 సంబంధం వాడికి ఇచ్చి చేసిఉంటారేమో!”

సావిత్రి కథ ముగిసేలోపల పిల్ల
 లంతా జారుకొన్నారు, తాటికమ్మల కప్పు
 క్రింద యిద్దరే మిగిలారు,

ఓ చెంబుడునీళ్ళు గటగట తాగేసి బేవ్ మని తేల్చాడు.

“మీరే వచ్చారా! యిప్పుడే తెద్దామను కొంటున్నాను” పీటపేసి అలా బొండా స్లేటుపెట్టి ఆహ్వానించింది హరనాథ్.

“అదంతా తీసివెయ్యి. టీ మాత్రం యిప్పు!” గుమ్మందగ్గరే విరిబడ్డాడు హరనాథ్.

తెటిల్ నుండి డి కాక్స్న్ కప్పులోకి వండుతూన్న సుదాకర్ మరో కప్పులోకి కూడా వంచి పాలూ, వంచదా కలిపి “యింద అన్నయ్యా! తీసుకో” అంటూ కప్పు అందించి, మరోకప్పు తను తీసుకొని అరగిమిషంబో పీల్చేసి గటగటా వెళ్ళి బోయూ, హరనాథ్ కావాలనే నిదానం చేశాడు. పొన్నచెట్టుక్రింద కృష్ణమూర్తి వలె బోగ్గా కాలుషీద కాలువేసుకొని కూర్చొని “అదో! యిద్దరికీ దోస్తీ బాగా ఉన్నట్టుండే!”

“తెలసే!” ఫక్కుమని నవ్వింది సావిత్రి

■ ఉచ్చారణకు కించిత ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యాడు హరనాథ్ “ఓ! యింగ్లీషులో మాట్లాడగలమే!”

ముసిముసిగా పవ్వుతూనే అంది: “శ్మంకాలి ఎంత వంటమనిషిదైనా ఒక నాడు స్కూలు మాస్టరు కూతురినే తడచడే!”

“ఊ!” మూలిగాడు దీర్ఘంగా. “అవినరే. అసూయ ఏం కవిపించింది యిప్పుడు?”

“మరి, అతి ప్రియమైన ఆలబొండా ఎందు కక్కర్లేదన్నట్టు!”

“నా కోసమే చేసినట్టు!”

“భలేవారు! మీ కోసమని పేరుపెట్టి చేస్తేనే మీరు ఆరగిస్తారన్న నూట” ఒకే రక్తం పంచుకొని ఒక తల్లికడుపురో పుట్టిన అన్నదమ్ముల్లో ఎన్నకగిన వ్యత్యాసమే ఉంది. ముఖ్యంగా స్త్రీపట్ల వారి కుందే దృక్పథాల్లో అన్నగారికి స్త్రీ ఒక అకర్షణీయమైన అవసరవస్తువు, పురుషాది క్లిత విచ్చటికప్పుడు ప్రదర్శించుకొంటూ అడవికి చిన్నచూపు చూచడం అతడి స్వభావం. తమ్ముడు పూర్తిగా వ్యతిరేకం. స్త్రీ అంటే అతడి కో హృదయ భావం. “అడవాళ్ళంటే నీ కెండుకయ్యా యింత అభిమానం” అందో సారి. “అడవాళ్ళ అత్యీయత సాహచర్యమే శ్రీరామరక్ష సావిత్రమ్మా” అన్నాడతడు నిర్మలంగా నవ్వుతూ.

“పాపం, అడవాళ్లు ఎంతకనిదేస్తారు!” అంటూ జాలినదే సహృదయుడైన అమాయకుడు. అత దొవ్వాడంటే సావిత్రి పంటింట్లో ఉన్నంతసేపూ ఆ దరివాపుల్లోనే ఉంటాడు. వద్దన్నా వినకుండా కూరగాయలు తగిలిపెడుతున్నో వంటకు అవీ యవీ అందిస్తూనో.

“వంట మనిషితో ఆ చనివూ, ఆ రాజకుమారిగదం ఏమిటిరా మర్యాద తెలిశుందా?” అంటూ ఓ సారి తల్లి మందలింపగా సావిత్రి విన్నదికూడా.

“యండమించు మా యిద్దరికీ ఒకే పయనేమో. నీకు కవలపిల్లలు వుట్టారనకో, అమ్మా” తేలిగ్గా నవ్వేశాడు సుధాకర్. “తెలివి తక్కువగా, అస

భృంగా ఏవీ చిత్రించటాకమ్మా. నీకు తెలీ కుండా ఏదీ జరుగబోదు ఈ యింట్లో నా మీద విశ్వాసముంచి నిశ్చింతగా ఉండు."

== తరువాత ఏమనడానికి సాహ సించలేదు కళ్యాణి.

"ఎక్కడికో తయారైనట్టున్నారూ."

"తోటదాకా వెళ్ళొద్దామని. వసానా నాతో?"

చుక్క చూచింది సావిత్రి. "వంట లక్కతో పికారుకొడితే ఊరివాళ్ళు నవ్వు తారు, అంత సరదాఉంటే తొందరగా శ్రీమతిని తెచ్చుకోండి.

"ఎక్కడుందని?" చిలిపిగా అడిగాడు.

"అమ్మ చూచినవోట."

మాట మార్చాడు. "తోటచూచావా?"

"ఎవీ? ఒకటి రెండుసార్లు అమ్మను అడిగాను తోటకు వెడదామాని. పోదాం పోదాం అంటూనే ఏడాదితిరిగిపోయింది."

"వన భోజనం ప్రోగ్రామ్ వేసుకొం దామా. అమ్మ. నువ్వు....అయితే ఓ చిన్న రిక్వెస్టు: తోటకో నీ పాదాకటి ఉండాలి."

"పాట కేసుంటే తోట దాగుండదా?" నవ్వింది సావిత్రి.

"దాలా చక్కటి కట్టే గుర్రాళ్ళు మీద నెలసేపు దొరిస్తాయి" వెనుచిరిగాడు.

* * *

నాలుగురోజులంతా వర్షం వదులూనే ఉంది ఏదో ఒకపూట. వేల బాగా తడిసి భూమి పచ్చబడింది. పొలాల్లో విత్తనం పడింది.

బాగా మబ్బుపట్టినరోజు. వనభోజనం ఏర్పాటు జరిగింది. పదిగంటలకల్లా పెనర వద్ది. పులిహోర, వెజిటబుల్ బిర్యానీ చక చకా రెండు స్టేల్ కారియర్ లోకి నింపే శారు సావిత్రి. సుధాకరూ.

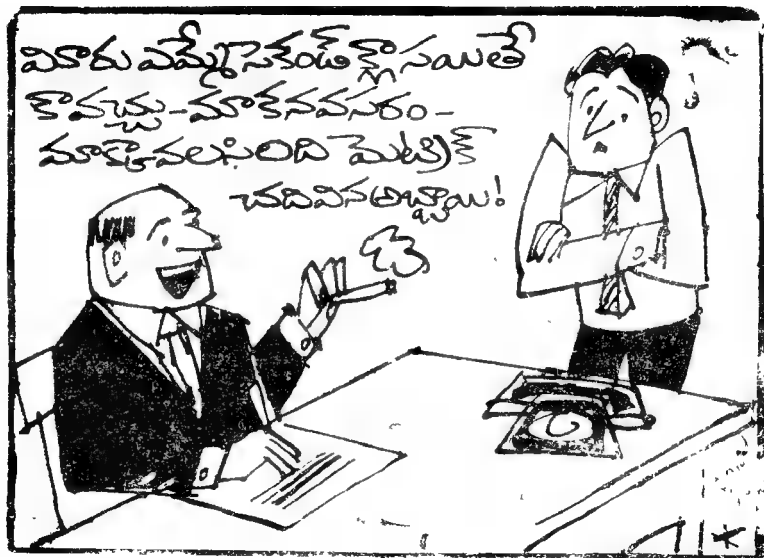
తొలుత "అలాగే పోదామరా" అన్న కళ్యాణి తీరా వాకిట్లో బండికట్టే సమయానికి-"ఏం వనభోజనమరా? వర్షం పడే టుంది. అనవసరంగా తడిసి....అదో అశస్త్ర" అంది నిరుత్సాహంగా.

సావిత్రిగుండెగతుక్కుచుంది. ఇంట్లో కట్టిపడేసినట్టుగా ఉంది. మార్పులేని నిత్య కృత్యాలుతో విసుగ్గాఉంది. కొన్ని గంటలు ప్రకృతి మధ్య అట్లాదంగా గడిపిరావచ్చని మనసు గంతులు వేస్తుంటే కళ్యాణి అబద్ధత సినిమగ్నమైన టప్పున కొట్టినట్టయింది.

కళ్యాణిచూడగా అబ్బుడన్నడూ అలా బయటకే తిరిగిరావాలని అనిపిస్తుంటుంది. కాని గతంలో ఉండేంతగా తొలు తీయాలంటే అదేమిటా అనిపిస్తుంది. గుండెలో దడ పడితే అట్లానే కూర్చుండా మనిపిస్తుంది, అబద్ధత ససికదాచుల్లం.

"వర్షంవస్తే తోటలో మనిట్లో

కూర్చోవచ్చు పదమ్మా” అన్నాడు పెద్ద కొడుకు.

“దారిలో వస్తే!”

“నీ వన్నీ అనుమానాలే పదమ్మా. అంతగా వర్షంవస్తే గొడుగు పడతాం గానీ.”

“ఏదైనా పడితే అదే పట్టు ఈసిల్లల ఉడుంపట్టు.” విధిలేక లేచింది కళ్యాణి.

‘అమ్మయ్య’ అనుకొంటూ కారియర్లు, బావినుండి నీళ్ళు తెచ్చుకోడానికి చిన్న బిందె, నాలుగు గ్లాసులూ బిందెలోకి చేర్చింది సాచిత్రి.

“మీరూ రండి.” భర్తను పిలిచింది కళ్యాణి.

“ఏమింది చూడడానికి అక్కడ? ఇంత అట్టహాసంగా బయల్దేరాడు” విశ్వం చూచేతోటే గనుక ఆయన కేమీ ప్రత్యేకత కనిపించలేదు.

“ఏదో” చెట్టాచేమా, పిల్లలు సరదాపడుతున్నారని గాని నాకు మాత్రం అంతగా వెళ్ళాలని ఉందా ఏమిటి? మీరు పదండి వెనుకొస్తాను.”

అరగంశకు బయలుదేరినా వాళ్ళను అందుకోగలదామన,

వెనుకటికాలం వాళ్ళనడక చేరు. చూడడానికి నడకే అయినా సాగేది పరుగు. రామావతారంలో మూరెక్కిపావాల వాళ్ళు ఉండేవారన్నా. చెట్టం? మనుషులుండేవారన్నా. పర్వతాలను బంతుల్లా ఎత్తివెత్తి

అడుకొన్నారన్న నమ్మవచ్చుననుపిస్తుంది మన ముందే వెనుకటితరంవాళ్ళనుచూచి, వాళ్ళ దేహదార్ద్ర్యంచూచి.

బండి మెయిన్ రోడ్డు ఎక్కింది. పెద్ద రోడ్డు కాబట్టి రెండువక్కలా పెద్ద పెద్ద మేడలు లేవుగాని. డాబాఇళ్ళే ఉన్నాయి. అవి మోతుబరిరైతులవీ. వేద రైతులను వడ్డీలలో అడుకొనే పెద్ద కోమట్లవీ ఉంటాయి. ఏదో రెండ్రుమాడు అఫీసు బోర్డులుకూడా కనిపించాయి ఇళ్ళమధ్య.

బండి రోడ్డుదిగి సందులోకి మళ్ళు తూంచేసన్నంలేక బూజుపెట్టెలున్న ఎత్తయిన ప్రాకారంతో అలయమొకటి కనిపించింది. "ఏం దేవుడు?" అడిగింది సావిత్రి.

"చెన్నకేశవ స్వామి" బండివాడు చెప్పాడు.

ఓ కొత్త ప్రదేశం చూస్తుంటే ఏదో వింత అనుభూతి. ఎలాంటి మనిషైనైనా మిసిలేస్తుంటే, అందులోనూ ఏమో పూర్వ కట్టడాలో, దేవాలయాలో, సుందర సౌధాలో, ఎత్తయిన అందమైన కొండలో విశాంధైన వస్తువితోటలో అయితే ఆ సుందరమరింత అనిపించినయం.

అన్నీ కనుమరలగా పరిశ్రాంతి పొంది. కళ్ళుకూడ వచ్చి పడాలయనా ఎప్పుడూ ఇటువైపు వచ్చే అవకాశం వారేదు. అంతంతోడకుళ్ళి కూరగాయలు తోడుకు వస్తున్న వెళ్ళనిచ్చేది కాదు

కళ్యాణి. తెచ్చేవాళ్లు ఉన్నారు కదావి. ఎప్పుడో మరి విసు గవిసించినప్పుడు. దిక్కు తోవకుండా ఉన్నప్పుడు దొడి ద్వారంలోంచి అవతలపడి అక్కడేవున్న వడ్లకమ్మర్ల దాతిలో కాసేపు కూలబడేది వాళ్ళవని చూస్తూ, వాళ్ళకబుర్లు వింటూ, నాగళ్ళు బాగుచేయించుకు పోయేవాళ్ళు. బండిగీర్రలకు పట్టా లేయించుకు పోయే వాళ్లు-పొద్దుటినుండి చీకటివడేదాకా భలే నందడిగా ఉంటుంది, ఊరి విషయాల్ని ఎన్నో వింతలు విడ్డూరాలూ కూడా వినవచ్చు. ఊళ్ళో ఏ విశేషం జరిగినా వడ్లకమ్మర్లను దాటకుండా పోదు. అప్పుడప్పుడు కావలసినంతకాలక్షేపం అక్కడ సావిత్రికి.

చిరు చివర చిన్నచిన్న పాకలు. వీదలగా వెంటకుప్పులు. బండిలోకి కుతూహలంగా తొంగిచూచే అనాగరిక జనం నరిగి బంటిమీద గుడ్డలుతెరిపిల్లలు విక్రయంగా కేకలుపెడుతూ బండిని పట్టుకొని బంటిపైకి పరిగెత్తుకు వస్తుంటే బండి వాడు అడిలించాడు.

బండి ఇళ్ళు పాకలు దాటి పొలాల గడ్డిపెట్టేది.

అక్కడక్కడా ఎత్తుగా పెరిగిన సీమ తుప్పలు, చిన్నచిన్న శం గేడుచెట్లు వచ్చగా మెలిదిరి గడ్డి, దగ్గరగా అగు విస్తూనే మారంగాఉండే సీమ కొండలు, వాటిని తొలించుకోవాలి పరిగెత్తుకు

కుటుంబము అంతటికీ

®

ఫోస్ఫోమిన్

వల్ల ఆరోగ్యము కలుగును

ఫోస్ఫోమిన్ వినియోగం ది రోగములకు మరయు
మట్టమైన గుణాలను కలిగి ఉన్న ఒకటిగా వేరు అది ఈ
కలుపులను కలుపుగా, వీలుకుగా మరయు ఆరోగ్య
ముగా ఉంచుతుంది. ముఖ్యంగా కడుపు బాగు అగు
ఫోస్ఫోమిన్ ఉంటే అందరూ మరయు వీరకము అనే
మాట ఉండదు. ఫోస్ఫోమిన్ ను వినియోగమును తిండి
ముందు, ఆకలిక అవ్వడము చేస్తుంది. కలిగి ముఖానికి
మంచి, పుష్కలము రోగములకు వీరక ఉంచునుంది.
ఫోస్ఫోమిన్ ఈ వినియోగముతో ఆందము
ఆరోగ్యముగా ఉంటుంది.

ఫోస్ఫోమిన్
అనుభవమును ఉన్న వరిగం
వినియోగము

TM
SARAH CHEMICALS

● వి. ఆర్. కృష్ణ కి. కృష్ణ. అంబేద్కర్
కా. అంబేద్కర్ ముఖ్య వినియోగము
వినియోగము అందు కలుగును ప్రతి
ప్రతి ఒక్కరూ

వస్తూన్న నీలి మేఘాలు - మనోల్లాసానికి
అంతకంటే మించినదృశ్యం ఏంకావాలి!

తోటముందు బండి ఆగింది.

వాళ్ళకంటే ముందే చేరిన సుధాకర్
రెండుచేతులా రెండు కారీయర్లు అందు
కొని ముందుకు దారితీయగా నీందే చేత
బట్టుకొని ఏదో తన్మయత్వంతో కదిలింది
సావిత్రి.

బండివాడితో ఏదో మాట్లాడుతూ
మెల్లగా వాళ్ళను అనుసరించింది కళ్యాణి.
పిల్లలు ఎప్పుడో బండిదిగి మాయ
మయ్యారు.

తోటచుట్టూ ఎత్తుగా గుబురుగా వెదురు
పొదలు పెరిగాయి. సబోటా, ముసాఁబీ
జామ, మామిడి - పళ్ళచెట్లే అధికంగా
ఉన్నాయి. పూచెట్లు ఒకప్పుడు వైభ
వంగా పెరిగాయేమోగాని ఇప్పుడు నామ
మాత్రంగా ఉన్నాయి శ్రద్ధా పోషణ
లేక. "శ్రద్ధ తీసుకొంటే చాలా బాగా
పూసేవి కదా పూలు?" నొచ్చుకొంది
సావిత్రి.

"మా మామగారు పెట్టారు ఈ తోట.
పూలమ్మి చూద్దామని పూలతోట వేసి,
పెంచారు. పూలమ్మిన ఏదే మా అత్తయ్య
పోయింది అనుకోకుండా. అచ్చి రాలేదని
పూలమ్మడం మానేశారు. ఇహ ఈ పూలమ్మి
పూసి ఏం ప్రయోజనమని శ్రద్ధతగ్గి
చివరికి పాడుపెట్టారు." చెప్పింది కళ్యాణి.

తోట మధ్యలో పెద్దది మోటబావి
వుంది, చిత్తం ఇంజన్ పెడతారు కాబట్టి
బాగా లోతుకు అడుగుకుపోయాయి వీళ్ళు.
లోపల కూతపెడితే పైకి వినిపించడేమో
బావివక్కనే ఊడలుదిగిన మర్రి చెట్టు.
క్రింద పచ్చికలో ట్రాన్సిస్టరు పెట్టుకొని
శేషతల్పి కాయలా తలక్రింద చెయిపెట్టు
కొని అద్దంగా పడుకొన్నాడు హరనాథ్.

పచ్చని పచ్చికమీద తెల్లని లాల్మీ
వైజామాలలో అతడు....

ఒక క్షణం చూచి ముఖం తిప్పుకొని
ముందుకు పోయింది సావిత్రి.

కొడుకుదగ్గరే చతికిల బడింది కళ్యాణి.
రావుగారు కూడా వచ్చారు. ముగ్గురూ
కబుర్లలో ఉండగానే సుధాకర్ వచ్చాడు.
కొన్ని మోడుగాకులు రెండు చొప్పు
దంట్లతో సావిత్రికోసం అటూ ఇటూ
చూచి "అమ్మో, సావిత్రిమ్మా! ముందు
వనభోజనాలయ్యక తరువాత వనవిహారం
రండి ముందు" అంటూ కేకేశాడు.

కొత్తగా వాళ్ళనాన్న దోవతితీసి కట్టు
కొన్నాడు. అలవాటులేని గోచి ఎగదోపు
కొంటూంటే తల్లి ఆ పేక్షగా చూచి
నవ్వింది. ఎదిగిన పిల్లల్లో ఇంకా పోసి
పిల్లచేష్టలు, కుర్రతనం ఉత్సాహం
చూస్తుంటే తల్లికి అదో ముద్దు వేడుక.

"సుధకు ఏళ్ళువచ్చాయి గాని ఇంక
కుర్రతనం పోలేదండీ!"

సావిత్రి వచ్చింది. మూడు మోడు కాకులు దగ్గరగా పేర్చి వరిచి కొంగులో కోసుకు వచ్చిన బొండు మల్లెమొగ్గులు పోసింది.

జాలిని అభినయిస్తూ చొచ్చొచ్చొచ్చొ కన్నెపిల్లల కన్నుపడ్డాక సుమ కన్నెలు పూర్ణజీవితం నోచుకోవు కదా? అన్నాడు సుధాకర్.

“భావకవిత్వమునకు ధన్యవాదములు” నవ్వుతూ ఆకులు తీసుకొంది. ఆకులు కుట్ట దానికి సావిత్రి, విస్తళ్ళు అయ్యాక బిందె అందుకొని బావిదాక వెళ్ళి-“ఒక్కదాన్ని భావిలోకి దిగాలంటే భయమేస్తుంది” అంటూ కేకపెట్టింది. “ఇంజన్ వెయ్యి పో అలాగే కాళ్ళు కడుక్కోవచ్చు.” చిన్న కొడుకుతో చెప్పింది కళ్యాణి.

సుధాకర్ వెళ్ళాడుగాని కరెంటు లేదు “దిగండిక. తోడుగా నేనూ వస్తాను.”

“కరెంటు లేదా?” అంటూ లేచాడు హరనాథ్. ఇంజన్ గదిలోకి వెళ్ళి ఏదో చూచినట్టు చూచి ఇవతలికివచ్చి బావిగట్టు మీద నిలబడ్డాడు లోపలికి చూస్తూ బిందె తోమి నీళ్లునింపుకొని మెల్లెక్కి వస్తూ సుధాకర్ విసిరిన ఏ విట్టుకో పగలబడి నవ్వుతూన్న సావిత్రి దీర్ఘంగా ఇటే చూస్తున్న హరనాథ్ ను చూడలేదు, వాళ్ళు పైకివచ్చాక అతడు బావిలోకి దిగాడు.

భోజనాలు అయ్యాయి.

“హా ఇక కానీ గానకచేరీ.” తల్లి

పాన్ దాన్ దగ్గరపెట్టుకొని వింపాదిగా అకుకు సున్నం పట్టిస్తూ అడిగాడు హర నాథ్.

“అబ్బే! ఇప్పుడుకాదు. గొంతుదాకా మెక్కి.....ఇప్పుడు పాడమంటే - అబ్బే ఎక్కనంగా ఉంది.”

“మంగళారాతూలివిగో....మా రామా చంద్రునకు....” కీచుగా రాగంతీసి, “ఇంతేకదా ఏం పాడినా? అలాంటి పాట అయితే అక్కరలేదు. మాంచి చక్కని సినిమా....”

“కాస్సేపు సువ్వురుకోరా సుధా. సావిత్రి ఏం పాడుతుందో వింటే గుడ్లు వెళ్ళబెడతావు.”

“అహా!”

“అప్పుడప్పుడు పద్యాలవీ పాడుకొంటూంది. గొంతు బాగానే వుంది. పాడవే, సావిత్రి!”

రావుగారుకూడా చిరునవ్వుతో అడిగారు “పాడమ్మా నీ పాట వినిపోతాను. మీరు తరువాత విదానంగా వచ్చేద్దరు.”

పెద్దమనుషులు అర్థింవాక కాదనడం మూర్ఖంగా ఉంటుందని సావిత్రి గొంతు నవరించి, త్యాగరాజ కీర్తన ఎత్తుకొనే ప్పటికి విస్తుబోయారు శ్రోతలు ముగ్గురు!

సావిత్రిలో గుప్తమైన పాండిత్యం బయటపడడంతో పనిపాటలో చురుకైన విల్ల అన్న వాళ్ల ప్రేమకుతోడు ఇప్పుడు ఓ విధమైన గౌరవభావం కూడా మిళితమైంది.

“ఇంత చక్కని గాత్రం ఎక్కడ దాచావే ఇన్నాళ్ళూ?” బుగ్గమీద వెలుండు కొంది కళ్యాణి.

(నశేషం)

ప ని కి రా ని ప రి జ్ఞా నం

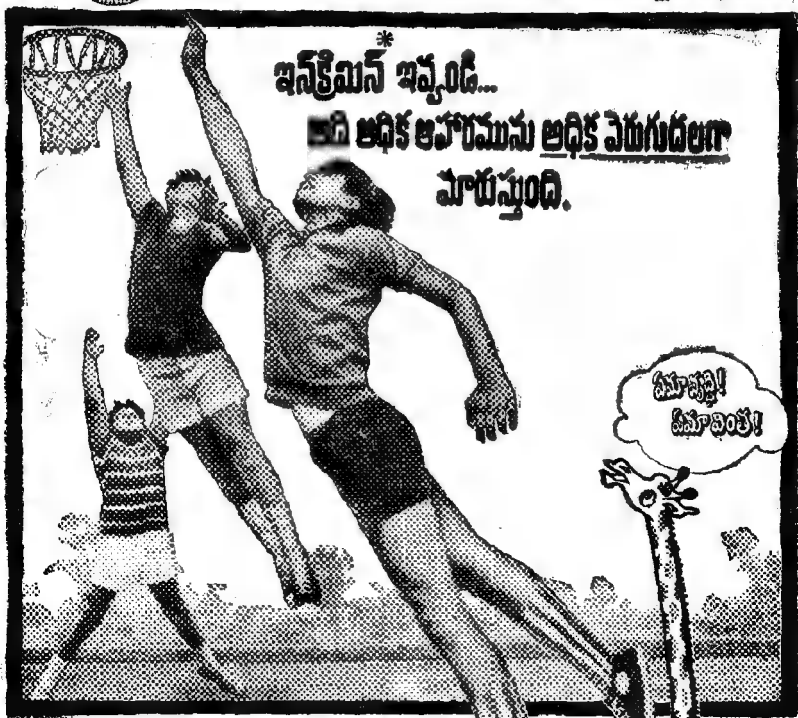
1. తుపాకీ గుండు సెకనుకు 800ల మీటర్ల అరంభ వేగంతో బయలు దేరుతుంది కాని వాయువిరోధం వల్ల దాని వేగం చివరి దశలో శకతికి 40 మీటర్ల వుంటుంది. విమానాల వేగం కూడా యింతే!
2. సెకనులో సహస్రాంశం గురించి ఆలోచిస్తే, ఆ కాస్త సమయంలో మామూలు రైలు బండి స్క్రినెంటీ మీటర్లు, ధ్వని 33 సెంటీ మీటర్లు, విమానము అర మీటరు, కాంతి 300 కిలో మీటర్లు దూరం పోగలవు.
3. మామూలు మనుష్యులు సాధారణంగా సెకనుకు ఒకటిన్నర మీటర్ల వేగంతో నడుస్తారు.
4. మామూలు సినిమా తెమెరాలు సెకనుకు 24 బొమ్మలు తీస్తాయి.
5. పొట్టిగా లావుగా వుండేవారు అద్దవారల దుస్తులు ధరిస్తే మరింత లావుగానూ, అదే నిలువువారల దుస్తులుధరిస్తే కాస్త నన్నగావెన్నట్లు కనిపిస్తారు.
6. దెబ్బతినే వారికి తుపాకీ ప్రేల్సినప్పుడు వినబడేలోపునే గుండుతగిలి పని పోతాడు.
7. జంతువుల రెండు కళ్ళూ రెండు వేర్వేరు దృశ్యాలను చూడగలవు. కుందేలు ఎడంగా అమరివున్న తనకళ్లతో తల కదల్చుకుండా ముందున్నది వెనుకున్నదీ కూడా చూడగలదు. అయితే వేటికి తమముద్దైకి సమీపంలో వుండేవస్తువులు కనపడవు.
8. ధ్వని గాలిలో ప్రసారం చేయటంకన్నా రేడియోవ్యాసా ప్రసారంచేయడం దాదాపు సూరింతలు శీఘ్రంగా జరుగుతుంది.
9. ఇంగ్లండ్ లోని వుడ్ స్టాక్ దుర్గం ప్రతిధ్వని 17 ఏడి అక్షరాలను స్పష్టంగా వినిపించగలదు.

నేకరణ;—గాధంకెట్టి రాజేంద్ర, విజయవాడ.

టాస్క్ ఏదైనా అకలిని మాత్రమే పెంచగలిగితే

అది సగం పనిని మాత్రమే చేసినట్లు అవుతుంది

*

ఇన్క్రిమిన్ డబ్బల్ చేశండి...

పెరుగుదల నిచ్చు ఆకలి పొందండి!

పెర ఒక లంక (బరన్ తో కూడిన)

ఇన్క్రిమిన్ ఏకం - 175 మి.లీ 57 మి. లి.

ఇన్క్రిమిన్ డ్రాప్స్ పని నిర్వహణ 10 మి. లి.

* ఇన్క్రిమిన్

టాస్క్

అమెరికన్ నయానమిడ్ కంపెనీ బారి రిజిస్టర్డ్

ఫోన్ - 21-1107

ట్రేడ్ మార్క్

అన్ని మందుల ప్యాకేజీలలో
ఉన్నాయి

హైదరాబాద్ - ఆనందనగర్ లో
 ఓ చిన్న యిల్లు. అందులో
 మరీ చిన్న చిన్నవి పది కాప
 రాలు. ఆ వాటాల్లోకల్లా అతిచిన్న
 దైన ఒక గదిలో అద్దెకున్నారు

ప్రభాకరం జయలక్ష్మి. ప్రభాక
 రానికి చేస్తున్న వుద్యోగం కాస్తా
 పోయి రెండు నెలలైంది.
 ఎన్నెన్నో ప్రయత్నాలు చేస్తూ
 న్నాడే కానీ ఏ ఒక్కటి దొరక

లేదు. అసలు దొరుకుతుందనే ఆశ కూడా లేదు. అయినా ప్రయత్నిస్తూనే వున్నాడు.

ఆ చిన్న గదికి అర్ధవై ఆయిదు రూపాయలు అద్దె. అయినా ఆ యింటి కనక మహాలక్ష్మికి సంతృప్తి లేదు. మా రోడ్డున ఎవ్వరూ యింత తక్కువ అద్దె కిచ్చిన వాళ్ళు వున్నారేమో చెప్పండి అంటూ తన దాతృత్వం తనే గొప్పగా చెప్పుకుంటూ వుంటుంది. జయలక్ష్మి వాళ్ళు ఎంత చిన్న యింట్లో వున్నా వచ్చి పోయే చుట్టాలకి మాత్రం కొడువ లేదు. అయ్యో అతనికి పుద్యోగం యింకా దొరకలేదూ! అంటూ సాషభూతి నటిస్తూనే వాళ్ళ పని ఆయేవరకూ వుండి ఆ పైన వెళ్ళిపోతూ వుంటారు. పిల్లలు కూడా లేని యిల్లు కావటం అతిథులకి చాలా హాయిగా వుంటుంది.

మూడు రోజులుగా అసలు కుంపటయినా అంటించని జయలక్ష్మి సీరసంగా కూర్చుంటుంది చూస్తూ కూర్చుంది ... కళ్ళల్లో నీళ్ళు కూడా యింకిపోయినాయి.

“అమ్మా జయా!” అంటూ టాక్సీ దిగింది కామేశ్వరమ్మ నలుగురు పిల్లలతో.

ఎవరో .. గుర్రే రాలేదు జయలక్ష్మికి అయినా అవిదే గుర్తుకు తెచ్చింది.

“మీ అక్కయ్యగారి యింటి ప్రక్కన వుండే వాళ్ళం కాదుబోయ్! ఎలా దులో ...”

అ! .... కామేశ్వరమ్మకి, యామెకి చాలా వ్యత్యాసం కన్పిస్తూంటే పోలికని గుర్తు తెచ్చుకుని వీళ్ళకింత అయిశ్వర్యం ఎలా వచ్చిందబ్బా అనుకుని నిస్తుపోయింది. కామేశ్వరమ్మ భర్తది చిన్న పుద్యోగమే! కానీ అవిదది చాలా ఖరీదెయ్యి. ఆయన సంపాదన అవిద పొడర్లకి సరిపోదు అనుకునే వారు అందరూ. ఏది ఏమైనా యింత భాగ్యం ఎలా వచ్చి వుంటుందీ అని పిచ్చి చూపులు చూస్తూంటే కామేశ్వరమ్మ ఆప్యాయంగా జయలక్ష్మి భుజం మీద చెయ్యి వేసి—

“పిచ్చి తల్లీ! ఎంత మారు రూపు పడిందే ... ఒరేయ్ పిల్లలూ! జయక్కకి నమస్తే చెప్పండి!” అంటూ పరిచయం చేసింది. వాళ్ళు నలుగురూ ముద్దుగా

- ఉపాధ్యాయుడు ; గోపి!... కాకివలన మన కేమైనా ఉపయోగము ఉందా?...
 గోపి : లేకేం సార్!.... ప్రక్కవాళ్ళింట్లో గరిటలు, చెంచాలు, సబ్బులు మనింట్లో పడేస్తాయి!”
 ఉపాధ్యాయుడు ; ఛీ!... నోర్మయ్! నెక్స్ట్....
 నెక్స్ట్ ; తద్దెనాలు పెట్టెటప్పుడు ఏండాలు తినడానికి పనికొస్తాయి సార్!....
 —రామవరపు గిరిజాశంకరి, విశాఖపట్నం— 1

‘నమస్తే’ చెప్పారు. టాక్సీ డ్రైవర్ సామాను లోపల పెడుతుంటే జయలక్ష్మి పైప్రాణం పైన పోయింది. కామేశ్వరమ్మ పెద్దకూతురు భోషాణవంత హేంట్ బాగ్ తెరిచి అయిదు రూపాయల కాగితం నిర్లక్ష్యంగా విసిరి చిల్లరైనా తిరిగి తీసుకోకుండా లోపలకి వచ్చేసింది. జయలక్ష్మికి ఎళ్ళంతా నీళ్ళు కారిపోతోంది ... పీళ్ళకి ఏం పెట్టాలి అని

“జయా! ఇది పెద్దది మేనక. ఇది రెండోది పూర్వకీ. ఆ యిద్దరూ కీట్టూ, ఓస్సు. ఆ అల్లుడుగారింకా ఆఫీసు వించి రాలేదమ్మా కాసిని షీట్లయిస్తే స్నానం అదీ చేస్తాం. ..ముందు తలనొప్పి పగిలి పోతోందమ్మా. కాస్త కాఫీ యివ్వు - నా స్నానం త్వరగా కాసిస్తాను.”

నిల్లలు సామానంతా యింటి నుంచా పరిచేశారు. పెద్ద సూటుకేస్. హోల్డర్ స్టీలు కారియర్. స్టీలుదే మర చెంబూ. పెద్ద బాస్కెట్. కాఫీ ప్లాస్సు.

“ఎన్ని రోజులుంటారో ..” గుండె గుబగుబ లాడుతున్నా కుంపటి వెలిగించి కాఫీకి నీళ్ళు వడేసింది. కాఫీపొడి డబ్బా మూత తియ్యకుండానే గుర్తుకొచ్చింది. అది ఖాళీ అయి చాలా రోజులే అయిందని అవమానం, దుఃఖం, ఏం చెయ్యలేని ఆకర్షణ అన్నీ కలిసి కన్నీటి రూపంతో ప్రవహిస్తున్నాయి.

“మమ్మీ! నొబిల్ పహాద్ యిప్పుడే

చూపేద్దాం” అంటూ నిల్లలందరూ బట్టలు పెట్టుకొని రెడీ అయివారు.

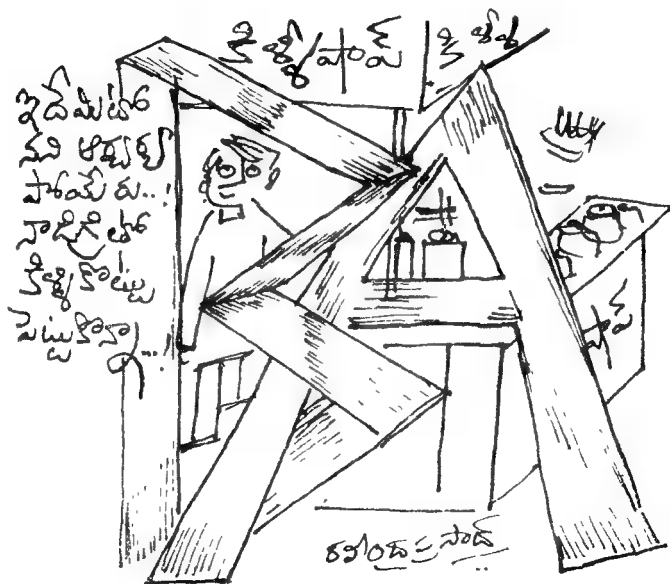
఑ంట యింట్లో వున్న జయలక్ష్మి ఎంతకీ బయటికి రారు.

“జయా! కాఫీ తయారయిందా? ...” అంటోంది కామేశ్వరమ్మ అద్దం ముందు కూర్చుని. వచ్చేప్పుడు పెట్టుకున్న నగల సెట్ మార్చి, ఎర్ర రాళ్ళ అడ్డిగా, అదే రంగు గాజులూ, ఎర్ర పట్టు చీరా, అదే రంగు రెవికా. అదే రంగు ‘శాయి’ వెనకనించి వేసుకుని, తలలో కనకాంబలాల మాల దాదాపు పది మూరలది పెట్టుకుంటూ, కళ్ళద్దాలు సరి చేసుకుని వెనక్కి తిరిగింది.

ఉర్రవళి అందమైన అంచున్న లుంగీ కట్టుకుని, దానికి మేచింగ్ షర్టు వేసుకుంది. మేనక పాంటూ-షర్టు వేసి, బెత్తెడు వెడల్పు బెట్టు విగించింది, బాట్స్ హేయిర్ నీట్గా దువ్వింది. మ గ పిల్లలిద్దరూ టెర్రిన్ బట్టల్లో వులెన్ స్వెట్టర్లు వేసుకుని రెడీ అయారు.

జయలక్ష్మి కాళ్ళిడ్చుకుంటూ ప్రక్క యింటి కాశీరత్నం దగ్గరకి వెళ్ళింది. అప్పటికి నాలుగు సార్లన్నా అప్పు పెట్టిన కాశీరత్నం ముఖం మార్చుకున్నా జయలక్ష్మి స్థితికి జాలి పడి లేదనటానికి నోరు రాక నాలుగు చెంచాలే వుంది అంటూ అందించింది.

ఆపొడితో ఎలాగో కాఫీ తయారు

చేసిందే కానీ వాళ్ళు తాగుతారా? అయినా అందించింది. గ్లాసులోకి తొంగి చూసి ప్రక్కన పెట్టేతారు వూర్వశీ, మేనకా! కాస్త ఎంగిలి చేసి వదిలేసింది కామేశ్వరమ్మ.

“మాకు బోర్నోవిటా!” అంటూ గోల జేతారు మగపిల్లలు.

మాయంట్లో అలాంటివి ఉండవు అని చెప్పటం ఎంత కష్టం అయినా అలాంటి వాటికి అలవాటు పడ్డ జయలక్ష్మి నవ్వు ముఖాన పుడముకుని చెప్పేసింది.

కామేశ్వరమ్మ కొడుకులని మందలిస్తూ—

“అమ్మా జయా! మేం రావటానికి

చాలా ఆలశ్యం కావచ్చు. అల్లుడుగారు ఆఫీసు వించివస్తే భోజనం చేసేయమను. సువ్వాసుమ్మా! వీళ్ళందరినీ కాస్త అలా తిప్పి తీసుకొస్తాను. హైదరాబాద్ చూడ లేదో అంటూ ఒకటే గొడవ పెట్టేస్తూంటే తీసుకొచ్చాను. ఆ... వస్తాం” అంటూ పిల్లలని వెంటేసుకుని అవిడ వెళ్ళి పోయింది

ఈ హైల్లాకాసు కుటుంబం తిరిగి-తిరిగి వచ్చేసరికి నేను ఆతిథ్యం యివ్వాలి. కానీ ఎలా... ఎలా సాధ్యం అవుతుందీ! ఇంట్లో ఒక్క బియ్యం గింజ కూడా లేదు. ప్రభాకర్ ప్రొద్దుటనగా యిల్లు విడిచి వెళ్ళాడు. ఇంకా తిరిగి రాలేదు.

అతను లేదని అనుకోవటమేగానీ వుంటే మాత్రం ఏం చేస్తాడు. ఉద్యోగం వున్నప్పుడే యీ చుట్టాల బెడద ఆ యిద్దరి సహనాన్నీ పరీక్షకి పెట్టేది. ఒక్కొక్కరు వెళ్ళేసరికి పచారు డుకాణంలో నద్దు పెరిగిపోయేది. అది తీర్చుకోక ముందే మరో కుటుంబం ఏవేవో అవసరాలంటూ వచ్చి తిష్ట వేసేవారు.

“ఈ గోల నేనింక భరించలేను వాళ్ళని వెళ్ళిపోమ్మని చెప్పు!” అంటూ ప్రభాకరం మండి పడేవాడు.

“అలా అంటే వరువు పోదూ!... ఇల్లన్న తర్వాత ఎవ్వరూ రాకుండా వుంటారా?” అంటూ భర్తకి నవ్వుజెప్పజూసేది జయలక్ష్మి.

చిరచిర బాడుతూనే అప్పులు చేసి తెచ్చి పడేసి చివరికి వాళ్లు వెళ్ళిన తర్వాత తీరుబడిగా తగూకి దిగేవాడు. రెండు-మూడు రోజులు యిద్దరూ వుపవాసాలు వున్న తర్వాతగానీ రాజీకి రాలేక పోయేవారు. ఉద్యోగం వున్నప్పుడే అంతంత ఆవస్థలు.... ఇప్పుడు వుద్యోగమే లేదు.

ఈ రోజు గడిచేదెలా? అప్పుడే టైము చాలా ఆయివుంటుంది అంటూ నిట్టూర్చింది జయలక్ష్మి.

ప్రభాకరం తలుపు తోసుకుని వున్నాడు మంటూ వచ్చాడు. ఎదురుగా పెద్ద రాక్షసుల్లా కనిపించాయి. లెదర్ కేసూ దయ్యమంత హోల్డాలూ. స్టీలు కారియర్, మరచెంబూ. అందరూ విడిచి పడేసిన బట్టలూ ...

కామేశ్వరమ్మ వస్తూనే తలలో నించి తీసిసారేసిన నాలుగు మూరల కదంబ మాలా నగం వాడిపోయి వుంది.

ఏడుపు ముఖంతో కూర్చున్న జయలక్ష్మిని చూడగానే వళ్ళు భగ్గుమంది ప్రభాకరానికి.

“మళ్ళీ ఎవరు తగలజ్డారు? ఎవరు వచ్చినా సరే నా మొగుడికి వుద్యోగం పోయింది. మేమే పస్తులుండలేక పస్తున్నాము. మీకేం పెట్టలేం మహానుభావుల్లారా! దయచేసి వెళ్ళి పొండి అని బచ్చితంగా చెప్పమని ఎన్ని వందల సార్లు చెప్పాను నీకు. అసలు వీళ్ళని లోపలికి

● టీవరు : “రామ్మా!—పుటాకార, కుంభాకార కటకాలకి ఏవైనా ఉపాహరణలు చెప్పగలవా....”

రామ్మ : “మరే.....పుటాకారకటకాలకి మా బామ్మ దవడలు; కుంభాకార కటకాలకి మా నాన్న బుగ్గులుస్సార్....”

—రామవరపు గిరిజాశంకర్. విశాఖపట్నం—1

ఎందుకు రానివ్వాన్...." కడుపులో కర కరమంటున్న ప్రభాకరం ఏదీగా కేకలు మొదలెట్టాడు. ప్రొద్దువ తాగిన మంచినీళ్ళ కడుపులో తిప్పి తిప్పి పెద్దగా వాంతి అయింది. మళ్ళీ ఆకలి బాధ ప్రారంభమైంది. ఆకలిని జయించలేని ప్రభాకరం ఆక్షణాన వున్నట్టేలా జయలక్ష్మి మీద కొచ్చాడు.

జయలక్ష్మికి కన్నీళ్ళు కూడా రావటం లేదు. నహనం నన్నగిల్లుతున్నా కూడ దీసుకుంటూ చెప్పింది.

"నేను రమ్మనలేదు. వాళ్ళే తలుపు నెట్టుకుని లోపలికి వచ్చారు. ఈ సామా

నంతా యిల్లంతా పర్చారు. వచ్చిన వాళ్ళని బయటకి వెళ్ళకొట్టటం చేతకాక యిలా కూర్చున్నాను."

"ఏదవ లేక పోయావ్... పరువు- పరువు అంటూ నన్నీ స్థితికి తెచ్చావు .. నాకింక నహించే శక్తి లేదు. అందుకే వెళ్ళిపోతూన్నా ..వారం రోజులవరకూ ఈ ఛాయలికి రాను. నీచావు .నువ్వు ఛావు....చేతకాని అసమర్థురాలా.... అనుభవించు ..." అంటూ వెడుతూన్న భర్త దగ్గరకి పరుగెత్తుకొచ్చింది జయలక్ష్మి.

"ఆ పని చెయ్యకండి. మీరు దణ్ణం పెడతాను."

ఫోన్ : 551

డా: పి. కుమారస్వామి దేవర

ట్రావెలర్స్ బంగళారోడ్డు, తెనాలి (౫ పి)

ప్రాంతం: 9-D, హిందూ స్టేట్, మద్రాసు-17

దీర్ఘ రోగులకు ఉత్తమ వైద్యము

హస్తప్రయోగం, అంగము చిన్నదగుట, సంభోగకాలమందు అకస్మాత్తుగా కృశించుట శుక్ల నష్టము, నపుంసకత్వము, (ఒక డోస్ తో ఎన్నడూ కనివిని ఎరుగనంత వీర్యస్తంభనకల్గిపోయినప్పుడు, ఆసంకృప్తి చెందు శ్రీ. పురుషులు వాడతగిన.

(స్వస్థులు) ఉబ్బినము, (దమ్ము) బోదూళ్ళు, కుష్టు, చొల్లి చర్మవ్యాధులు కడుపుకో నొప్పి, చెవుడు. పోస్టువ్వారా గ్యారంటీ చికిత్స చేయబడును.

“నీ దబ్బం నాకక్కరలేదు. ఇప్పుడు నాక్కావల్సింది అన్నం.”

జయలక్ష్మి కన్నీళ్ళు కాలవలై పాడు తూన్నాయి.

భర్త ఆకలి కూడా తీర్చలేని తన అనమర్దతకి తనే కుళ్ళిపోయింది.

“ఏడవటం తప్ప మరేం చేతకాదని నాకు తెల్చు. ఉండు నేనే వాళ్ళని బైటకి గెంపేస్తాను. నీ పరువు పోతే పోయింది. నాకే నరకం తప్పకుంది” అంటూ స్తీలు కారియర్ బాస్కెట్ వాకిడ్లకి విన్నురుగా గిరాట్టు కొట్టాడు. పెద్దె ఎత్తి బయటకి వినరబోతుండగా పూర్వకి వయ్యారంగా లోపల అడుగు పెట్టింది.

“ఓ.... సమ్మీ!” పిచ్చి కేక పెట్టింది ముఖంమీద పడబోయిన పెద్దెని తప్పించు కుంటూ.

ప్రాంతమలా నిల్చి పోయింది జయ లక్ష్మి.

* * *

ప్రభాకరం బి. ఏ డివిజన్ రోజుల్లో ఎంతో అందంగా చూపారుగా ఎప్పుడూ తను సప్యకూ చుట్టూ వుండే వాళ్ళని నవ్వెస్తూ ఎంతో సరదాగా వుండేవాడు. జయలక్ష్మి అన్తయ్య గిరి, ప్రభాకరం ప్రాణ స్నేహితులు. ఇవన్నీ కాక ప్రభాకరం బాద్ మింఓన్ ప్లేయరు చాలా బాగా ఆడతాడు ఆతని మాచ్ పున్నప్పడల్లా

జయలక్ష్మి అన్నగారికో కల్చి పెళ్ళి చూస్తూ వుండేది. ఆతని కళ్ళలోని ఏదో శక్తి జయలక్ష్మిని ఆయస్కాంతంలా లాగే సింది.

ఆతన్నే పెళ్ళి చేసుకుంటూ అని వట్టు వట్టింది.

“ఆతనికి చదువు తప్ప సరైన వుద్యోగం గానీ వెమక ఆస్తి గానీ లేవు. వీలేదు” అన్న తల్లిదండ్రుల మాట చచ్చినా వినలేదు.

ప్రభాకరం కూడా జయలక్ష్మికి నచ్చ జెప్ప చూశాడు.

“నా జీవితం అతి సామాన్యమైంది. సరైన వుద్యోగాన్ని కూడా యింకా సంపాదించుకోలేక పోయాను. నలుగురు అన్నదమ్ములకీ ఒకే చెల్లెలై అరుల్లాముద్దుగా పెరిగిన నీకు అధిక దుష్టితి. తరింపేశక్తి వుండదు. జయా! నన్ను మర్చిపో....” అని ఎంతో చెప్పాడు.

జయలక్ష్మి కొంచెం కూడా వినలేదు.

అయితే నీకూ నాకూ సంబంధం లేదు అని తండ్రి తరుపు మూసేశాడు. ప్రభాకరం అయోమయంగా చూశాడు జయ లక్ష్మిని.

“పవంజీ మన యింటికి వెళదాం... మీరు పుచ్చే మరెవ్వరూ అక్కరలేదు” అంటూ ఆతని చెయ్యి వట్టుకని గాలిలో తేలిపోతూ ప్రభాకరం వుండే అద్దె గదిలో

గృహ ప్రవేశం చేసింది జయలక్ష్మి. ఎలాగో కంటాలు వడి మైదానాబాద్ వచ్చి ఓ డ్రైవ్‌టు కంపెనీలో ఉద్యోగం సంపాదించాడు ప్రభాకరం.

జీతం తక్కువే అయినా రెండు సంవత్సరాలు ఉర్లపేటలో తేలియాడారు... పిల్లలు కలగడండా ముందే జాగ్రత్త తీసుకున్నారు. తనది సమ్మె అందరినీ దూరం చేసుకున్న జయలక్ష్మి ఎప్పుడూ సుఖ పెట్టాలనే ప్రయత్నించేవాడు ప్రభాకరం. జయలక్ష్మిలో కాస్త కూడా ఆసక్తి ఉంది.

కానీ మధ్య-మధ్యన ఈ చిట్టాల పెడిద

భరించటం చాలా కష్టమై పోతోంది ఆ భార్య భర్తలిద్దరికీ. జయలక్ష్మి పట్టించి వారికి దూరమైనా మిగతా ముఖ్య వచ్చి తమ జీవనం గడుపుకు వెళ్ళిపోతూనే వంటారు.

ఉద్యోగం కూడా దొవలతో ప్రభాకరం గోవి నహనం వచ్చిపోయింది... చీటికి మాటికి చిరచిరమంటూ పుల్చుంది. జయలక్ష్మికి లోపల బాగానే వుంది. కానీ ఏం చెయ్యకేక నోరు మూసుకు పుండిపోయింది.

ప్రభాకరం ప్రొద్దున ఒక స్నేహితుడి దగ్గరకి వెళ్ళి నాలుగు రూపాయలు అప్పు

కావాలని అడిగి అతను హాసంగా ఏదో మాట్లాడేసరికి చాచి చెంపలు వగిరేలా కొట్టి ఆ మాటకి కడుపులో మంట తోడై యింటికి వచ్చాడు. ఇక్కడ ఆ కలికి అన్నం లేకపోతే పోనీ ప్రళాంతంగా కళ్ళు మూసుకుని పడుకునేందుకు కూడా వీలేక మరీ మండిపోయి అన్నీ బైటకి గిరాట్టు కొడుతూండగా పూర్వకి వయ్యారంగా వచ్చి అమ్మో అంటూ కేక పెట్టే సరికి ప్రభాకరంలో అప్పటివరకూ వున్న ఆవేశం మెల్లగా దిగిపోయింది.

“ఏమిటే అంత లావు కేక పెట్టావ్” కామేశ్వరమ్మ తన భారమైన శరీరాన్ని యాడుకుంటూ లోపలకొచ్చింది.

వీళ్ళ-మూ యింటికి వచ్చిన చుట్టాలూ పెద్ద జమీందారీ ఫాయాగా కప్పిస్తున్న వీళ్ళ మా యింటికి వచ్చారా! ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ వు డిపోయాడు ప్రభాకరం.

“అమ్మాయి! ... జయా! .. అల్లుడు గారేగా!” అంటూ ముసి-ముసి నవ్వులు నవ్వింది కామేశ్వరమ్మ.

“న....నమస్కారం!” ప్రభాకరం అప్రయత్నంగానే చేతులెత్తి నమస్కరించాడు. జయలక్ష్మి గుండె కాస్త కుదుట పడింది

“ఇది పూర్వశి; ఇది మేనక.... వీళ్ళిద్దరూ మగపిల్లలు. జయ చిన్నప్పుడు వాళ్ళ అక్క దగ్గర వుండి కొన్నాళ్ళు.... అప్పుడు ఎంత బాగుండేదనీ; ఇప్పుడనలు ఆ రూపమేలేదు. చాలా పాడై పోయింది. కళ్ళల్లో ప్రాణాలు పున్నాయి మీరూ అలాగే పున్నారనుకోండి ... ఆఁ-ఇంతకీ యింటికొచ్చి ఎంత సేపయిందీ; అమ్మా! జయా! అల్లుడుగారు భోజనం చేశారా లేదా! వీకు తగని మొహమాటం. నేను చెప్పేశానుగా మాకోసం వెయిట్ చెయ్య వద్దనీ!” కామేశ్వరమ్మ భుజాల మీద కప్పుకున్న ‘షాంలూ’ మెల్లగా తీసింది. మెడలోని రాళ్ళ నెక్లెస్ ధగధగ లాడు తోంది.

ప్రభాకరానికి చప్పున తన కర్తవ్యం గురుకొచ్చింది. జయ వీళ్ళందరికీ ఏం వండి వడ్డిస్తుందీ ... వెళ్ళారి ఎక్కడైనా

● ఫారెన్ లో పి. హెచ్. డి. తీసుకొన్న ఒక సైన్స్ లెక్చరర్ మెమోగా ఓ ఇంటర్మీడియట్ క్లాస్ తెళ్ళి ఏదో చెప్పతున్నాడు. ‘డిరక్షన్’ అన్న పదానికి తెనుగులో ఏం చెప్పాలో తెలిక ఇటు అటు చూస్తున్నాడు. ఇంతలో ఓ స్టూడెంటు ఇలా అరిచేడు —

“దర్శకత్వం సార్! ...”

—రామచంద్ర గిరిజాశంకర్. విశాఖపట్నం—

సరే-కల కాకట్ట పెట్టి అయినా సరే—
అప్పు లేవాలి అనుకుంటూ చెప్పులు వేసు
కుని గబగబా బైటకి పోబోతుంటే
కామేశ్వరమ్మ గావుతేక పెట్టింది.

“అయ్యో ఎక్కడికీ నాయనా మరీ
వెడుతూన్నావా....పోనీ అంతగా పని
వుంటే ఈ కాస్త ఫలహారం చేసి వెళ్ళు”
అంటూ జయని స్లేట్లు తెమ్మని తను
బజారు నుంచి తెచ్చిన స్వేట్లు, పళ్ళూ
అన్నీ సర్ది అందరికీ యిమ్మని చెప్పింది.

జయ అందరికీ ఫలహారం స్లేట్లు
అందించి, భర్తకి కూడా అందించింది.

జయ కళ్ళు గర్వంగా మెరుమాన్న
ట్లుగా కప్పించాయి ప్రభాకరానికి.

“చూడు నాకు తెల్సిన వాళ్ళు కూడా
ఎంత శ్రీమంతులై...నన్ను వెతు
క్కుంటూ ఎలా వచ్చారో!” అన్నట్లుగా
వుంది.

“అంకుర్! మీరు బాబ్ మింటన్
స్లేయర్ టికెటూ! చాలా బాగా ఆడతారుట.
అవన్నీ చూసే జయక్క- మిమ్మల్ని....”
నిగ్గుతో అగిపోయింది మేనక.

ప్రభాకరంలో ఎన్నో రోజుల తర్వాతి

బ్యాంకుల్ గడ్బు దాచుకోంటే బహువిధాలు లాభాలున్నాయి

1. సేవింగ్స్ ఖాతా మీద వడ్డీ 4% PA
2. మక దర్మ సంస్థల డిపాజిట్లకు,
దేవాలయ డిపాజిట్లకు, సేవింగ్స్ అకౌంట్లమీదనూ,
మామూలు లేబుకన్న 1% ఎక్కువ వడ్డీ ఇవ్వబడును.
3. డిపాజిట్లమీద వచ్చే వడ్డీ రు. 3,000ల వరకు
అదాయపు పన్నులేదు.
4. ప్యాంపులో ఉంచుకొన్న డిపాజిట్లమీద రు. 1,50,000ల
వరకు అస్తి పన్నులేదు.

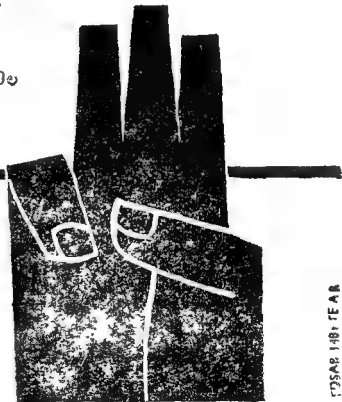
ఇతర వివరాలు మీరు సమీపంలో శాండ్ మా బ్రాంచి
నిశ్చేతింను అడిగి తెలుసుకోండి.

ది ఆంధ్ర బ్యాంక్ లిమిటెడ్

సెంట్రల్ ఆఫీసు: హైదరాబాద్,
హైదరాబాదు
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో అన్యధిక
ప్రాంతాలుగల బ్యాంకు

3. గోపాలరావు ఫోర్స్
యం.వి. సుబ్బారావు జనరల్ మేనేజర్

735A8 1481EAB

తనమీద తనకే ఎంతో అపేక్ష కల్గింది. ఆ కళ్ళల్లో చిన్న గర్వరేఖ తళుక్కుమంది. వద్దెనిమిదేళ్ళ మేనకా, యిరవై ఏళ్ళ ఊర్వశీ ప్రభాకరం దగ్గరగా కూర్చుని ఎన్నో కబుర్లు చెప్తున్నారు. కామేశ్వరమ్మ జయకి కొసిరి-కొసిరి స్వేట్లు పెడుతోంది.

* * *

కామేశ్వరమ్మ వచ్చి మూడు రోజులయింది. ఆ మూడు రోజుల్లో ప్రభాకరం అప్పు తెచ్చిన వంద రూపాయలూ ఎగిరిపోయాయి. ఎంతో సంతోషంగా ఊడాల్లా దొర్లింది కాలం....తమ యింటికి యిది వరలో చాలా మంది చుట్టాలొచ్చారు కానీ యింత హాయిగా కబుర్లు చెప్తు ఉన్న వారే లేరు. కామేశ్వరమ్మ వంద రూపాయల కాయితం అందించి “చూడు బాబూ! కాస్త చిల్లర తెచ్చి పెడుదా” అంది. అంతకు ముందే ఒక వందకి చిల్లర కావాలంటే జయ తన యింట్లోనిది సడిగి తెచ్చింది. వంటాడ కనుక మహాలక్ష్మి తన భర్తకి తెలియకుండా దామకున్న ఉప్పు లెక్క చూసి ఓపది తక్కువ అంటూన్న కామేశ్వరమ్మ— “మరేం పర్వాలేదు. ఆ పది తర్వాత యిద్దరు గానీ” అంటూ చిల్లర తీసేసుకుంది.

అబ్బ మా కామేశ్వరి పిన్ని ఎంత

మంచి అనుకుంది జయలక్ష్మి.

బైటకి వెళ్ళిన ప్రభాకరం ఎంతకీ రాలేదు.

“జయ! ఏదో సరుకులు కావాలన్నావుగా! ముందీ కాయితం మార్చి తెచ్చుకుని మిగతాది నాకివ్వు. తర్వాత చూసుకుందాం. ఈ పిల్లలున్నారే....అబ్బ దెయ్యాలంటే నమ్మా! చూసినవన్ని కావాలి. అందుకే ఎందుకైనా మంచిదనీ ఉబ్బ ఎక్కువే వుంచుకుంటాను దగ్గర....” అంటూ పర్చు తెరిచి వంద కాయితం అందించింది కామేశ్వరమ్మ. ఆ పెద్ద బ్యాగ్ లో ఎన్నో నోట్లు కనిపించాయి జయలక్ష్మికి. అబ్బ అన్నీ వంద కాయితాలే....అనుకుంది ఒకసారి. అదృష్టవంతులు అనుకుంది మనస్సులో.

అలవాటుగా కిరాడా కొట్టు అతను అన్నీ కట్టి యిచ్చి. మరికొందరు రావటంలో జయ అందించిన కాయితం గల్లా పెట్టెలో పెట్టుకుని మిగతా చిల్లర అందించాడు.

జయ కామేశ్వరమ్మ వుదార హృదయానికి వుప్పొంగి పోతూ సామానులు కట్టిన నచ్చ బరువుకి చెయ్యి నొప్పెట్టుతున్నా అలాగే మోసుకు వస్తోంది.

వెనకవంచి పరుగెత్తుకొచ్చాడు నేటు.

“తల్లీ....నా కొంప ముంచావు. నాకి నోబొద్దు....మరోటి యివ్వు.” అంటూ

ఆ దోమల్ని చూసి భయపడుకున్నా. అవి పింపుడివి.
ఈ లాడ్జిలో దిగేవాళ్ళ నేం చేయవలసిందో!

హడావుడి చేస్తూంటే నలుగురూ పోగై
నారు.

“ఎమైందీ దానికి? సరికొత్త నోటు”
అంటూ జయలక్ష్మి సెబ్ అవ్వేకుడిసి,
సరిగ్గా చూసుకోమనీ బిగ్గరగానే చెప్తోంది.

క్షణాల్లో పోలీస్ జీవ్ వచ్చి అగింది
అక్కడ. ఇన్ స్పెక్టర్ శాంతం తెచ్చి
పెట్టుకుంటూ అడిగాడు.

“ఇది మీదేనా? ఎక్కడ సంపా
దించారూ?” అంటూ జయలక్ష్మిని వరీ
క్షిప్తూ.

“అవును. మూడే ... ఎందుకూ?”
అంది అప్పటికీ అర్థం కావడం.

“మీదేనా. అయితే స్టేషన్ కి పడండి!
అక్కడే అన్ని విషయాలు చెప్తాం!”

స్టేషన్ అనేసరికి బంగారు పడిపోయి
“ఇది.... ఇది నాది కాదు. ..కామేశ్వరి

పిన్నిది. నాకే తెలియదు.” పోలీస్ పోతూ
చెప్పింది.

“ఎవరూ కామేశ్వరి పిన్ని? రండి....
చూపించండి. మా కళ్ళల్లో దుమ్ము కొట్టి
పారిపోతూనే వుంది. ఈసారైనా పట్టుకో
వాలి....” హడావుడిగా జయని కూడా
జీపు ఎక్కించుకుని యింటికి తీసు
కొచ్చారు.

ఇల్లంతా బార్లగా తెరిచి వుంది.

“మీ కామేశ్వరి పిన్ని ఏదో అరెంట్
అంటూ యిప్పుడే వెళ్ళిపోయింది” అంది
కనకమహాలక్ష్మి.

కామేశ్వరమ్మ తన పరువు పోకుండా
పారిపోయింది

అభం-శుభం తెలియని జయలక్ష్మి
తన పరువు బజారు పాలైందని శిలా
ప్రతిమలా నిర్వి పోయింది. కనకమహా
లక్ష్మి గుండె పట్టుకు కూలబడింది. *

మావికెడ్డి సులోచన.

(గత సంచిక తరువాయి)

వ్యాపారంలో దొంగతనమూ మోసము లైతేనివి అనలు జరుగదు. అందరు చేసిందే నేను చేశాను. ఏ వ్యాపారస్తుడు లాభం లేవిగి అమ్ముతాడు చెప్పు? అలా అమ్మిన నాడు అతనికి తినడానికి తిండి ఉండదు. తక్కువ ధరకు కొని ఎక్కువ ధరకు అమ్మటం దొంగతనం అయితే అదిరూ దొంగలే. నేను చెప్పేది వ్యర్థం."

"అది వ్యాపారం. దొంగ నోట్లు వెయ్యటం కూడా వ్యాపారమేనా?" వెట కారంగా అడిగింది.

"కావచ్చు. చిన్నవాడు చిన్న తరహాగా చేస్తే, అది దొంగతనం అవుతుంది. పెద్ద వాడు పెద్ద దొంగతనం చేస్తే అది వ్యాపారం అవుతుంది. ప్రపంచమే అలా నడుస్తోంది."

"మీరు చేసేది చేస్తూ పైగా అందరినీ అనడం దేనికి? విదేశ వస్త్రపులు అమ్మటం

చట్టానికి విరుద్ధం కాదా? ప్రభుత్వం కన్ను గప్పినట్టు కాదా?"

"పెద్ద-పెద్ద పదాలు వాడుతున్నావు సుశీ! ప్రభుత్వం అంటే ఏమిటి?"

"ప్రజలకు రక్షణ కల్పించునది.... బాగోగులు చూచునది."

"చట్టమన్నావే ఆదేమిటి?"

"ఏమని చెప్పాలి. జీవితానికి కొంత క్రమశిక్షణ అవసరం. అలాంటి క్రమ శిక్షణే కొన్ని శాఖలుగా చేసి చట్టంగా మార్చినారు."

"ఓహో! సుశీ! ప్రజలకు రక్షణ కల్పించే ప్రభుత్వం విన్ను బలవన్మరణం నుండి ఆపలేదే. మానవాళిని క్రమ పద్ధతిలో నడిపే చట్టం నీ జీవితానికి రక్షణ కల్పించ లేదే... అవి విదుర బోతున్నాయా?"

"ప్రభుత్వం చెయ్యలేని పనులు మీరు చేశామని చెప్పుతున్నారా?"

"వీరపడుతున్నావు. బయట యిలాంటివి కో కొల్లలు. అవి చెప్పాలంటే చాలా సమయం పడుతుంది. అందుకే మన జీవితాన్నే ఉదాహరణగా తీసుకుంటున్నాను."

"ప్రభుత్వం ప్రతి యింటికి వచ్చి బాగోగులు చూస్తుందా? నేను వెళ్ళి నా గోడు చెప్పుకుంటే, నా విషయంలో క్రద్ద చూపేది." అన్నది వింకంగా.

"మరెందుకు చెప్పుకోలేదు? మీ వాళ్ళు నీకు చేసిన మోసం బయట ఎందుకు పెట్టలేదు? వారి రక్షణ లభించేదిగా?"

"చెప్పుకోవచ్చు. ఎవరితో మాట్లాడినా డబ్బు, పరపతి ఉండాలి. అవి రెండు లేవి నన్ను నా మాటలను ఎవరు లెక్క చేస్తాడు?" అంది ఆమాయకంగా.

"మళ్ళీ మొదటికి వచ్చావు. పోనీ— ఏపని చేయాలన్నా డబ్బు కావాలి కదా? అది ఉన్నచోటే న్యాయం వుంది. అది ఉన్నచోటే విజయం వుంది. డబ్బున్న చోటే పరపతి వుంది. డబ్బున్న చోటే అందం వుంది. డబ్బున్న చోటే దేవుడు వున్నాడు తెల్పిందా సుశీ?"

"అందుకని అది సంపాదించుటకు ఏ మార్గం ఆవలంబించినా తప్పు లేదా?"

"తప్పే....రాని నేను అంత తప్పు చేయలేదు. పాలవాడు యింటికి తెచ్చి పాలు పోస్తాడు. వాడు నీళ్ళు కలిపాడని దగ్గరలో వున్న పోలీస్ స్టేషన్లో పోయి చెప్తారు. ఆక్కడ యస్. ఐ, మంచి వాడయితే వార్నింగ్ ఇచ్చి వదులుతాడు. కాస్త బ్రతుకనేర్చిన వాడయితే నాడిని బెదిరించి పది, పాతిక పదిలిస్తాడు. ఇది చిన్న తరహా జరుగుబడి. పాలవాడు

సీరియస్

మోసపోడు. వాడు రాగానే యింట్లో చిన్న పిల్లల దగ్గరనుండి ముసలమ్మలు ఏవో జోకులు : సరబోతారు. అదే పెద్ద-పెద్ద పార్టీలలో అయితే త్రాగడానికి వందలు పోసి సాలా బుడ్లు తెస్తారు. రబ్బరు బిందారో సిరంజి పెట్టి సగం తీసి నీళ్ళు పోస్తాడు. అది ఎవరికీ తెలియదు. 'అహ' అంటే 'ఒహో' అంటూ త్రాగుతారు. తప్పు బయట పడితే నేరం. దాగితే ఒప్పు. అదే కదా రీతి, నేను అవలంబించిన పద్ధతిలో నాకు తప్పు కనిపించలేదు. వారికి సామాన్లు తేవడం చేతవునుగాని అమ్మడం తెలియదు. నాకు పెద్దమనుషులనే వారు చాలా మంది తెలుసు. అమ్మతాను. లాభాలు చెరి సగం పంచుకుంటున్నాము. ఆ లాభాలలో నాకు కావల్సిందే వుండు కుంటున్నాను. మిగిలింది బీద ప్రజలకు వినియోగిస్తున్నాను."

"మీ తప్పుకు పరిహారం చెల్లించు కుంటున్నారు కాబోలు! నాకీ పద్ధతి నచ్చలేదు. మీరెన్ని చెప్పినా నేను ఆమోదించలేను. ఊమించండి. కాని నన్ను ఈ కూపంలోకి ఈడ్చుటం ధర్మం కాదు.... పంటరి దాన్ని అయితే ఎలాగో బ్రతికే దాన్ని. నా కాళ్ళకు బంధం వాడినేం చెయ్యాలి. విడి తండ్రి దొంగ. మోసగాడు అని అందరు అంటుంటే ఎలా సహించాలి?"

"నుశీలా! ఇప్పుడు తెలుస్తుంది. నేను

చాలా పొరపాటు చేశాను. నిన్ను మోసం చేశాను ఊమించు దురుద్దేశంతో మాత్రం కాదు. అది గ్రహించుకో.... చాలా పెద్ద ఆశలు పెట్టుకున్నాను. అనాథగా పెరిగిన నువ్వు తోటి ఆశాదుల బాధలు అర్థం చేసుకుంటావనుకున్నాను. ఇంకా నువ్వు అస్థితికి రాలేదు. అది నా దురదృష్టం! అతని కంఠం నెమ్మదిగా వుంది.

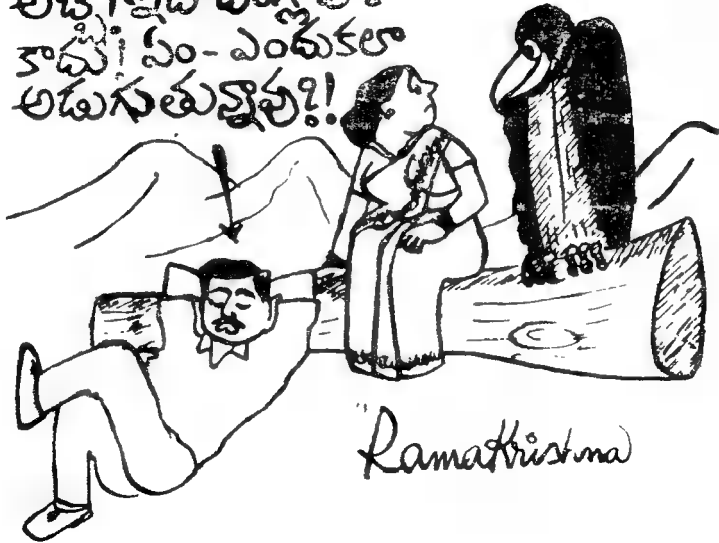
"కాదు. అంతా నా దురదృష్టం. నష్ట జాతమరాలిని." అని అడ్డు పడినది.

"నువ్వు ఎప్పుడూ అదృష్టవంతురాలివే. నిన్ను చూచిన మొదటి ఊణంలోనే ఏవేవో భావాలు నన్ను చుట్టుముట్టాయి. నీ చల్లని వడిలో పడుకుని నా కథ వినిపించి సానుభూతిపొంది, మండే నా హృదయాన్ని చల్లార్చుకోవాలనుకున్నాను. కరుడు కట్టిన ఆవేదన కరిగించుకోవాలనుకున్నాను. సమయం రావాలని వేచి ఉన్నాను. ఆ సమయం నా పాలిట శనిగా వస్తుందని ఆశించలేదు. గతం నాస్తి. వది-వన్నెండు రోజులలో నా కేసు గెలుస్తుంది. నా ఆస్తి నాకు వస్తుంది. అదంతా మీకు యిచ్చి వేస్తాను. రాజా పేర వ్రాసి నిన్ను బ్రష్టిగా పెడతాను...."

"ఆస్తి పాస్తులతో మచ్చ తుడిచి వేయబడుకుందా? చెడు పేరు మంచిగా మారుకుందా?"

"నీకు సంఘంలో మంచి పేరే వుంది

అబ్బే! ఇది బండ్లదేశ్
కాదు! ఏం-ఎండుకలా
అడుగుతున్నావు?!

"Ramakrishna"

సుకీలా: నువ్వు సుధీర్ భార్యగా కాక రాజారామ్ కృష్ణారామ్ కోడలివి. నీ ఆస్తి పాస్తులు, నీ వంశం అన్నీ చూచి ఎవరూ పేరు పెట్టరు. వేలెత్తి చూపించరు. నేను ఎటో దూరదేశాలకు వెళ్ళిపోతాను."

"మీ ఆస్తి పాస్తులు నాకు తృప్తి విస్తాయా? నాకు ఆనందాన్ని కలుగ జేస్తాయా?"

"అది నీ బుద్ధివి బట్టి వుంటుంది.... ఇంకోచోట నీకు శాంతి సౌఖ్యాలు లభిస్తాయని తోచిననాడు నీ పేర వ్రాసిన ఆ పత్రితో నిరభ్యంతరంగా నీకు సచ్చిన చోటుకు నీకు వచ్చిన వ్యక్తితో వెళ్ళిపోవచ్చు.... రాజాకు రక్షణ కల్పించు. ఇది నేను చేయ

దలిచిన ఏర్పాటు. నీకై నీవు యింకేం సూచించినా నాకు అంగీకారమే." తన వంతు ఐపోయిందన్నట్టు కూర్చున్నాడు. అతన్ని చూచినవారెవరూ అతడింటే నమ్మరు. గోడకున్న గడియారము టంగు మన్నది. సుకీల అదరివడి అటు చూచింది. ఒక గంట ఆమె హృదయం సిండిస్ క్లే అయింది. సుధీర్ యెప్పుడు ఉదయం వచ్చినా. ఫలహారము చేపి, నిద్రబోయి లేచి భోజనానికి సిద్ధమయ్యే సమయము. తను యెంత మూర్ఖంగా ప్రవర్తించింది. వాదనకు అతనిమాటలకు అడ్డు వచ్చిందే కాని అతను చెప్పేదన్నీ నిజాలు. తను ప్రత్యక్షంగా గురుకులం చూడలేదా? ఘరానాదోపిడి. నెమ్మదిగా అడిగి అతనిని

జరిగిన కథ

సుశీల చిన్నతనంలోనే తల్లి-తండ్రులను పోగొట్టుకొని మేనత్త కనకదుర్గమ్మ దగ్గర పెరుగుతుంది. విధివశాత్తూ అరవై ఏళ్ళ చలవతితో వివాహం నిర్ణయమవటంతో యింట్లోంచి పారిపోయింది సుశీల. కారు యాక్సిడెంట్ లో సుధీర్ తో పరిచయ మేర్పడుతుంది. శీలాన్ని పోగొట్టుకొన్న శశితో చలవతి వివాహమవుతుంది. సుధీర్ ఆదరణలో చదవటమేగాక అతన్ని వివాహం చేసుకుంటుంది సుశీల. దుర్గమ్మ కుటుంబ పరిస్థితి తారుమారైంది. శంకర్ శశి మానసిక శత్రువైనాడు. కుమారుడు చలా సెంపకంలో జాగ్రత్త తీసుకుంటోంది సుశీల. భర్త పూర్వ వృత్తాంతం అర్థం కాక సతమతమవుతుంది సుశీల. వర్షంలో తడుస్తున్న ఉమాపతి దంపతులను యింటికి తీసుకువస్తాడు సుధీర్. కోడలి జీవితాన్ని చూసి సంతోషించి కన్ను మూస్తాడు ఉమాపతి. సుధీర్ పై పోలీసులు నిఘా వేశారు.

— ఇక్కడ చదవండి.

■ దారినుండి తప్పించవల్సింది పోయి ఆన్నం అదరపులేకుండా వాడులాడుతూ కూర్చుంది. లేచి వంటింట్లోకి వెళ్లింది. కూర చారు చపాతీలు ఉన్నాయి. బియ్యం పొయ్యిమీద పెట్టి బాయిలర్ చూచింది. చల్లారిపోయింది. నీళ్ళు చల్లారిపోయినాయి. నిప్పు వేసింది. పాలు వేడిచేసి ఓవర్సీన్ కలిపి తీసుకుని వచ్చింది. అతను వెళ్ళి రాజావ్రక్కలో కూర్చుని వాడి ముంగురు సవరిస్తున్నాడు. అతనిదుస్తులు మాసి నలిగిపోయి ఉన్నాయి. షేవ్ చేసుకోలేదేమో ముఖం మరీ సీరసంగా కనిపిస్తుంది. “తీసుకోండి” గ్లాసు ముందుకు చాపింది.

“థాంక్స్.” అందుకుని రెండు గ్రుక్కల్లో త్రాగేసి గ్లాసు యిచ్చాడు. “దాదా లేడా?” అన్నాడు.

“లేడు ఉదయమే నేను అత్తయ్య వాళ్ళింటికి పంపివేశాను.”

“మార్కెట్టుకు వెళ్లా ఉన్నావాను” రెండు చేతులు నెత్తికింద పెట్టుకొని పడుకున్నాడు. అమె వెళ్ళింది. ఇట్టిబట్టలు స్నానాలగదిలో పెట్టివచ్చింది. బట్టలు నిండా నీళ్ళు తోడిపెట్టింది. గదిలోకి వచ్చింది. అతనికళ్ళు చెమ్మగిల్గినట్టు కనిపించాయి. “స్నానానికి రండి” అన్నది.

“ఇప్పుడు రాలేను. ప్లీజ్! ఉమించు. నాకు పడుకోవాలని ఉంది.”

“మీ బట్టలు చూచుకోండి? యెంత

చుమ్ముందో! రాజా లేవాడా మళ్ళీ మీ పై నే దొడ్లుతాడు.”

అతనికి సిగ్గు అనిపించింది. యేనాడు తన అశ్రుభతగూర్చి ఎవరిచేత చెప్పించు కోలేదు. లేచి టాక్ రూమ్ లో దూరాడు. ప్లానం ముగించి తడితల తుడుచుకుంటూ గదిలోకి పోబోయాడు.

“భోంచేప పడుకోండి. వంటయింది”

అతను ఆమెవంక చూచాడు. వీర మార్చింది. ముఖం కడిగి బొట్టు పెట్టుకుం దేమో! తేటగా కనిసిస్తుంది. మరి మాట్లా డక నెళ్ళి కూర్చున్నాడు. గరిచెడు అన్నం పెట్టుకుని పెరుగు వంచుకోబోయాడు.

“అదేమిటి! కూర. చారుకన్నాయి.”

“చూచాను. నాకు తినాలని లేదు”

అన్నాడు తలవంచుకునే. అతని చేతిలోని

పెరుగుగరిట లాగి. మరో చెండుగరిటల
అన్నం వడ్డించింది. కూర వడ్డించింది.
“ప్రొద్దుటినుండి టిప్పినకూడా లేదు, తినా
లని లేదు” అని తనూ వడ్డించుకుండి;
ఇద్దరి భోజనాలు మౌనిగా ముగిశాయి,
రాజా లేచాడు. వాడికి పాపపట్టి ముఖం
కడిగి యెత్తుకుని వచ్చింది. అతను కళ్ళు
మూసుకున్నాడు. “నాన్నా! బెలూన్....
బెలూన్ తేలా!” వాడొచ్చి తండ్రిమీద
పడ్డాడు. “మరిచిపోయాను. తరువాత
తెస్తానక్కూ. నీ పైకిలుఎక్కి ఆడుకో.”
అన్నాడు.

“మరిచాణ్లే” చేతులు వెనక్కిచాపి
అడిగాడు. “అలాగే! అని వాడి బుగ్గలు
ముద్దిడుకుని పంపిపేశాడు. వాడు తన
పైకిల్తో హల్లోకి వెళ్ళాడు. సుశీల వచ్చి
అతని దగ్గర కూర్చుంది.

“ఏమండీ?” అతను ఏమిటన్నట్లు
చూచాడు. “అవేశంలో అన్న మాటలు
పట్టించుకోవద్దు. మీరు లేని అస్తి నాకేం
చుకు? మీరు లేని ప్రపంచంతో నాకేం
పని? ఇదంతా ఏమిటి? నాకేం అర్థం
కావటం లేదు. అస్తి ఎక్కడిదీ? పోలీసు
లకు పట్టుపడ్డ అతనెవరు? చెప్పండి.”
అన్నది అతని చేతులు పట్టుకొని.

అతనేం మాట్లాడ లేదు.

“నాపై కోపం వుంటే నాలుగు
వావాట్లు పెట్టండి. అంతేగాని యిలా
మానంగా వుండొద్దు. మీ కంటే నాకెవ
రున్నారు?”

ఆమె కండ్లల్లో నీరు తిరిగింది. కొని
క్షణాలు నిదానంగా చూచాడు. “ఏం
చెప్పినా అపార్థం తప్ప అర్థం కాదు
సుశీలా! నా నిర్ణయం చెప్పానుగా. నీకేం
భయం లేదు.”

అతని హృదయంలో తల పెట్టి కన్నీ
టితో తడిసింది. “అవేశంలో అన్న
మాటల నాధారం చేసుకుని
నిర్ణయాలు చేస్తారా? మీరు తప్ప నాకేం
వద్దండీ... నా మీద ఏమాత్రం ప్రేమ
అనేది వున్నా నాకు నిజం చెప్పండి...
ఎంత తేలికగా నిర్ణయం చేశారు! సుశీలకు
డబ్బే ముఖ్యమనకున్నారా?”

“లేదు సుశీ! నువ్వే పలుసార్లు నన్ను
దొంగ అంటూ రెచ్చగొట్టావు” అన్నాడు
ఆమె తల విమరుతూ.

“పొరపాటండి.... నిజం మీ మీద
అయిష్టంతో అనలేదు” అన్నది.

“నేనే పొరపాటు చేశాను. మొదటే
నేనెవరో చెప్పాల్సింది. లేచి కళ్ళు తుడు
చుకో రాజాను చూచి రా. వాడు ఏదో
చేస్తాడు.” సుశీల వెళ్ళింది.

పైకిలు తిరగేసి దాని క్రింద పడుకుని
గంభీరంగా పరీక్ష చేస్తున్నాడు. చేతిలో
ఓన్న పుల్ల వుండి. భర్తను పిలువాలను
కునే లోపలే వాడి ఏకాగ్రత చెడింది....
బయట ఎవరో తలుపు తట్టారు. వెళ్ళి
తలుపు తీసింది. కూరగాయల బుట్లతో
దాదా వచ్చాడు.

improved
blue
Sway
extra
whitening
power
washes cleaner ... whitens better!

ఇతర నేపాలు:
2 కి.గ్రా & 4 కి.గ్రా
గాలిచారని ప్లాస్టిక్
బాల్బులలో

1 కి.గ్రా
గాలిచారని ప్లాస్టిక్
కంటెయినరులో

జ్ఞాన్వే ఎంతో శుభ్రముగా ఉతుకుతుంది....
బాగా తెల్లగా చేస్తుంది
స్వస్టిక్ ఆయిల్ మిల్స్, బొంబాయి

“ఊర్కెనే హదలిపోయారు. నాళ్ళు అంతా విడేవంలా వున్నారు” అని లోపలికి వచ్చాడు.

“నరే. మీ చిన్నమ్మగారుంటారు.” అతని మాటకెదురు చూడకుండానే వెళ్ళిపోయినది.

అమ్మాయిగారు విచిత్రంగా ప్రవర్తిస్తున్నదన్న ఆశ్చర్యంగా చూచాడు. రాజాను ఎత్తుకుని పెరడువైపు వెళ్ళిపోయాడు.

“దాదావచ్చినాడు. ఇక యిద్దరూ కాలక్షేపం చేస్తారు.” అన్నది మీరు ప్రారంభించవచ్చు నన్నట్లు చూస్తూ.

“మాది ఢిల్లీ దగ్గర చిన్న గ్రామం. దానికి మా తాతగారు జమీందారు. ఆ ఊట్టు ప్రక్కల భూములు, తోటలన్నీ మావేసట. తాతగారికి అయిదుగురు కుమారులు. అందరూ తోటలు, భూములూ చూచుకుంటూ హాయిగా కాలక్షేపం చేస్తే జమీందారి నిలవదని తలచాడట. ఢిల్లీలో బట్టల కొట్లు పెట్టించి దానికి మా పెదనాన్నగారిని యజమాని చేశారట. రెండో పెదనాన్నగారు కొంచెం మందమతి. ఆయనను వ్యవసాయం చూచుటకు నియమించినారట. మూడో పెదనాన్నగారిని చదువులకని విదేశాలు పంపితే ఆయన అక్కడే సెటిల్ అయిపోయారు. మా నాన్నగారు నాల్గో ఆయన. ఎగుమతి-దిగుమతి వ్యాపారము చేస్తూ భారత దేశం అంతా తిరిగినా

రట. మాబాబాయి చిన్నవాడు. చదువుకువాడు, ఒకసారి నాన్నగారు హైదరాబాద్ వచ్చినారు; ఇక్కడే కొన్నాళ్ళు వుండి వచ్చింది. ఆయన వుండే యిల్ల కూడా ధనవంతులదే. పత్తర్ పుట్టిలో వుంది. ఆ యింటి ఆదబడుచుచు చూడటం తటస్థించింది. ఇరువురికి యిష్టమయింది. వివాహం చేసుకున్నారు. దానితో అమ్మ పుట్టినంటికి దూరం అయింది. మాయంటికి రావలదని చెప్పివేసినారు.”

“బాగా ధనవంతులన్నారు. విద్యావంతులైయుంటారు కదా! మీ నాన్నగారు వారి అంతస్తుకు తగినవారే కదా!”

“అది యిప్పటి మాట. ముప్పై సంవత్సరాల క్రితం యింత అభివృద్ధి ఎక్కడ? ధనవంతులందరూ ఉన్నతాశయాలు కుల మత భేదాల లేకుండా వుంటారా? (ప్పుడు నిజాము ప్రభుత్వం స్త్రీలకు హెచ్చాయిండేవిట. నెలుగురి ఎదుట భర్తను మాట్లాడిందదం తప్పుగా భావించేవారుట. అమ్మ నాన్నగారితో ఢిల్లీ వెళ్ళిపోయింది. అక్కడ కూడా పరిస్థితులు తారుమారు అయ్యాయి. ఘజియాబాద్ దొరల పుత్రికను పెద్ద కట్న కాసుకలతో నాన్నగారికై కుదిర్చి ఉంచారు తాతగారు. భార్యానమేతుడై దిగిన మూడుదిన మంచి మండిపడినారు. అస్థియందు ఆసక్తి గల అన్నలు కూడా నాన్నగారిని హరించలేక పోయినారు. కట్టుబట్టలతో అమ్మ, నాన్నా హైదరాబాద్ చేరి వ్యాపారం

ప్రారంభించినారు. వారికి లోటు లేకుండా గడిచిపోయేది. అలాంటి సమయంలోనే నేను పుట్టినాను. తాతగారి మనసు మౌనది. అప్పి వంపకం చేసేటప్పుడు నాన్నగారి వాటా నేను పెరిగి పెద్ద అయిన తరుపరి వాకు చెందాలని ప్రాసినారు. అది ప్లేదరుగారి వద్ద వుంచి ఆయన మరణించినారు. ఆయన మరణించగానే అన్నతమ్ములంతా ఎప్పటివలెనే కలిసి మెలిపి వున్నారు. నా వంతు భూములను మా బాబాయి చూస్తూ వుండేవారు. నాన్న, చిన్నాన్న కలిసి వారి మకాం విశాఖ పట్టణం మార్చినారు. అక్కడ హార్పరుండి, వ్యాపారానికి అనుకూలంగా వుంటుందని. అక్కడే నా తరువాత యద్దరు తమ్ములు పుట్టి పోవటం అమ్మ ఆరోగ్యం, చెప్పి తినటం జరిగింది. ఇక తమకు సంతానం కలుగదని తెలుసుకున్న అమ్మా, నాన్న నన్ను అపురూపంగా పెంచ సాగినారు. అమ్మ, నాన్న మాత్రం హిందీ, తెలుగు మాట్లాడేవారు. మిగిలిన వారంతా తెలుగే మాట్లాడేవారము. బాబాయి కుటుంబం కూడా తెలుగు నేర్పుకున్నది, నా చదువు తెలుగులోనే నేను మొదటిసారి పరీక్ష ఫస్టు క్లాసులో పాసయినప్పుడు నాన్నగారి సంతోషం యింతా అంతా కాదు. అమ్మ వద్దన్నా విడకుండా వెళ్ళి అంతా పార్టీ చేశాడు. అవి చుక్కల రాని రోజులు. ఒక రాజులా గడిచి పోయింది బాల్యం. నేను కా లేజిలో

అడుగు పెట్టాను. అమ్మ ఆరోగ్యం దెబ్బ తిన్నది. డిగులుగా వుండేది. వ్యాపార మంతా బాబాయి కప్పగించి, నాన్నగారు హైదరాబాద్ లోనే ఎక్కువగా వుండేవారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గా మారి, శరవేగంతో అభివృద్ధి పొందుతున్న పట్టణం. అమ్మకు విశ్రాంతిగా వుంటుందని. పట్టణానికి దూరంగా ఈ స్థలం కొని యిల్లు కట్టించారు. ఆయన ఎన్ని చేసినా అమ్మను దక్కించుకోలేక పోయినారు. మొదటిసారి అమ్మ వంక చుట్టాలను అమ్మ వద్దే చూచాను. నాన్న వాళ్ళను పలుకరించ లేదు. అమ్మమ్మ కాబోలు వణుకుతూ వచ్చి నన్ను దగ్గరకు తీసుకుని కంట తడి పెట్టింది. అతని కనులు ఆశ్రుపూరితాలు అయ్యాయి. అనాటి సంఘటన గుర్తుకు వచ్చినదేమో తన కొంగుతో కన్నీరు వత్తినది సుశీల. తన తల్లి పోవటం గుర్తుకు వచ్చింది. తరువాత ఎవరి దారులు వారివి. ఒకసారి మాత్రం అమ్మమ్మను చూచి వచ్చాను. అమ్మను తలుచుకుని బాధ పడరాదని నాన్నగారు నాకు ఎన్నో సదుపాయాలు కలుగచేసినారు. నా భోజనం మొదలగునవి ఆయన స్వయంగా చూస్తే గాని తృప్తిగా వుండేది కాదు. నా చదువు, నా లోకం వేరు. ఇంటి విషయాలు నాన్నగారి విషయాలు పట్టించుకునే వాడిని కాదు. ఏ ఏ చదువుతున్నప్పుడు, మా స్నేహ బంధం కలిపి ఏదో ఒక పనిచేసే వారం, నైతిక విప్పటా, మళ్ళీ ఆంధ్రులు

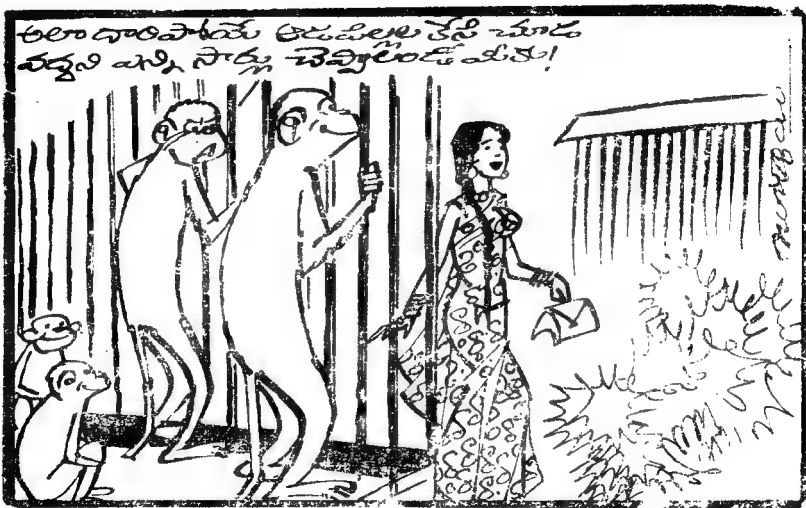
చెయ్యటమూ మెకానిజంలో ఇంటరెస్టు పెరిగింది. “పోనీ-వాడి వయసెంత? బి. ఎ చేసే ఇంజనీరింగులో చేరుతాడు. లెక్కల గ్రూపేగా” అన్నాడు. నేను అలాగే చేరాలని ఉబలాట వదేవాడిని. పరీక్షలని దీక్షగా చదువుతున్నాను. ఇంట్లో నీం జరిగేది తెలియదు. ఆ రోజు పొద్దుట, సాయంత్రము నాన్నగారు కనిపించలేదు. అప్పుడు ఆరావచ్చింది. యెక్కడున్నారని పనివారిని అడిగాను. చాలా కాలంనుండి ఉన్న పని అవ్వ నెమ్మదిగా నా వద్దకు వచ్చింది. ‘బాబూ! నాన్నగారు మీకో చెప్పొద్దని కోపగించారు ఈమధ్య ఆయనకు తరుచూ గుండెనొప్పి వస్తుంది. రాత్రి చాలా బాధపడ్డారు. తెల్లవార్లు బాక్టర్లు వారివద్దే ఉన్నారు. భయంగా ఉంది. ‘దాని మాటలు విని తింటున్న కంచములో చెయ్యి కదిగివేసి ఆయనగది లోకి వెళ్లాను. గువస్తాతే నెమ్మదిగా మాట్లాడుతున్నారు. ‘‘నువ్వీ! నువ్వు వచ్చావా? కొంచెం బియ్యం బావుండిక నేను రాచికపోయానురా. నీ ఆరోగ్య మెలా ఉంది? పరీక్షలు అంటూ భోజనం చేస్తున్నావా లేదా?’’

“నా కేం నాన్నగారూ దుక్కలా ఉన్నాను. మీకు రాత్రి అంత నొప్పి వస్తే నాకు చెప్పలేదేం?” అన్నాను కోపంగా.

ఆయన నాచెయ్యిపట్టి దగ్గరకూర్చుండ బెట్టకున్నాడు. “జ్యో ఆవేశపరుడవు. యెట్లా బ్రతుకొలావో ఏమో. నీ తెవరు చెప్పినారు; నాకు కొంచెమే నొప్పి.... డబ్బున్నవాళ్ళము కాబట్టి హడావుడి.” ఆయన కప్పిపుచ్చుకున్నా ఆయన మాట్లాడిన మాటలే యెంత ఆయాసంగా ఉన్నాయో తెలుసుకున్నాను. రాత్రులు చదువుతూ ఆయనగదిలోనే గడిపేవాడిని, ఆయన తృప్తిగా నిట్టూర్చేవారు. పది హేను రోజులు పరీక్షలు జరిగాయి. ప్రొద్దుటమాత్రం ఆయనకు చెప్పి వెళ్ళే వాడేని కాని, ఆయన ఆరోగ్యం గురించి అంతగా పట్టించుకోలేదు. నా పరీక్షలు ముగిశాయి. జీవితములో పరీక్ష మొదలయింది. నాన్నగారి పరిస్థితి నిశ్చయించినది. నన్ను బాబాయిచేతిలో పెట్టి కన్ను మూశాడు. నాకు ప్రసంగమొకటి ఏకటిగానే కనిపించింది. “అన్నగారు తిరిగిన ఈ ప్రదేశంలో ఉండలేనురా.” అని బాబాయి మొనరి కన్నీళ్ళు కరిచినాడు.

జ్యో: సువ్వెంత పెద్ద తప్పు చేశావో నీకు తెలుసా?

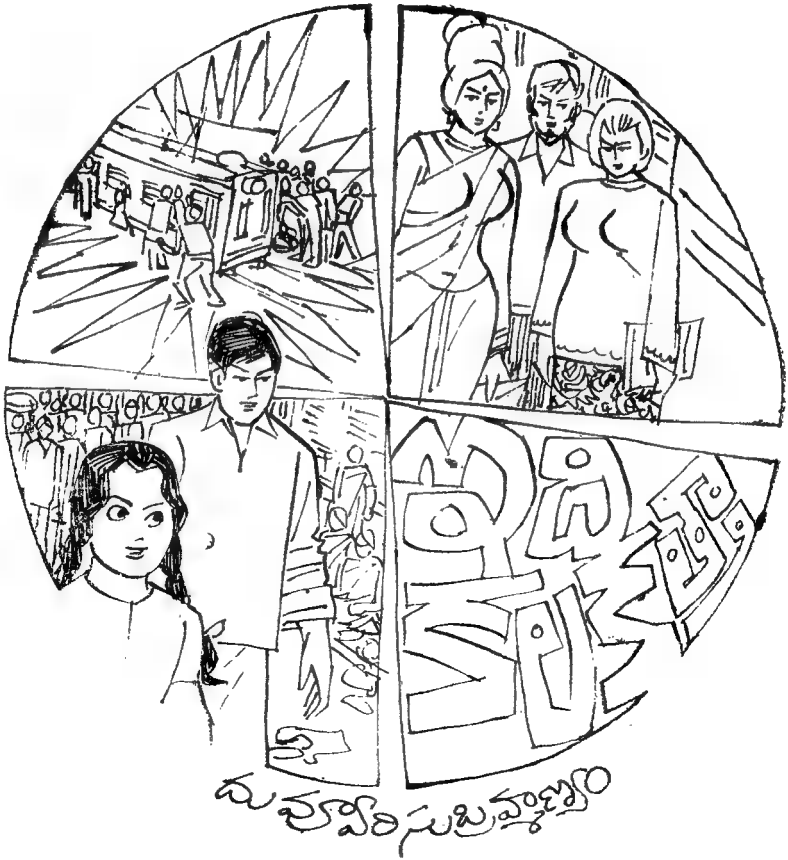
దొంగ: తెలుసంది. జేబు కత్తిరించటోయి మామరోకుండా వేలు కత్తిరించేశాను.

విజయనని నమ్మనాను. వ్యాపారమంతా
అప్పటికే చంద్రాడిగా పాగుతున్నది.
అంతా డబ్బుగా మార్చి ఢిల్లీ చేరు
కున్నాము. నేను ఈ రైల్వేలో ఉన్నాను.
ఆ సంవత్సరం ఏమీ అగ్గిపోయింది.”
అతని మాటలు పూర్తిగా కమనుపే రాజా
వచ్చాడు. “దాదా! అవచ్చి....” దాదా,
క్రైలోపల హాం రాధి తెచ్చాడు. సుశీల
మారం జరిగి కూర్చున్నది. అతను స్టూలు
జరిపి, అవి పెట్టివాడు. “రాత్రికి ఏం
చెయ్యమంటారమ్మా?” అని అడిగి
వాడు.

“నీ కిష్టమయినదేమయినా చెయ్యి”
అనగా నే అతను వెళ్ళిపోయాడు.
“లేవండి” అన్నది.
“పద్దులే తినాలనిలేదు. కాఫీ వాడు”
అన్నాడు లేచి కూర్చుంటూ.
“మీరు భోజనం కూడా సర్కిగ్గా చెయ్యి
లేదు. ఇంత బాధను మనసులో వాడుకుని
యెలా తిరుగుకున్నారంటే నన్ను కూడా
వరాయివానిలా భావించారా?”
“గతించినది చెప్పుకుని ఏంలాభం?”
అమె అందించిన స్నేహు అందుకున్నాడు.

(నకేషం)

దసరా కలకత్తాలో చాలా వైభవంగా జరుగుతుంది. మా చెల్లాయిని రమ్మన్నాను. ఆమె కూతురు పాపాయికి నాలుగై దేశ్య వయస్సే. రాని బుర్ర నిండా అల్లోనలే. వచ్చి రావడంతోనే కలకత్తా అంతా చూపించమని కూర్చుంది.

చూచినవన్నీ ఆమెకి నిచిత్రంగానే కనుపించాయి. ఈ రోడ్లు ఎందుకింత పాడుగా ఉన్నాయి? రోడ్డు మధ్య చెత్త కుప్పలెవరిలా పోసేరు? ఈ వూళ్లో పాకీ వాళ్ళు లేరా? బిస్సుకు పట్టుకు వేలాడితే పడిపోరా? ఆ అబ్బాయి తొడుక్కున్నది బ్లౌజో షర్టా? వాడి జాత్రు చెంపల మీద నుండి జారి పోతున్నాడేమి? ఆవిడకంత పెద్ద సిగ్గుడి ఎలా వచ్చింది? ఋఋ

రోలు పొత్తం జుత్తులో పెట్టి చుట్టేసు
కున్నాడా? రోడ్లు నిండా యంత మంది
ప్రజలెందుకున్నారు? ఈ వూరు వాళ్ళకి
వసీ పాటూ లేదా?

ఈ విధంగా అన్నీ ప్రశ్నలే. అన్నిటికీ
ఏదో సమాధానం చెప్పక తప్పలేదు.

ట్రాములో కూర్చున్నాం. ఎదురుగా
బెంచీపై ఒక వ్యక్తి కూర్చున్నాడు.
అతడు గెడ్డం సూదిగా మొన తేరేటట్లు
పెంచుకున్నాడు. పాపాయి వాడి పైపు ఎగా
దిగా చూచింది. “వాడెందు కలా గెడ్డం
పెంచేడు?” అని అడిగింది.

“ఎవడి వెర్రి వాడికానందం” అనేశాను.

ఒక్క నిమిషం ఆగి “వాడెవరు?”
అన్నది. ట్రాములో ఉన్న ప్రతి మానవుడి
పుట్టుపూర్వోత్తరాలూ నాకు తెలిసి ఉన్నట్లు
ఏదో ఒక సమాధానం.

చెప్పేస్తే ఊరుకుంటుంది కదా అని
“అతని పేరు జాన్” అనేశాను.

అతనెక్కడికి వెళ్తున్నాడని వేంటనే
ప్రశ్న.

ఒక అబద్ధం ఆడిన తరువాత మరొక
అబద్ధం అడడానికి వెనుదీయడమెందుకూ?
“బాల్ గింగ్” అని జవాబు చెప్పేను.

“ఎందుకూ?” అని మళ్ళీ ప్రశ్న.

“వాళ్ళ అక్కయ్యగారొంటికి.”

“వాళ్ళక్కయ్య గారెంటు వా చాంటి
పాపాయి చాలా?”

“అవును.”

“దగ్గరే. మువ్వయ్యగారొంటికి చాలా
దేమి?”

“వాళ్ళతోట కరాదానికే వెళ్తున్నాడు.

ట్రాములో ఎవరికీ తెలుగు రాదు
కనక నేనూహించగలిగినంత వరకూ
జాన్ కథ చెప్పేశాను. ఈ జవాబులన్నీ
వేరు చేసి కూర్చునే ఒక చక్కని కథానిక
అవుతుందా అనిపించింది.

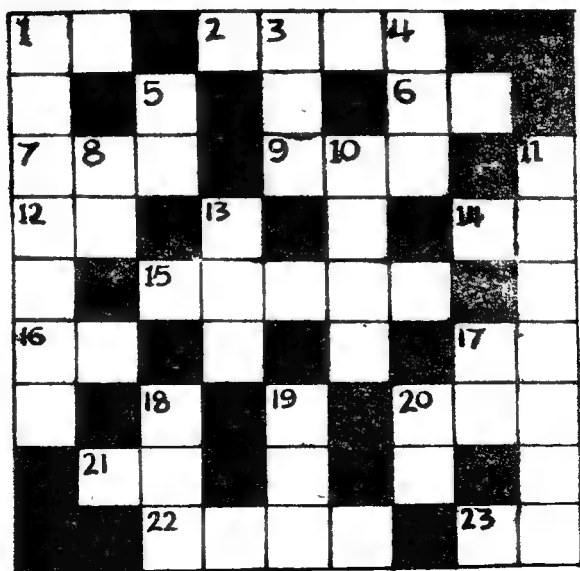
గొప్ప రచయితలందరకూ అటువంటి
పాపాయిల సహాయం ఉండి తీరాలను
కున్నాను. ఇంతలో ట్రామ్ ఆగిపోయింది.
పాపాయి మాత్రం ఆగదు. నాకు తెలు
సును. ఒక్క గుక్కలో ఆమె అడగ
టోయే ప్రశ్నలకన్నిటికీ సమాధానాలు
చెప్పడం మొదలు పెట్టేను. “ఎవరో
చెయ్యి ఊపేరు. గందరగోళం అంటే
పోలీసువాళ్ళు తుపాకులు పేల్చేరు. ఎవరో
తుంటరులు వాళ్ళపై బాంబులు రువ్వడం
వల్ల పోలీసులు కొల్పాలు జరిపేరు”
అన్నాను.

బాంబుల పేరు వినిగానే పాపాయి
ఉత్కిక్త పడ్డది. “ఎవరా తుంటరులు?
ఎందుకు బాంబులు విసిరేరు?” అన్నది.

గట్టి ప్రశ్న. ఏం చెప్పాలో నాకు
తోచలేదు. నాల్గ ప్రక్కలా చూసి ఒ
నెవ్వ సవ్వేశాను. అదే తన ప్రశ్నకి
సమాధానంగా అంగీకరించేటంతటి జిహ్వా
యకురాలు కాదు పాపాయి.

“ఎందుకు బాంబులు విసిరేయా?” అని
మళ్ళీ అడిగింది.

నాకు ఏమీ తెలియదు. “అంతాగో
యిరాటిని బరుమా ఉంటాయి. ఉన్నట్టే
కట్టా లెవరికీ?” అన్నాను.

అ ధా ర ము లు

అడ్డము

1. సిద్ధాంతి (గురుద్రవ్యం)
2. వజ్రం
3. ఓడీల్లో ఏదైనా
4. ఆహింసాయుధం
5. గజేంద్ర మోక్షినికి కారణం
6. వి. ర. సం. చిహ్నంలో ఉంది
7. ఇతివృత్తం ఇల్లు
8. అన్నానందతరం మరో మద్రాసు డాక్టరు
9. సామూహిక చారి పూర్వా
10. నోట్లోనూ, నోట్లోకి
11. ఏ కుక్కో చెప్పి
12. ఏం మురిచి
13. కుక్కోకి ఆహారం

22. సిసిమాల వాళ్ళలో చాగా మంది

23. ఈయన యింటి నుండి శ్రీపాద

నింపు

1. పూర్వ జన్మోదరులు
2. స్వల్ప ఎద్దుల్లో ఒకటి
3. పేదల హరికథల్లో ప్రవహిస్తుంది
4. నేస్తమా
5. పల్లెటూరి పిల్ల
6. మానవుని రేపు
7. $2 \times 2 = 4$ మాత్రం
8. విప్లవం తెస్తాయి
9. అంతరాలు
10. పిల్ల—చల్లిగా వీస్తుంది
11. తెలుగు బోండా
12. తెలుగు యతి

ప్రతి సం 15 కు లేదీ లోగా పూరించిన ఎంబు మాకు చేరవలయును.

అలా కేంద్ర వాళ్ళకు ఒక 'బోన్సై'ని బహుమతిగా ఇవ్వగలం.

అక్టోబర్ నెల పజిల్ క్లూ

అ	న	గా			ర	సా	య	నం
రి		రి	మా		వి	రి		హా
కా	రు		దె	వి	క		దా	రి
ట	జ	ప్ర		స్వ		క	డి	
		పం	తు	వ	రా	జి		
	లం	చం		క		క	ఫా	తు
రై	క		క	వి	త		రా	జ్ఞా
వ		మా	ల		తి	కృ		పూ
త	ను	పు	ట			ప	న్ని	రు

అ ల్ క రె క్ట్

1. గొడవ శ్రీ నాగేశ్వరరావు, మద్రాసు. 2. శ్రీమతి నరస్యతీ భానుప్రకాష్. హైద్రాబాదు. 3. వల్లూరి విజయకుమార్, మద్రాసు. 4. అడ్డాజిబసప్ప, హైద్రాబాద్. 5. సునర్ల రాజరాజేశ్వరి, మద్రాసు. 6. ఎం. టి. భగవాన్, మాలికిపురం. 7. కె. లక్ష్మీ రావ్, మద్రాసు.

ఒ క ర ప్పు

1. కె. కె. ప్రసాద్, సికింద్రాబాద్. 2. పి. శీతారామయ్య, గుజడల. 3. టి. నాగభూషణరావు, చిలకలూరిపేట. 4. ఎస్. రామకృష్ణ, విజయనగరం. 5. వి. రాజ్యశ్రీ, వరంగల్. 6. పి. రేవతి, నరసారావుపేట. 7. కె. సూర్యనారాయణ రెడ్డి, కొమరిపాలెం. 8. ఏ సీతామూళి, అనంతపురం

ద్రూడిల్:

సహాధానాలు :

AAA సీమ అసా కాయ, BBB కాకిర పూ వట్టలు, CC పాం యంత (రేక) విళ్ళలు, DD చూ చక్రం, EE విష్ణు చక్రం, FF కన్ను గొంతుడు, GG చిచ్చు బుడ్డులు, HH అటం బాంట్, K రాకెట్, L విమానం.

కండ్లకు కెడుకు కలెక్టర్ వస్తాడా?

సిటీ బస్ స్టేషను కండక్టరు కనకారావు కొడుకును కాలేజీలో చేర్పించాడు. యజమాని మాణిక్యాలరావు ఎదురయ్యాడు.

"వాణ్ణి పనిలో పెట్టకండా కాలేజీ కేస్తావా—వాడేం కలెక్టరు చెయ్యాలా గవర్నరు చెయ్యాలా—మధ్యలో డబ్బులేక చదువు మానిపించే బడులు...." అన్నాడు. కనకారావు, "నా చిన్నప్పుడలాటి ఇబ్బంది

వచ్చే చదువు మానేసి కండక్టరయ్యాను—అంచేతే మావాడు పుట్టిన ఏడే వాడి చదువు కోసం భీమా చేశానండి. మొన్ననే పాలసీ వండి అయిదుపేలు చేతి కొచ్చింది" అన్నాడు.

"ఎంత జాగరత్త పడ్డావయ్యా—ఈ లెక్కన వాడు కలెక్టరయినా ఆశ్చర్యంలేదు" అని మెచ్చుకున్నాడు యజమాని.

జీవితభీమాను

మించినది మరియేదియు లేదు.

సత్య చిత్ర సమర్పించు

“తాసిల్దారుగారి అమ్మాయి”

తార తాసిల్దారు చేస్తే తండ్రి కండ క్షరయ్యాడు. ఆ కండక్టరు కొడుకు కలెక్టరవుతాడా: శ్రీమతి కాలివిపాటి పిజయలక్ష్మి రాసిన ‘విధి విన్యాసాలు’ నవల అధారంగా నిర్మించ బడిందీ చిత్రం!

తాసిల్దారుగారి అమ్మాయి-‘విధి విన్యాసాలు’ నవలకు నాయకి పాతకుల్లో వివరీతమైన సంబలనం తీసుకు వచ్చిన యీ నవల సినిమాకు చాలా బాగుంటుందని ఆనేక మంది ఉత్తరాలు రాశారు.

ఈ నవలలో ఒక విశేషం ఉంది. దీన్ని సినిమాకవి రాయలేదు. ఓ కథ కోసం కథగా రాయబడింది. సినిమాకవి రాసి ఉంటే అటూ, యటూ వంకరలు తిరిగి ఉండేదేమో....

మానవ జీవితం విధి వశం! లేకుంటే శ్రీరామ చంద్రమూర్తి లాంటి ఏక వత్సీ వరుడికీ, సీతమ్మ లాంటి సత్ప్రవృత్తికి

వియోగం ఎందుకు సంభవిస్తుంది?—
విధి విన్యాసం!

దేవుళ్లే యీ విధి విన్యాసాలకు తల వంచుతుంటే “తాసిల్దారుగారి అమ్మాయి” గొప్పేమిటి?.... తనూ తల వంచింది.

శ్రీరామచంద్రుడు సీతాదేవిని విసర్జించాడు. తాసిల్దారు గారమ్మాయి భర్తను విసర్జించింది. కారణాలు లక్ష ఉండచ్చు! ఏమీ లేక పోవచ్చు. ఒకటి మాత్రం విజయం!— విధి విన్యాసం!

మళ్ళీ అదే విధి చల్లవి చూపు చూపిన నాడు అద్దలన్నీ తొలగి పోయి తిరిగి కలుస్తుంది భర్తను.

శ్రీరాముడి కథలో దైవత్వం ఎంత ఉందో “తాసిల్దారు గారి అమ్మాయి” కథలో మానవత్వం అంతఉంది. మిమ్మల్ని నవ్విస్తుంది. కవ్విస్తుంది. కంట తడి పెట్టిస్తుంది.

“విధి విన్యాసాలు” నవలలో ఉన్న విశేషాంశం యదే!

ఆంధ్ర ప్రేక్షకులకి ఒక వక్కాని

చిత్రం చూపించాలన్న దేయంతో ఈ నవల హక్కులు కొని, మంచి చలన చిత్రంగా సత్య చిత్ర సంస్థ పేరిట 'తాసిల్దారు గారి అమ్మాయి'గా సమర్పిస్తున్నారు నిర్మాతలు శ్రీయుతులు సత్యనారాయణ, సూర్య నారాయణ.

ఈ చిత్రంలో జంటలు:

జమున శోభన్ బాబు చంద్రిక. నాగభూషణం నిర్మల, రాజబాబు వరలక్ష్మి (జూ). రావి కొండలరావు ఝాన్సీ, సాక్షి రంగారావు పుష్పకుమారి, నవంబరు 12వ ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా లక్ష్మీ ఫిలింస్ ద్వారా విడుదల అవుతున్న యీ చిత్రంలో ఆచార్య ఆశ్రేయ ఆణి ముత్యాల్లాంటి పాటలు ఆ పాటలకు మహా దేవన్ మధురమైన బాణీలు ఒక ప్రత్యేక ఆకర్షణ! తెమెరా స్టార్ యస్. వెంకట రత్నం.

'ప్రేమనగర్' చిత్రాన్ని కావ్యంలో రూపొందించినసాంకేతికవిపుణుల చక్కని టీమ్ వర్క్తో యీ చిత్రం నవరసభరితంగా తయారయి మీ ముందుకు వస్తున్నది.

మంచి చిత్రాలను కోరే ప్రేక్షకునికి శ్రీ కె. యస్. ప్రకాశరావు దర్శకత్వంలో వెలువడుతున్న మరో మచ్చుకునక తాసిల్దారు గారి అమ్మాయి.

“తాసిల్దారు గారి అమ్మాయి”
శోభన్ బాబు, జమున

లెనిన్ బాబు దర్శకత్వాన
తమ్మారెడ్డి రంగల చిత్రం

నిర్మాత తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి రవీంద్ర ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ బ్యానర్తో నిర్మిస్తున్న రంగుల చిత్రం పాటల రికార్డింగ్ ప్రారంభమయింది.

ఈ చిత్రానికి కృష్ణమూర్తి గారి కుమారుడు లెనిన్ బాబు దర్శకత్వం వహించడం ఒక ప్రత్యేకత.

తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి నిర్మించిన ఆయిదు చిత్రాలూ హిట్ కావడం, వారికి

నహవిర్యాతగా, సాంకేతిక వలహాదరుగా యువకుడు రెవినబాబు విశేషానుభవ గడించిడం మరో విశేషం.

జెమిని స్టూడియోస్ లో అక్టోబరు 19 తారీఖున పి. నారాయణ రెడ్డి వ్రాసిన —

“చక్కాని చిన్నవాడే చుక్కల్లో చందురూడే

మెరువల్లె మెరిసేదే తొలకరి వానల్లే కురిసేదే”

పాటకు సంగీత దర్శకులు టి. చలపతి రావు చక్కాని నరగాలు కూర్చగా పి. సుశీల పాడారు.

హైదరాబాద్ సారధి స్టూడియోలో అక్టోబరు 26 నుంచి నూటింగ్ ప్రారంభమైన ఈ కుటుంబీకాదా చిత్రంలో నాగేశ్వరరావు, వాణిశ్రీ హీరో, హీరోయెన్లు. ఇంకా ఈ చిత్రంలో కృష్ణ, నాగభూషణం, సత్యనారాయణ, పద్మ నాథం, అల్లు రామలింగయ్య, బాలకృష్ణ, రావి కొండలరావు, రమాప్రభ, వెన్ని రాడై నిర్మల మొదలగు వారు ప్రధాన తారాగణం.

రచన: పివిసెట్టి పాటలు: పి. నారాయణ రెడ్డి, కొనరాజు; ఫౌన్డ్రగ్రఫీ: ఎన్. వెంకట రత్నం; సాంకేతిక వర్గం

చిత్ర

శ్రీమతి మాదిరెడ్డి సులోచనగారి “శిక్ష” సీరియల్ నవల హక్కులను పొంది రవిశంకర్ కృష్ణ వారు చలన

చిత్రంగా నిర్మిస్తున్నారు. అలిల భారత బ్యానీ నార్మించిన ప్రముఖ దర్శకులు శ్రీ ఎ. భీమసింగ్ స్క్రీన్ ప్లే నమకూర్చగా సంభాషణలు పివిసెట్టి వ్రాశారు. జమున, హరనాద్, గుమ్మడి, సూర్యకాంతం, ముఖ్యపాత్రలు ధరిస్తున్న ఈ చిత్రానికి సంగీతం పుంజపాల, కళ, పి.పి. రాయ్ చౌదరి, కూర్పు భక్తవత్సలం, దర్శకత్వం బి. ఎస్. నారాయణ, నిర్మాత: వై. సునీల్ చౌదరి.

త్రిమూర్తి ప్రొడక్షన్స్

కలర్ చిత్రం

ఉత్సాహవంతులయిన యువకులు శ్రీ పి. బాబ్బి, శ్రీ జి. సాంబశివరావులు “త్రిమూర్తి ప్రొడక్షన్స్” పేరిట చిత్ర నిర్మాణసంస్థను స్థాపించారు. ఈ సంస్థ ప్రముఖ నిర్మాత శ్రీ డూండ్లీ అధ్వర్యంలో నిర్వహింపబడుతున్నది. ఈ చిత్రంలో ‘శుభ’ అనే శ్లోక అమ్మాయికి కథానాయకిగా అవకాశం కల్పిస్తున్నారు.

మరాఠీ భాషలో అనేక ఆవాదలు గెలుచుకున్న ‘అపరాధ’ చిత్రం ఆధారంగా యీ చిత్రం పూర్తిగా రంగుల్లో నిర్మించబడుతున్నది. ఉత్సుకతను రెకెత్తిస్తూ అసాధారణ కథాంశంతో సాగి పోయే యీ చిత్రంలో కృష్ణ కథా నాయకుడు. మిక్కిలినేని, నాగయ్య, ప్రభాకర రెడ్డి, కె. జగ్గారావు, చాయాదేవి యితర

ముఖ్య భూమికులకు యంతవరకు ఎన్ను
కోబడ్డారు.

సహజ వాతావరణంలో పూర్తిగా
అవుట్‌దోర్స్‌తో సుందర ప్రకృతిలో
నిర్మించే యీ రంగుల చిత్రం షూటింగ్
అక్టోబరులో ప్రారంభించి, డిసెంబరు
మాసాంతానికి పూర్తి చేయాలనే సంక
ల్పంలో వున్నారు నిర్మాతలు.

స్క్రీన్‌ప్లే: పి. డూండ్, దర్శకత్వం:
పి. లక్ష్మీదీపక్, మాటలు: పెంపోరాన్.
పాటలు, కొనరాజు, దాశరథి, ఆరుద్ర,
సంగీతం: యస్. పి. కోదండపాణి,
కెమెరా: రాజు, కూర్పు: ఎస్. ఎస్.
ప్రకాశం నిర్వహించే యీ చిత్రానికి
కెమెరా పర్యవేక్షణ, సాంకేతిక సలహా
దారుడు: రవీకాంత్ నగయిద్.

శ్రీపీఠిస్ ద్వారా యీ చిత్రం ఆంధ్ర
ప్రదేశ్ అంతటా విడుదల అవుతుంది.

అమ్మమాట

మంచి చెడుల మధ్య నలిగిపోయే
సమస్యలు ఎక్కువగా ఆడదానికే ఎదు
రవుతుంటాయి. అందుకే ఆడదాని
దైతుకు లేత అరిటాకుతో పోల్చారు.
పసిరైతమైన శ్రీ జీవీతాన్నీ నెంటిమెం
టునూ జతచేసి ఆడజన్మ చిత్రాన్ని
విర్మించిన విజయలక్ష్మి మూవీస్ వారు
'అమ్మ మాట' చిత్రాన్ని ఎంతో చక్కని
యితివృత్తంతో నిర్మిస్తున్నారు. ఎన్నో

రవిచిద్ర పిలిమువారి "మొనగా
వొస్తున్నాడు దాగ్రత్త"లో
త్యాగరాజు, రాజసులోచన,

విజయవంతమైన చిత్రాలకు దర్శకత్వం
నెలపిన పి. రామచంద్రరావు బి. పి;
(అనర్పు) దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు.
భమిడిపాటి రాధాకృష్ణ సంభాషణలు నమ
కూర్చారు.

విజయా యింటర్నేషనల్ వారి “ఘర్ ఘర్ కీ కహానీ” లో
రాకేష్‌రోషన్, ఛాయిత.

రోబిన్‌బాబు, వాణిశ్రీ, రాజ్‌బాబు.
సావిత్రి, నాగభూషణం, నాగయ్య, సత్య
నారాయణ, అల్లు రామలింగయ్య, మాస్టర్
ప్రభాకర్, సుజాత. బేబీ శ్రీదేవీ, బేబీ
లత ప్రభుతులు నటించిన ఈ చిత్ర
నిర్మాణం త్వరలోనే పూర్తయి విడుదల
కానున్నది.

ఈ చిత్ర నిర్మాత శ్రీ డి. వి. యస్.
రాజు.

అసిల్ ప్రభాస్ ఎంటర్ ప్రైజెస్‌వారు
నవయుగద్వారా యీ చిత్రాన్ని ఆంధ్ర
ప్రదేశ్‌లో విడుదల చేయనున్నారు.

గజేంద్ర ఆర్ట్ పిక్చర్స్

తొలి చిత్రం ప్రారంభం

గజేంద్ర ఆర్ట్ పిక్చర్స్ బేనర్‌తో
శ్రీయుతులు జి. వి. ప్రభాకర్, దేవరాజు
సంయుక్తంగా నిర్మిస్తున్న సాంఘికచిత్రం
ఘటింగ్ ప్రారంభోత్సవం వీనస్ స్టూడి
యోలో పెద్దెంటరు 2న అత్యుత్సాహంగా
జరిగింది.

శ్రీ సరస్వతి చిత్రనిర్మాత నల్ల వెంక
ట్రాపు తెమెరా స్వీచ్ ఆన్ చేయగా
వరంగల్ పురప్రముఖులు శ్రీ వి.బి.ఎస్.

శ్రీ. యం. బాలయ్య సమర్పించు అమృతా ఫిలింస్ వారి
“చెల్లెలి కాపురం”లో మణిమాల.

శర్మ క్లాప్ కొట్టారు. ఈ ఉత్సవానికి ప్రముఖ దర్శకులు బి. ఎ. సుబ్బారావు, గిడుచూరి సూర్యం, మరికొందరు ఫిలిం పరిశ్రమ పెద్దలు ప్రముఖులు వీచ్చేవారు. వారంలోజాలు జరిగిన ఈ పెడ్యూరులో గుమ్మడి, రేలంగి, హరనాద్, బ్రహ్మం, ప్రభాకరరెడ్డి, త్యాగరాజు, మోతుకూరి సత్యం, నూతన నటుడు డి. నర్సింహా రావు మొదలగువారిపై కొన్ని సన్నివేశాలను దర్శకులు ప్రతిభావంతంగా చిత్రించారు.

ఈ చిత్రదర్శకులు జి. వి. ప్రభాకర్ శ్రీయుతులు డి. ఎ. సుబ్బారావు, గిడు

చూరి సూర్యం మొదలగు ప్రముఖ దర్శకులవద్ద అసోసియేట్ గా పెక్కుచిత్రాలకు పది సంవత్సరాలుగా పనిచేసి బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి.

భరణి పిక్చర్స్ 19వ చిత్రం

నిర్మాణ ప్రారంభం

చక్క-వి చిత్రాలు నిర్మించి ప్రశంస లందిన భరణి పిక్చర్స్ వారు దర్శకులు శ్రీ పి. రామకృష్ణ, నటి పద్మశ్రీ తాను మతి గార్ల దర్శకత్వాన ము రెండు చిత్రాల నిర్మాణాన్ని ఆరంభించారు.

విజయలక్ష్మి మూవీస్ వారి “అమ్మమాట” చిత్రంలో
వాణిశ్రీ, శోభనదాసు

పద్మశ్రీ భానుమతి దర్శకత్వాన ఓర్కిం
ప బడుతున్న చక్కవి సాంఘిక చిత్రం
షూటింగ్ ప్రారంభోత్సవము భరణి
స్టూడియోస్ లో సెప్టెంబరు
21న అతి నిరాదరణగా జరిగింది.
కళా దర్శకులు రాజేంద్ర కుమార్ కాలేజీ
వార్షికోత్సవ సెబోను అతి చక్కగా
విర్మించారు.

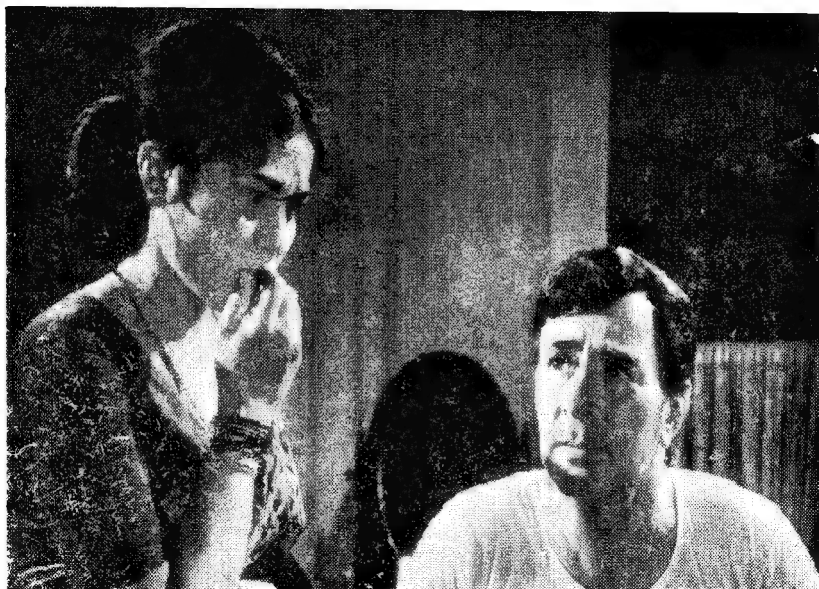
కాలేజీ పూర్వ విద్యార్థి లలితా
సావిత్రి (భానుమతి) పితార్ మీటుతూ
“నీవేరా నా మదిలో దేవా తిరుమలేశ,
ఓ శ్రీనివాసా,

వీ పద దాసివి నేనేరా....”

భక్తి గీతాన్ని తన్మయి రాలై పాడు-
తుంటే, ఆమె చెల్లులు ఆ కాలేజీ విద్యార్థిని (కుమారి డి. వర్మిని) ఆ పాటకు,
సరాగానికి లయగా అడుగులు వేస్తూ
అభినయిస్తూ నృత్యం చేస్తున్న రమ-
ణీయ సన్నివేశాన్ని చాయాగ్రహకులు
లక్షణ్ గోడ చిత్రీకరించారు.

దాళరది వ్రాసిన ఈ పాటపై మధు-
రగాయని భానుమతి మనసులు చివురిం-
చేలా అద్భుతంగా ఆలాపించారు.

అయిదురోజులు జరిగిన షూటింగులో

విజయ యింటర్నేషనల్ వారి 'ఘర్ ఘర్ కీ కహానీ'లో
బాలరాజ్ సహనీ, నిరూపరాయ్.

మరికొన్ని సన్నివేశాలకు శ్రీమతి భాను
మతి ప్రతిభావంకగా చిత్రీకరించారు.
రెండు పాటల రికార్డింగ్ కూడా జరిగింది.

ఈ చిత్రానికి దర్శకత్వం వహించటం
మేగాక కథను, స్క్రీన్ ప్లేను వ్రాస్తున్న
భానుమతి గారు సంగీత దర్శకత్వాని
కూడా చేపట్టడం విశేషం. ఇన్ని బాధ్య
తల్ని నిర్వహిస్తున్న భానుమతి గారే
చిత్రంలోని అత్యంత ప్రధాన భూమికను
పోషిస్తుండడం విశేషం.

ఈ చిత్రంలో సంగీతం సరిక్రొత్త
పోకడల్ని సంతరించు కుంటుదనీ, తను
పోషిస్తున్న పాత్రలు "మట్టిలో మాణి
క్యం" లోని లలిత పాత్ర వలె మంచి
పాత్ర అనీ భానుమతి గారన్నారు.

ఇలాంటి భూమికనే ఏండు ఏండు
చిన్నారన్న ప్రశ్నకు-

"సమాజంలోని కుక్కును కడిగివేయ
డంలో దోషుల్ని వెలివేయడంలో అంటే
మహిళలే-నినిమా ప్రేక్షకుల హెచ్చు
ప్రశంసల నందుకున్న విషయాన్ని యిటీ

వలీ బ్రాండ్ కదండి" అంటూ
అమె ఓ. స్కూరి నవ్వారు

కృష్ణకు జంటగా అందాల నూతన
తార కుమారి టి. పద్మినిని తొలిసారిగా
తెలుగు తెరకు పరిచయం చేస్తున్నట్లు
తెలియ పరచారు.

అక్టోబరులో 6 నుండి 14 వరకు,
21 నుండి 27 వరకు తిరిగి షూటింగ్
జరిగినది.

సరికొత్త కథా సంవిధానంతో ప్రేక్ష
కులను మరింతగా అలరించేటా చిత్రంలో
భానుమతి, నాగయ్య, కృష్ణ, నాగభూషణం
కృష్ణంరాజు, ధూళిపాళ, మిక్కిలినేని,
సాక్షి రంగారావు కుమారి టి. పద్మిని,
సూర్యకాంతం, చాయాదేవి, నూతన నటి
రాజలక్ష్మి మొదలగువారు తారాగణం.

సాంకేతిక వర్గం: కథ, స్క్రీన్ ప్లే
భానుమతి, మాటలు, డి. వి. నరసరాజు,
పాటలు, దాశరథి, అరుద్ర, సంగీతం
భానుమతి, నర్తనం చాయా లక్ష్మణ గౌరే
తీర్థ రామోజు కమార్, నృత్యాలు పం.
మర్రి, కుప్పి సుందరం.

దర్శనశిల్పం : భానుమతి, స్టూడియో :
భిరిణి స్టూడియో, విడిచిల : నవయుగ

పూర్ణా ఆర్ట్ పిక్చర్స్ "కూతురు
కోడలు" చిత్రంలో
విజయలలిత.

దర్శకులు పి. రామకృష్ణగారు దర్శన
కర్తవ్వం వహించే చిత్రం వేసిన వర్క్కు
శరణేగంగా జరుగడంపై త్వరలో
సెట్పైకి వెళ్ళనున్నారు.

చూడండి, మీకే తెలుస్తుంది...
సర్వోత్తమ తెలుపుకోసం టినోపార్!

వరితములను చూడండి, బట్టలను అలవ పారి జాదించునపుడు కొంచెము టినోపార్ వేయండి, అప్పుడు చూడండి. బట్టలు ఎంత తెల్లగా, కళ్ళ మీరుమిట్టగొలిపేలా ఉన్నాయో! టినోపార్ ఎంత తెల్లగా చేస్తుంది! మీ చొక్కాయ, చీరలు, దుప్పట్లు, తువ్వళ్ళ మొదలైనవి మెరుస్తూ ఉంటాయి! దానికయే ఎన్నో బట్టకు ఒక పైసా కూడ కాదు! టినోపార్ ను కొనండి. రెగ్యులర్ ప్యాక్, మీ కష్టయ ప్యాక్ మరియు దానికీ ఎరిపోయే ప్యాక్ ను—మూడు ప్యాకింగులలో లభిస్తోంది.

® టినోపార్ జె.ఆర్. గెన్ ఎస్.ఎ. దర్
 ప్రింట్ రెండవారి రెజిస్టర్ చేత మార్కు.

మహల్ గెన్ రిమిడర్.

పి.ఎ. దర్స్ 11050, బొంబాయి 20 ఎ.ఆర్

Shilpi HPMA 12A/70 Tel

మన దేశ సరిహద్దుల వద్ద పరిస్థితి చాల తీవ్రమైంది. పాకిస్తాన్ తన సేనలను, భారత దేశపు పశ్చిమ సరిహద్దుల వద్ద, ముఖ్యంగా జమ్మూ కాశ్మీరు, రాజస్తాన్, పంజాబ్ సరిహద్దుల వద్ద సమీకరించి ఏక్షణాన్నయినా దాడి చేయడానికి సిద్ధంగా ఉంది. కాబట్టి భారత దేశం కూడా తగు రక్షణ చర్యలు తీసుకోవలసి వచ్చింది.

అయితే భారత దేశపు సైనిక పాటవం గురించి తెలిసి కూడా పాకిస్తాన్ మన దేశం మీద దాడి చేస్తుందా? లేకపోతే ప్రపంచ ప్రజల దృష్టిని బంగ్లాదేశ్ సమస్య మంచి మళ్ళించడానికి ఈ యుద్ధ సన్నాహాలు చేస్తుందా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఎవరూ చెప్పలేరు. పాకిస్తాన్ చేతిలో తుపాకీ, పిచ్చివాడి చేతిలో రాయిలాంటిది. ఆ రాయిని వారు విసరబోతున్నా. విసరకపోనూ వచ్చును ఎవడు చెప్పగలడు?

ఈ ఉద్రిక్త పరిస్థితికి కారణం బంగ్లాదేశ్ సమస్య. బంగ్లాదేశ్ ప్రజాపరిపాలన సులభంగా అణగి పోతుందని పాకిస్తాన్

అనుకుంది. కానీ అణగి పోలేదు సరికదా మరింత ఉధృతమైంది. దీనికి పాకిస్తాన్ భారత దేశాన్ని నిందిస్తుంది. భారత దేశమే తూర్పు బెంగాల్ కు గెరిల్లా వీరులనూ, నిఘ్నాన్న కారులనూ పంపుతున్నదని వాదిస్తుంది. ఇది అర్థం లేని వాదన అని తేలిపోయింది. ఎందుకంటే మేజర్ జనరల్ ఫర్మాన్ ఆల్ ఖాన్ (తూర్పు బెంగాల్ గవర్నరుకు సలహాదారుడు) తూర్పుబెంగాల్ లో 50,000 మంది గెరిల్లా అన్నారని ఒప్పుకున్నాడు. వీరిలో చాలామంది అధిపతకటి తూర్పు పాకిస్తాన్ పైని కలూ. తక్కిన వారు ఏద్యార్థులు మొదలైన వారు అన్నారని అన్నారాయన. బంగ్లాదేశ్ ఉద్యమం ప్రజల ఉద్యమమని గుర్తించకుండా కళ్ళు మూసుకున్న దేశాల వారి విషయం గమనించడం మంచిది.

అసలు బంగ్లాదేశ్ సమస్యతో భారత దేశానికి సంబంధం లేదు. అది ఒక పేపు బంగ్లాదేశ్ ప్రజలకీ, వారి అవామీ లీగ్ కూ; రెండో పేపు యాహ్యూబ్ ప్రభుత్వానికి మధ్య పోరాటం. భారత ప్రజలకు బంగ్లాదేశ్ ప్రజల పట్ల, వారి పోరాటం పట్ల సానుభూతి ఉంది. వలస విధానం మీద పోరాటం సాగిస్తున్న వియట్ నామ్, తదితర దేశాల ప్రజల పట్ల మన ప్రజలకు సానుభూతి ఉన్నట్లే బంగ్లాదేశ్ ప్రజల పట్ల కూడా ఉంది. అది శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ అన్నారు కానీ ముహూర్త కోటిమంది తూర్పు బెంగాల్ శరభాదులు

భారత దేశంలోకి రావడం వల్ల. వారిని పోషించే భారం మన మీద పడడం వల్ల బంగ్లాదేశ్ సమస్యతో మనకు ప్రత్యక్ష సంబంధం ఏర్పడింది ఈ సమస్య పరిష్కారమైతేనే కాని శరణార్థులు తిరిగి వెళ్ళరు. అందువల్ల యిది అంతర్జాతీయ సమస్య అయింది

ఇక ప్రపంచంలోని యితర రాజ్యాల వారి-ముఖ్యంగా అగ్రరాజ్యాలవారి వైఖరి విచిత్రంగా వుంది. శరణార్థుల పట్ల సామూహిక ప్రకటిస్తున్నారు కాని వారి పోషణకు తగినంత సహాయం చేయడం లేదు. బంగ్లాదేశ్ సమస్య పరిష్కారానికి మార్గ మేమిటో చెప్పడం లేదు. గోడ మీద పిల్లల్లా "యుద్ధం వద్దు, రాజకీయంగా సమస్యను పరిష్కరించండి" అంటున్నారు. ఆ రాజకీయ పరిష్కారమేమిటో స్పష్టంగా చెప్పడం లేదు. వారి పాకిస్తాన్ అంటే భయమో, ప్రేమో, మొహమాటమో ఏమిటో తెలీదు. ప్రజాస్వామ్యమంటూ కబుర్లు చెప్పే పెద్ద రాజ్యాలవారు, తూర్పు బెంగాల్ లో ప్రజలెన్నుకున్న అవామీరీగ్ నాయకులందరినీ అరెస్టు చేసి, ప్రజలను మూకపెట్టడం మాత్రం చేస్తున్న యాహ్యూఖాన్ నియంతను ఎందుకు ఖండించడం లేదు? శరణార్థుల పట్ల మొనరి తోడ్కొని, కాటక్తలతో వారిని బాంబుల బురిడీకి పంపి వైద్యం చేయించి పంపించడం మొదలయ్యా. ఖాదీర్ ముక్తి టిల్కాని పట్ల మనమందరూ భయపడే వాళ్ళు. ఇందులో సంబంధం ఉన్నారా లేదా? అవామీర్ గ్ నాయకులతో

చర్చలు జరిపి వారి కోర్కెలను ఆమోదించేటట్టు చేయడానికి ఒత్తిడి తీసుకురా రెండుకవి: ఈ ప్రశ్నలన్నిటికీ ఒకటే సమాధానం. ప్రతి దేశమూ తన స్వార్థ ప్రయోజనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకునే ప్రపంచ సమస్యలను పరిశీలిస్తుంది. వారికి తూర్పు బెంగాల్ లో వైచిక నియంతలు ప్రజలను మాత్రం చేస్తూ వుంటే చీమ కుట్టినట్లయినా లేదు.

కాని రోజూ కోటి మంది శరణార్థుల పోషణకై రెండు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్న భారత దేశం, పాకిస్తాన్ లో రాజకీయ ప్రతిష్టంభన గూర్చి వట్టిచుక్కాకుండా వుండడం సాధ్యం కాదు.

అగ్రరాజ్యాలు పాకిస్తాన్ మీద ఒత్తిడి తీసుకు రాలేకపోతే, భారత దేశం శాశ్వతంగా శరణార్థులను పోషిస్తూ కూర్చుంటుందా? భారత దేశం తనంతట తాను పాకిస్తాన్ మీద యధానికి తలపడదని ప్రధాన మంత్రి స్పష్టం చేశారు. కాబట్టి దీనికి నూర్గాంతరం ఒకటే. అది ముక్తివాహినీ వీరుగా చేతిరో వుంది. వారు యాహ్యూఖాన్ కు అర్థమయే భాష మాట్లాడు తున్నారు. పాకిస్తాన్ నియంతకు అర్థమయే భాష రుహానీ ఒక్కటే ముక్తివాహినీ దీనిని. అగ్ర రాజ్యాల వారు పట్టించుకోలేదు. దీనిని పట్టించుకోవడం వీరికి సమస్య. దీనిని పట్టించుకోవడం వీరికి సమస్య. ఇందులో సంబంధం ఉన్నారా లేదా?

—కృష్ణవేణి

సత్యచిత్త సమర్పించు

తాసిల్దార్ గారి అవ్వాయి

సీనియర్ డ్రాఫ్ట్ మన్
కె.వి. ప్రకాశరావు

స్థానాలు:
సత్యనారాయణ
సూర్యనారాయణ
సంగీతం:
కె.వి. మహదేవన్
ఫొటోగ్రఫీ:
యల్లం వెంకటరత్నం

సాంఘిక పుస్తకాలకు
అక్షరాలను జైన్

లక్ష్మీ పిలింస్
రిలీజ్

LAKSHMI